

કિંમત ₹ ૫

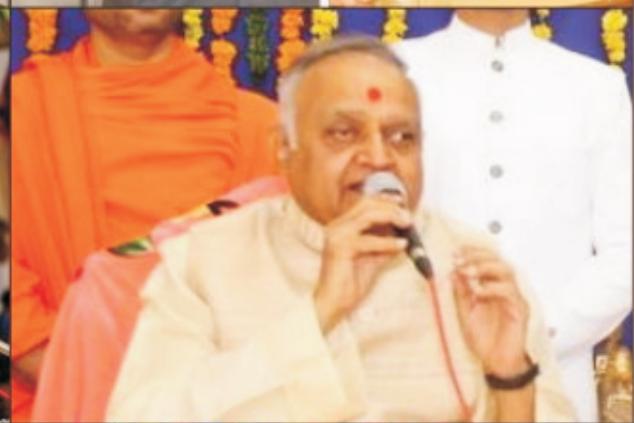
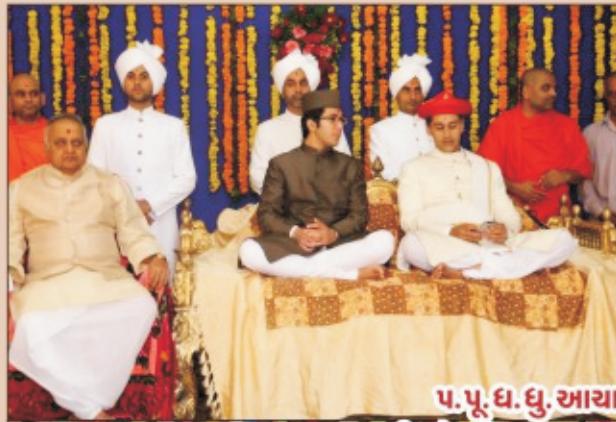
શ્રી સ્વામિનારાયણ માસિક

પ્રકાશન દર માસની ૧૧ તારીખે ● સણંગ અંક: ૧૧૫-૧૬ ● નવેમ્બર-ડિસેમ્બર ૨૦૧૬

પ.પૂ.ધ.ધ.આચાર્ય ૧૦૦૮
શ્રી કોશલેન્દ્રપ્રસાદજી મહારાજશ્રીનો
જ્ઞામો પ્રાકટયોત્સવ તથા
નૂતનપથાભિનંદન

પ્રકાશક : શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર, કાલુપુર, અમદાવાદ-૧

સંસ્કરણ

શ્રી નરનારાયણદેવ પીઠાધિપતિ
પ. પૂ. ધ. ધુ. આચાર્ય શ્રી ૧૦૦૮
શ્રી તેજેન્દ્રપ્રસાદજી મહારાજશ્રી
શ્રી સ્વામિનારાયણ મ્યુઝિયમ
નારાણપુરા, અમદાવાદ-૩૮૦ ૦૧૩.

ફોન : ૨૭૪૮૮૫૮૭

ફેક્સ : ૨૭૪૯૮૫૮૭

મો. : ૮૮૭૯૫ ૪૪૫૮૭

પ. પૂ. મોટા મહારાજશ્રીના સંપર્ક માટે
ફોન : ૨૭૪૮૮૫૮૭

www.swaminarayanmuseum.com
ફોન
૨૨૧૩૩૮૮૫ (મંદિર)

૨૭૪૭૮૦૭૦ (સ્વા. બાગ)

શ્રી નરનારાયણદેવ પીઠાધિપતિ
પ. પૂ. ધ. ધુ. આચાર્ય ૧૦૦૮

શ્રી કોશલેન્ડપ્રસાદજી મહારાજશ્રીની
આજ્ઞાથી

તંત્રી શ્રી

શાસ્ત્રી સ્વામી હરિકૃષ્ણાદાસજી (મહેત સ્વામી)

પત્રવ્યવહાર

શ્રી સ્વામિનારાયણ માસિક કાર્યાલય
શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર,
કાલુપુર, અમદાવાદ-૩૮૦ ૦૦૧.
ફોન : ૨૨૧૩૨૧૭૦
ફેક્સ : ૨૨૧૭૬૬૫૨.

Mo. : 9099098969

www.swaminarayan.info
www.swaminarayan.in

એરોસ્પાન ફેરફાર કરવા

E-mail : manishnvora@yahoo.co.in

લવાજમ - વાર્ષિક : રૂ. ૫૦-૦૦ ● છુટક નકલ રૂ. ૫-૦૦

શ્રી સ્વામિનારાયણ

શ્રી નરનારાયણદેવ પીઠાધિપતિ

વર્ષ - ૧૦ ● અંક : ૧૧૫/૧૧૬

નવેમ્બર-ડિસેમ્બર-૨૦૧૬

(મૂળ વર્ષ ૪૮)

અ નુ કુ મ હિ કા

૦૧. અસ્મદીયમ्	૦૪
૦૨. પ. પૂ. ધ. ધુ. આચાર્ય મહારાજશ્રીના કાર્યક્રમની તવારીખ	૦૫
૦૩. જગાખાથપુરીનો પ્રસાદ	૦૭
૦૪. શ્રીહરિ ને નમન	૦૮
૦૫. શ્રીહરિના દસ્તા, ૭ માં અને ૮ માં વંશજના મુખેથી આશીર્વયન	૧૫
૦૬. નરનારાયણ એ જ સ્વામિનારાયણ	૧૮
૦૭. આત્મંતિક મોક્ષ શુદ્ધ સર્વોપરી ઉપાસના વગર સંભવ છે ?	૨૧
૦૮. શીધ કવિ સ્વામી ભૂમાનંદ	૨૪
૦૯. ભક્તપ્રિય ભક્તાંતિતામણી રે !	૨૬
૧૦. શ્રી સ્વામિનારાયણ મ્યુઝિયમના દ્વારેથી	૩૨
૧૧. સત્સંગ ભાલવાટિકા	૩૪
૧૨. ભક્તિ સુધા	૩૬
૧૩. પ્રશ્ન પેટી	૪૦
૧૪. સત્સંગ સમાચાર	૪૩

નવેમ્બર-ડિસેમ્બર - ૨૦૧૬ ૦૦૩

ઋસ્માદીયમ्

હિવાળી પર્વ સૌંદે આનંદ ઉલ્લાસથી ઉજવું. પરમકૃપાળુ શ્રી નરનારાયણદેવના સાનિધ્યમાં અને પ.પુ.ધ.ધુ.આચાર્ય મહારાજશ્રી અને સમગ્ર ધર્મકુળની નિશામાં શારદાપૂજન, નૂતન વર્ષના અત્રકૂટોત્સવ - દર્શન લાખો શ્રીહરિના આશ્રિતોએ કર્યા. આ સુખ અલોકિક છે. જગતનું સુખ ક્ષણિક છે. દેહને રાજુ કરવાનું સુખ અંતે નાશવંત છે. આપણે તો સર્વોપરી સર્વ અવતારના અવતારી પરબ્રહ્મ ઈષ્ટદેવ શ્રીહરિ રાજુ થાય તેમજ કરવું. ચાતુર્માસ પૂર્જ થયો. હવે ધનુર્માસનો પ્રારંભ થશે. નાના મોટા સૌ ભક્તોએ આપણા મંદિરોમાં શ્રી સ્વામિનારાયણ મહામંત્ર ધૂનમાં લાભ લેજો. આપણે તો સદાય ચાતુર્માસ જ છે. જેને ભજન કરવું છે તેને માટે બધાજ માસ સરખા.

આપણે દેવનો દર્શાંશ-વિશાંશ ભાગ તો બરાબર કાઢીએ છીએ ને? જો જો ખાસ જોજો. આપણા દેશના વડા પ્રધાને તો રૂપિયા ૫૦૦ અને ૧૦૦૦ રૂપિયાની કરન્સી નોટ જેમ બંધ કરીને જે સરકારનો ટેક્ષ નથી ભરતા અને સંગ્રહાખોરી કરે છે તેની ઉંઘ હરામ થઈ ગઈ છે. આપણા ઈષ્ટદેવ ખૂબજ દયાળુ છે. આપણે જે ઉદ્યમ કરી કર્માઈએ છીએ તેમાં દેવનો ભાગ છે. તે આપણે જેમ ચોખ્ખો ભાગ કાઢીએ છીએ તેજ રીતે સરકારનો ચોખ્ખો ટેક્ષ પણ આપણે ભરવો જ પડે તે આપણી ફરજ છે. આ બધી ફરજ આજા શિક્ષાપત્રી શ્લોક ૨ ૧ ૨ માં આવી જાય છે. છેલ્લે આપણે શ્રીહરિને અંતરમાં ધારવા આ વચ્ચનામૃતનું નિત્યે અનુસંધાન રાખવું.

તે અંતદદ્ધિ તેશું?

તો જેવા પોતાને પ્રત્યક્ષ ભગવાન મળ્યા છે તેની મૂર્તિ સામું જોઈ રહેવું એ અંતદદ્ધિ છે, અને તે મૂર્તિ વિના પટ્ટ્યક દેખાય અથવા ગોલોક વૈકુણ્ઠાદિક ભગવાનનાં ધામ દેખાય તો પણ તે અંતદદ્ધિ નહીં. માટે ભગવાનની મૂર્તિને અંતરમાં ધારીને, તે સામું જોઈ રહેવું તેનું નામ અંતદદ્ધિ છે. અને તે મૂર્તિ વિના બીજે જ્યાં જ્યાં વૃત્તિ રહે તે સર્વે બ્રાહ્મણ દદ્ધિ છે.

માટે વ્હાલા ભક્તો આપણે સદાય શ્રીહરિને જેવા છે તેવા અંતરમાં અહનિશ ધારતા રહેવું. હાલતા-ચાલતા, ઉઠતા બેસતા સર્વે કિયામાં ભગવાનને સતત ને સતત અંતરમાં ઉતારવા. જેથી કરીને આપણું અતિ રૂદું થશે.

તંત્રીક્ષી (મહંત સ્વામી)

શાસ્ત્રી સ્વામી હરિકૃષ્ણાદાસના

જ્યશ્રી સ્વામિનારાયણ

પ. પૂ. ધ. ધુ. આચાર્ય મહારાજશ્રીના કાર્યક્રમની

તથારીષ

(ઓક્ટોબર-૨૦૧૬)

૧-૨	શ્રી નરનારાયણાદેવ દેશ તાબાના કોટા (રાજસ્થાન) શહેરમાં નૂતન મંદિર અને યાત્રિક ભુવનની શિલાન્યાસ વિધિ પ્રસંગે પદ્ધરામણી.
૪	પ.ભ. જયરામભાઈ કાનાઙીની નવી સ્કીમના ભૂમિપૂજન પ્રસંગે પદ્ધરામણી, મણીનગર.
૭	ધ્રાગંગા ખાતે નૂતન શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિરના (બહેનોનું) ખાત મુહૂર્ત પ્રસંગે પદ્ધરામણી.
૧૧	૪૪ મો પ્રાકટચોત્સવ અમદાવાદ પરમકૃપાળું શ્રી નરનારાયણાદેવના શુભ સાનિધ્યમાં અને પ.પૂ. મોટા મહારાજશ્રી અને પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રીની શુભ નિશામાં સંત-હરિભક્તોએ ઉજવ્યો.
૧૩	ભીનમાલ (રાજસ્થાન) પદ્ધરામણી.
૧૭	શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર બાવળા પાટોત્સવ પ્રસંગે પદ્ધરામણી.
૧૯	કુબડથલ ગામે શ્રી દિનેશ પટેલ (પ.પૂ. મહારાજશ્રીના ડ્રાઇવર)ને ત્યાં પદ્ધરામણી.
૨૦	શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર (જુનું ગામનું હરિ મંદિર) મહેસાણા પાટોત્સવ પ્રસંગે પદ્ધરામણી.
૨૩	જેતલપુર ગામમાં નૂતન મંદિરમાં માતાજીની પ્રાણ પ્રતિષ્ઠા પ્રસંગે પદ્ધરામણી.
૨૮	શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર મોરબી આગામી દશાબ્દી મહોત્સવ પ્રસંગે આયોજીત સત્સંગ સભા પ્રસંગે પદ્ધરામણી.
શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર કંંકરિયા.
૩૦	કાળી ચૌદશના શ્રી હનુમાનજીનાં પૂજન આરતી પ્રસંગે પદ્ધરામણી
૩૦	શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર કાલુપુરમાં સમૂહ ચોપડા પૂજન પોતાના વરદ્ધહસ્તે સંપત્તથયું.
૩૧	નૂતન વર્ષ પરમકૃપાળું શ્રી નરનારાયણાદેવની શાણગાર આરતી ઉતારી બેઠકમાં સૌને દર્શનનો લાભ દીધો.

શ્રી સ્વામિનારાયણ

(નવેમ્બર-૨૦૧૬)

૧ થી ૮	અમેરિકા પધરામણી ત્યાંથી રેજના કેનેડા નૂતન શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર મૂર્તિ પ્રતિષ્ઠા પ્રસંગે પધરામણી.
૧૧	શ્રી રંગમહોલ શ્રી ઘનશ્યામ મહારાજનો પાટોત્સવ-અભિષેક પોતાના વરદ્દ હસ્તે ખોડશોપચાર પૂર્વક સંપત્ત થયો.
૧૨	શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર સિધ્યપુર પાટોત્સવ પ્રસંગે પધરામણી.
૧૩	મિરોલી ગામે પધરામણી, ત્યાંથી ઉનાવા શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર કથા પ્રસંગે પધરામણી.
૧૪	કાળી ગામ શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર પાટોત્સવ પ્રસંગે પધરામણી. ત્યાંથી સરખેજ પધરામણી.
૧૫	શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર સુરેન્નગર પાટોત્સવ પ્રસંગે પધરામણી.
૧૭	શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર નવા વણગર પાટોત્સવ પ્રસંગે પધરામણી.
૧૮	શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર ભરતોલી પાટોત્સવ પ્રસંગે પધરામણી.
૨૫ થી ૬	ડિસેમ્બર અમેરિકાના એલ.એ. શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર અને સાનહોઝે મંદિરમાં પાટોત્સવ પ્રસંગે અને ચેરીહીલ મંદિર શાકોત્સવ પ્રસંગે પધરામણી.

પ.પુ. લાલજી મહારાજશ્રીના કાર્યક્રમની તવારીખ (ઓક્ટોબર-૨૦૧૬)

૨	શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર એપ્રોચ બાપુનગર યુવા શિબિર પ્રસંગે પધરામણી.
૬	જેતલપુર અક્ષર મહોલ વાઈમાં આપણી સંસ્કૃત પાઠશાળામાં સરસ્વતી પૂજન પ્રસંગે પધરામણી.
૧૧	શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર કાલુપુરમાં પ.પુ.ધ.ધ. આચાર્ય મહારાજશ્રીનો ૪૪ મો પ્રાક્ટટોત્સવ પોતાની શુભ નિશામાં ઉજવાયો.
૧૫	શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર કાલુપુર શરદોત્સવ પ્રસંગે પધરામણી.
૨૮	શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર કાલુપુર કાળી યૌદ્ધશાના શ્રી હનુમાનજનું પૂજન આરતી પ્રસંગે પધરામણી.
૩૧	નૂતન વર્ષના શ્રી નરનારાયણદેવના દર્શન કરી બેઠકમાં સૌને દર્શન આશીર્વાદ આપી અન્નકૂટ દર્શન કરી સ્વસ્થાન પધાર્યા.

(નવેમ્બર-૨૦૧૬)

૬	કોબા ગાંધીનગર સત્સંગ યુવા શિબિર પોતાની અધ્યક્ષતામાં સંપત્ત થઈ.
૧૧	કાલુપુર સ્વામિનારાયણ મંદિર શ્રી રંગમહોલ ઘનશ્યામ મહારાજના પાટોત્સવ પ્રસંગે અને શ્રી નરનારાયણદેવ ઓચ્છવ મંડળને પ્રબોધિની એકાદશી રાત્રી જગરણ પ્રસંગે ઓચ્છવ મંડળને હારતોરા કરવા પધાર્યા.
૧૩	શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર બોપલ શ્રી નરનારાયણદેવ યુવક મંડળ દ્વારા આયોજિત સભામાં પધરામણી.
૧૪	શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર નારણપુરા તુલસી વિવાહ પ્રસંગે પધરામણી.

જગન્નાથપુરીનો પ્રસાદ

- સાધુ પુરુષોત્તમપ્રકાશદાસ (જેતલપુરધામ)

શિક્ષાપત્રી શ્લોક-૧૮ માં ભગવાન શ્રી સહજાનંદ સ્વામીએ આચાર શુદ્ધિ અન્તર્ગત લખ્યું છે કે, જેના હાથનું રાધેલ અસ તથા પાત્રનું જળ તે ખપતું ન હોય તેણે રાધેલ અસ તથા પાત્રનું જળ તે શ્રીકૃષ્ણ ભગવાનની પ્રસાદી ચરણામૃતના માહાત્મ્યે કરીને પણ જગન્નાથપુરી વિષે અન્ય સ્થાનકને વિષે ગ્રહણ ન કરવું. જગન્નાથપુરીને વિષે જગન્નાથજીનો પ્રસાદ લેવાય તેનો કોઈ દોષ નથી.

પંચવર્તમાનમાં આચાર શુદ્ધિ માટે અતિ સૂક્ષ્મતમ બાબતોનો સમાવેશ કર્યો છે તેમ છઠાં અન્ય કોઈ સ્થાન સમય સંજોગમાં અપવાદ આપવામાં આવ્યો નથી. પરંતુ બહુજ સ્પષ્ટરૂપે જગન્નાથપુરી મંદિરના પ્રસાદમાં કોઈપણ પ્રકારનો દોષ જોવો નહિ અને વિના સંકોચે પ્રસાદ ગ્રહણ કરવાની અનુમતિ સહજમતિ સહિત આજ્ઞા આપી છે. તો તે પ્રસાદની સાથે જોડાયેલી અતિ મહત્વની પવિત્ર પરંપરા અને પવિત્રતા તેમજ મહિમા પુરાણોમાં ભગવાન વેદ વ્યાસજીએ કહ્યો છે. અને તે સાત્વિકતા આજે અને ભવિષ્યમાં એવી જ પ્રગટ પ્રત્યક્ષ રહેવાની હોશ એટલે શ્રીહરિએ બહુજ સ્પષ્ટ કર્યું કે તે જગન્નાથજીનો પ્રસાદ લેવો એવું કર્યું.

વળી જગન્નાથપુરી તીર્થની વાત ગઢા વચ્ચનામૃત પ્રથમ-૬૮ માં સ્વમુખે કર્યું છે કે, જગન્નાથપુરી એટલે પુરુષોત્તમપુરીની મૂર્તિયોમાં અમે રહીને પૂજારીનો ભક્તિભાવ અને છણકપટ નેત્રે કરીને સર્વે દેખતા, વળી

અમે અગણોતેરાકળમાં એક મહિના સુધી જ્યારે નિદ્રા આવે ત્યારે એમ ભાસતું જે અમે પુરુષાત્મપુરીને વિષે જઈને જગન્નાથપુરીની મૂર્તિને વિષે પ્રવેશ કરીને રહ્યા છીએ.

આવા વચ્ચનો ઉલ્લેખ માત્ર જગન્નાથપુરીની મૂર્તિયોને માટે કહ્યો છે. એટલે કે જગન્નાથમાં શ્રીહરિ પ્રગટ પ્રત્યક્ષ રહ્યા છે. તેમજ નિલકંઠવર્ણી સ્વરૂપે જગન્નાથ મંદિરમાં ચાતુર્માસ પર્યાન્ત નિવાસ કર્યો હતો.

જગન્નાથજી ભગવાનના પ્રસાદનું મહત્વ મહિમા જ્યારે શ્રીહરિએ સ્વમુખે ગાયો છે તો તે મંદિરની પ્રસાદની વિરોધતાઓ જાણવા જેવી છે.

જગન્નાથ મંદિરનું નિર્માણ માળવા દેશના રાજા ઈન્દ્રધ્રુમને કર્યું છે.

એકવાર રાજાને સ્વર્ણનું આવ્યું તેમાં ભગવાને કર્યું કે દરિયા કિનારે પવિત્ર કાણ આવશો તેમાંથી મારી મૂર્તિયો બનાવવા વિશ્વકર્મા આવશો તેમને આપજે અને તારા વડે બનાવેલા મંદિરમાં મારી તે મૂર્તિયોની સ્થાપના કરજે.

બીજા દિવસે દરિયા કિનારે રાજા જાય છે, કાંઠે તાણાતું એક મોટું કાણ આવે છે. તેને લઈને આવે છે. તેજ દિવસે સ્વરં વિશ્વકર્માજી (બ્રહ્મજી) મૂર્તિ બનાવવા લાકડું માગે છે. રાજા કાણ આપે છે. અને પૂછવામાં આવ્યું ક મૂર્તિ બનાવતા કેટલો સમય લાગશો? વિશ્વકર્માજી કહે છે ત્રણ માસનો સમય લાગશે. હું એક બંધ કમરામાં બેસીને મૂર્તિયોની ઘડાઈ કરીશ. બરાબર ત્રણ મહિના પૂર્ણ થતાં બારણું ખોલજો તો મૂર્તિયો તેયાર હશે.

એકાદ બે મહિનાનો સમય થયો. રાજાને ખૂબજ ઉત્સુકતા જાગી. જોવું તો ખરો! કેટલું કામ થયુ. એવામાં રાજા કમરાનું દ્વાર ખોલે છે. તો અસ્પષ્ટ અંગોના આકારની મૂર્તિયો જોવા મળે છે. વિશ્વકર્મા ભગવાનને આશ્રમ્યની સાથે દુઃખ થયું. રાજાને કહે કે, તારી અતિશે ઉત્સુકતાથી હવે મહાપ્રભુના અંગોનો આકાર નહી આપી શકું. દૈવવશ હરિરીછ્યા બલિયસી. અમ કર્યું. ત્યારે ભગવાન જગતપતિ જગન્નાથ પ્રગટ થયા અને કર્યું કે હું આવા અપૂર્ણ અસ્પષ્ટ અવયવો વાળી મૂર્તિમાં પ્રગટ રહીશ. મારી સ્થાપના કરાવો.

રાજા ઈન્દ્રધ્રુમને બનાવેલા મંદિરમાં ભગવાન

શ્રીકૃષ્ણ, બળદેવજી અને બહેન સુભદ્રાજીની મૂર્તિયોની પ્રાપ્ત પ્રતિષ્ઠા વેદોક્ત વિધિ સહિત કરવામાં આવી ત્યારે સ્થાનિક રીત રિવાજ મુજબ ભાતનો ભોગ નેવેદ્ય ધરવામાં આવ્યો તે પ્રસંગે શિવાદિ તેત્રીસ કરોડ ટેવો, અથિ મુનિયો, ગાંધર્વો, ચારણો, કિન્નરો આદિ પ્રતિષ્ઠા ઉત્સવના દર્શન કરવા આવ્યા છે. ઉત્સવ ઉજવાય છે. તાલ મૂર્દુંગ વાજ વગાડીને આનંદમાં નૃત્ય થઈ રહ્યું છે. સ્વયં ભગવાન સદાશિવ તાંડવ નૃત્ય કરી રહ્યા છે. દ્વારો ભાતને પકાવે છે અને ભગવાનને ભોગ ધરાવે છે. તે પ્રસાદ લેવા દેવાદિ ભક્તો પડાપરી કરી છે. ચારે બાજુ પ્રસાદ જમીન પર પણ પડે છે. તેનો મહિમા જાહીને દ્વારો પકાવેલા ભાતના પ્રસાદને જીમે છે. સ્વયં મહાદેવજી પણ રાંધેલા ભાતના પ્રસાદને આરોગે છે અને ભગવાન જગત્તાથજીનો ઉત્સવ મનાવે છે. તે અવસરમાં બ્રહ્માજી આવે છે. તેમને પ્રસાદ આપવામાં આવે છે તો રાંધેલા ભાત હોવાથી બ્રહ્માજી પ્રસાદ ગ્રહણ કરતા નથી એટલે મંદિરમાં પધરાવેલા ભગવાન જગત્તાથજીનાં બ્રહ્માજીને દર્શન થતાં નથી. ત્યારે બ્રહ્માજી શિવજીને કહે છે કે ભગવાન કયાં છે? શિવજી કહે જુઓ આ સામે દર્શન આપે છે. પરંતુ રાંધેલા ભાતના પ્રસાદમાં શંકા હોવાથી બ્રહ્માજી પ્રતિષ્ઠા કરેલા જગત્તાથ ભગવાનનાં દર્શનથી વંચિત રહી જાય છે. જે જે દેવો પ્રસાદ જમ્યા તેને તેને દર્શન થયાં. જેને જેને પ્રસાદમાં શંકા સંદેહ થયો તેને પ્રસાદ ન જમવાથી દર્શન થયાં નહિ. જે પ્રસાદ જીમે તેને જ જગત્તાથજીના દર્શનનો અધિકાર છે.

તે દિવસથી દર્શન કરવા આવનારા દર્શનાર્થીઓ પ્રથમ પ્રસાદ ગ્રહણ કરે છે પછી રાંધેલા ભાતને જમવામાં આવે છે. પકાવેલી રસોઈ રાંધેલા ભાતને જમવામાં વર્ષાંશ્રમના ધર્મનો બાધ રહે છે પરંતુ જગત્તાથજીમાં પકાવેલા ભાતને પવિત્ર માનવામાં આવે છે.

મંદિર સાથે જોડાયેલી કેટલીક ચયમતકારી વિશેષતાઓ જાણવા જેવી છે. દિવસમાં દરથી અગીયાર વાર ભગવાનને ભોગ ધરાવવામાં આવે છે. જે પ્રસાદ રાંધવામાં આવે તે સમ્પૂર્ણ ધરાવવામાં આવે છે. માટીના મોટા મોટા માટલાઓમાં લાકડાના ચૂલા પર એકની ઉપર એક એમ સાત માટલામાં ભાતને પકાવે છે ત્યારે આશ્ર્ય મોટું એ છે કે સર્વથી પ્રથમ ઉપરના માટલામાં ભાત પાકી જાય છે. અને કહ્મશા: નીચેના માટલાઓમાં સૌથી છેલ્યે ચૂલા પરનો છેલ્લા માટલાનો ભાત પાકે છે.

દર્શનાર્થીઓને માટે જેટલો જરૂરી હોય તે તમામ પ્રસાદ પ્રથમ ભગવાનને ધરાવવામાં આવે પછી ભક્તોને આપવામાં આવે છે. મોટા પ્રસંગોમાં પંદરથી વીશ વાર ભોગ ધરાવવામાં આવે છે. પ્રસાદ રાંધવામાં ઉપયોગમાં

લેવામાં આવતું માટલું એક વખત વપરાયેલું મટકુ ફરીથી વાપરવામાં આવતું નથી. બારેમાસ બધાજ તહેવાર વ્રતના દિવસોમાં પણ ભાતનો પ્રસાદ વહેંચવામાં આવે છે અને ભક્ત જમે છે! ત્યારે ત્યાં વ્રતભંગનો દોષ થતો નથી. પૂર્વના ઈતિહાસમાં મૂર્તિઓને ખંડિત કરવાના પ્રયાસોના કારણે હિન્દુ સિવાયના લોકોને મારે મંદિરમાં પ્રવેશ પર પ્રતિબંધ રાખવાની પરંપરા છે. ત્યારે ભગવાનનાં દર્શનથી કોઈ પણ વ્યક્તિ જીવ પાણી માત્ર વંચિત ન રહી જાય તેવા ઉદાર શુભ કલ્યાણકારી હેતુથી દર વર્ષ અધાર સુદી બીજના દિવસે ભગવાનને રથમાં બેસાડી માસીના ઘેર (ગુદ્યા) મંદિર રથયાત્રા કાઢવામાં આવે છે. રાજા રથને ખંચવા આવે છે. નવ દિવસ માસીના ઘેર નિવાસ કરે છે. અધાર સુદી એકાદશીએ પાછા પદ્ધારતા ત્રણેય સ્વરૂપ અલગ અલગ રથમાં બિરાજે છે. તે સમયે મંદિરના દ્વારની પાસે શ્રીકૃષ્ણ ભગવાનને મંદિરમાં જતાં લક્ષ્મીજી રથને અટકવે છે. સુભદ્રાજી-બળદેવજીની મૂર્તિયો પદ્ધારે પણ શ્રીકૃષ્ણ પાછા વળીને પાછળના દ્વારથી મંદિરમાં પ્રવેશ કરી જાય છે. એ પરંપરા આજે પણ જોવા મળે છે.

દર બાર વર્ષે આવતા અધિક અધાર માસમાં મૂર્તિયો નવી બનાવીને પુનઃ સ્થાપના કરવામાં આવે છે ત્યારે જુની મૂર્તિઓને અનિંદાહ આવે છે.

જગત્તાથપુરીનો ચાર ધામમાં સમાવેશ થયો છે. મંદિરના શિખર પર ચક ધજારૂપે મુકવામાં આવ્યું છે. જ્યાં સુધી ચક દેખાય ત્યાં સુધીના વિસ્તારને જગત્તાથપુરી વિસ્તાર ગણવામાં આવે છે. મંદિરના શિખર ઉપરથી આજે પણ કોઈ પક્ષી પણ ઉડીને જતું નથી. તથા હેલિકોપ્ટર ઉપર પણ પ્રતિબંધ મુકવામાં આવેલો છે. મંદિરની ધજા હોવાથી વિપરિત દિશામાં ફરકે છે. મંદિરની સેવા પૂજાની રીતિ રામાનંદ સંપ્રદાયની સાથે જોડાયેલી છે. મુખ્ય મંદિરના શિખરની છાયા દિવસ દરમ્યાન અદરશ હોય છે. તેને કોઈ જોઈ શકતું નથી.

મંદિરની પાસે રહેલો દરિયો તેનો અવાજ મંદિરના પરિસરમાં પ્રવેશ કરતાં જ સંભળાતો બંધ થઈ જાય છે. મંદિરનું બાંધકામ માણવા નરેશ ઈન્ડ્રાંધુભ રાજાના સમયમાં શરૂ થયું અને કલિંગ રાજ અનંતનાગ દેવના સમયમાં બાંધકામ પૂર્ણ થયું.

જગત્તાથપુરીનો પ્રસાદ ભગવાન સ્વયં પ્રસાદ સ્વરૂપ પવિત્ર છે એવું સ્કંદ પુરાણમાં ભગવાન વેદ વ્યાસજીએ લખ્યું છે. રાંધેલા ભાતને સુકાયેલો પ્રસાદ યાત્રિકો ઘરે લાવીને તેની પૂજા કરે છે.

શ્રીહરિ ને નમન

- સ.ગુ. શાસ્ત્રી સ્વામી નિર્ગુણાસજી (અમદાવાદ)

આદિ સદ્ગુરુ વર્ષિરાજ શ્રી વાસુદેવાનંદ બ્રહ્મચારી પોતાના ઈ ઈ ઈ વ ભ ૧ । વ ૧ । ૧ । શ્રી સ્વામિનારાયણની પ્રાર્થના પૂર્વકની કષ્ટ હરનારી સુતિ કરીને નમસ્કાર કરે છે. તે પરમેશ્વર કેવા દ્યાળું અને તેમનામાં કેવા શ્રેષ્ઠ ગુણો વિઘ્નમાન છે તેનું પણ આ સ્તોત્રમાં સુંદર ઉપમાઓ આપીને વર્ણન કરે છે. આ અદૃત સ્તોત્રની રચના અને તેના અર્થ ગાંભર્યનો વિચાર કરીએ તો આ સ્તોત્રને આસ્પદી એવું નામ આપવામાં આવેલ છે. આ એક પ્રકારનો છંદ અર્થાત રાગ છે. તેને ગાવા માટે વિવિધ પ્રકારે ગાઈ શકાય છે. અને દરેક વખતે તેને ગાવામાં નવીનતા અને મુખરતામાં વિવિધતા આવે છે. સાથે સાથે તેમાં અર્થની ગંભીરતા વધતી જાય છે. આપણા પ્રાચીન ઋષિમુનિઓ જેમ આર્થદેષા હતાં તેમને ત્રિકાળાબાધિત દિવ્ય શાન હતું. તો વીજ રીતે વર્ષિરાજ શ્રીવાસુદેવાનંદજીને પણ ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણની કૃપાથી દિવ્ય શાન પ્રાપ્ત થયું હતું. જેથી તેઓ શ્રી આર્થદેષા ઋષિમુનિઓની જેમ જ ત્રિકાળાબાધિત દિવ્ય શાનથી પરબ્રહ્મ પા ૨ મા ૧૮૩ । ભ ૧ । વ ૧ । ૧ । શ્રી સ્વામિનારાયણની અદૃત મૂર્તિનું લીલાઓનું સદા પ્રત્યક્ષ પ્રમાણ દર્શન કરતાં અને તે સાક્ષાત્ જોયેલ સ્વરૂપ અને લીલાનું વર્ણન સ્વાતંત્રાય પોતાની કવિત્વ શક્તિથી સંસ્કૃત ભાષામાં રચના કરતાં. જેમાં પોતે જોયેલ અનુભવેલા દિવ્ય સુખનો આભાસ જગતના સૌ જીવને થાય તેવા શુભ હેતુથી સ્તોત્રોની ગુણથી કરવામાં આવી છે. આપણા પ્રાચીન શાસ્ત્રોમાં

ધ્વન્યાલોક નામના સાહિત્યના ગ્રંથમાં અને યોગ શાસ્ત્રમાં પણ વર્ણન આવે છે કે ધ્વનિ એટલે કે અવાજ કોઈ પણ પ્રકારનો હોય તેનો એક નિશ્ચિત પ્રકારનો આકાર ઉત્પત્ત થાય છે. અને તેના અર્થનું અનુસરણ કરે છે. તેથી શબ્દને અમ કહેવાય છે કે શબ્દ ગુણક્રમ આકાશમ્ભૂત આવાજ જ પ્રકારે શ્રી સ્વામિનારાયણ ભગવાને પણ પોતાના વચનામૃતમાં આકાશનું લક્ષ્ણ કહેલ છે. તેથી સાબિત થાય છે કે જે પણ શબ્દ અર્થાત્ અવાજ ધ્વનિ થાય છે તેનો આકાશમાં જેવો અવાજ તેવા પ્રકારનો આકાર ઉત્પત્ત થાય છે. તેનું શાન અર્થદ્દષ્ટા એવા યોગીઓને હોય છે. તેઓ તે પ્રકારના આકારને પ્રત્યક્ષ દેખે છે. અને પછી પોતે પણ એવા અવાજને પસંદ કરે છે કે જેમાં જગતનું કલ્યાણ હિત અને શાંતિ સમાયેલ હોય છે. તેનો અનુભવ જો કોઈ દિવસ શાસ્ત્રીય સંગીત સાંભળવાનો કે તેમાં રસ લેવાનો અવસર મળ્યો હોય તો જરૂર અનુભવ થાય છે. શબ્દોની સૂરની તાલની વારંવારની લયબાદ્રતાના કારણે શ્રોતાઓમાં કેવો અનોષ્ઠો શાંત આનંદનો અનુભવ છાવાય જાય છે. જેમાં કેટલો રાત્રીનો સમય વિતી ગયો તે ખ્યાલ આવતો નથી. તેનું કારણ ધ્વનિના તરંગો દ્વારા સાંભળનારાના મસ્તીસ્કમાં રહેલાં કરોડ સૂક્ષ્મ શાન તંતુઓનું સ્પર્ધન દ્વારા એક સુખમય સારચના ઉભી થાય છે. જે હૃદયાકાશમાં આનંદનો અનુભવ કરાવે છે. જેમ કોઈ કુશળ ચિત્રકાર પોતાના હાથમાં પીછી કે પેન લઈને બોર્ડ ઉપર પોતાના મનમાં કલ્યાણ કરી

રાખેલ ચિત્ર દોરવા માટે જે પ્રથમ લાઈન અર્થાત લીટી ખેંચે છે તે જોનારાને એમજ લાગે કે આતો લીટા કરે છે. પણ અન્ને તેમાંથી જ સંપૂર્ણ મનગમતું સુંદર ચિત્ર તૈયાર થાય છે. તેવી જ રીતે અવાજના તરંગોને ઓળખતા આર્ધદ્ધા યોગીઓ એવી રીતે અવાજની ધ્વનિની સંરચના કરે છે કે જેથી વાતાવરણમાં પોતાની કલ્પના પ્રમાણે હિવ્ય સુંદર આકારનું નિર્માણ થાય, અને સાથે સાથે તેના વર્ણનનો અર્થ તેવા આકારને જ ભગતો આવે તેવી રચનાઓ સ્તોત્ર કેવલ સંસ્કૃત ભાષામાં જ થઈ શકે છે. તેવું આજના આધુનિક વિજ્ઞાને પણ સ્વીકાર્યું છે. અને સમગ્ર વિશ્વાને કમ્પ્યુટરોમાં આજ સંસ્કૃત ભાષાનું લોજ્ક વાપરવામાં આવે છે. તેવા અવાજના તરંગોને ઓળખતી કરેલા સ્તોત્ર આષક કે સૂક્તતાની રનયાથી સમગ્ર આકાશમાં જ્યાં સુધી અવાજ પહોંચે ત્યાં સુધી અને સાંભળનારાના મસ્તિસ્કના શાનનંતરુઓમાં પણ સ્પંદન દ્વારા વાયબ્રેશનથી એવી સંરચના ઉત્પન્ન થાય છે, જેવી સ્તોત્રમાં વર્ણવિલ પરમાત્માની મૂર્તિનો જેવો આકાર તેવો જ આકાર વાતાવરણમાં અને મસ્તિસ્કમાં તૈયાર થાય છે. તેથી આપણા વૈદિક સ્તોત્રો અને સૂક્તોની વેદોમાં મર્યાદા બાંધેલ છે કે આ સ્તોત્ર કે સૂક્ત અપવિત્ર સ્થળમાં કે અપવિત્ર વ્યક્તિ સાંભળે તેમ તેનો ઉચ્ચારણ અર્થાત ગાન કરવું નહિ. તેનું કારણ પણ એજ છે જે સ્તોત્રનું ગાન થશે અને તેનો જ્યાં પણ અવાજ સાંભળાશે ત્યાં પરમશરનું હિવ્ય સ્વરૂપ તેના મગજના શાન નંતરું દ્વારા તૈયાર થશે અને પરમાત્માને અપવિત્ર સ્થળ ઉપર પથરવવાનો દોષ ન લાગે તેવા હેતુથી આ મર્યાદાનું પાલન કરવાનું કહેવામાં આવે છે. આવા પ્રકારની વાતનું મહિમાનું વણન સાંભળીને તેનો વેજાનિક પ્રયોગ પણ કરવામાં આવ્યો કે આ વાત કેટલાં અંશે સત્ય હોય શકે છે, તો તેમાં પણ સિદ્ધ થયું છે કે સંસ્કૃત ભાષામાં રચાયેલાં સ્તોત્રો દ્વારા તેનું જેવું માહાત્મ્ય કહેલ છે તેવું સપ્રમાણ સિદ્ધ થાય છે. તેનો પ્રયોગ કેટલાં પ્રસિદ્ધ દર્શના અને વિદેશના વેજાનિકોએ મળીને આ પ્રકારે પ્રયોગ કર્યો છે. મોટા વિશાળ પાત્ર અર્થાત્ કડાઈ કે તપેલા જેવું પાત્ર વાસણ લઈને તેના અંદર સ્પીકર રાખીને ઉપર વખ્ત કાપડ ગરણું બાંધીએ છી એ તેમ બાંધીને તેના ઉપર ઝીણી પાતળી રેતીના થર એક ઈંચ જાડો મુલાયમતાપૂર્વક બિધાવીને પછી અંદર રહેલાં સ્પીકરમાં માઈક દ્વારા સ્તોત્રનું સ્વર રાગ સહિત ગાન કરવામાં આવ્યું અને જ્યાં સંપૂર્ણ ગાન પુર થયું ત્યારે ઝીણી સુક્ષમ રેતીના કણો એવી રીતે સ્પંદિત થઈને ગોઠવાઈ ગયા કે ઝાણો કોઈ શિલ્પીએ મૂર્તિ કડારી હોય ને આ શું? પ્રયોગ કર્યો તેમાં સો ટકા મહિમાની વાત સિદ્ધ થઈ છે. જેમ સૂક્ષ્મ રેતીના કણો સ્પંદિત થઈને સેટ થાય છે તેમ જ માણસના મગજમાં

રહેલાં અબજોની સંખ્યામાં સૂક્ષ્મ શાનનંતરું પણ આ ધ્વનિને સાંભળીને સ્પંદિત થઈને તેવા જ આકારમાં ગોઠવાઈને સેટ થઈ જાય છે. અને તે મૂર્તિ પછી ક્યારેય મસ્તિસ્કમાંથી ખસતી નથી. તેથી આ સ્તોત્ર ગાન કરનારને અને શ્રદ્ધાથી સાંભળનારાને પણ આત્યાન્તિક મોકા આપાવે છે. આવાજ પ્રકારના વર્ષિણાજ શ્રી વાસુદેવાનંદજાએ રચેલા સ્તોત્ર છે. તેને અહિં સમજુંએ.

જેને સાંભળીને શ્રીહરિ અતિ પ્રસસ થઈને તેમને પોતાના કંઠમાંથી પુષ્પણો હાર ઉતારીને પહેરવતાં અને બાધમાં લઈને બેટીને મળતાં અને અનેક પ્રકારના વરદાનો આપતાં. આવાજ એક પ્રસંગમાં સ્વયં ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણ શ્રી વાસુદેવાનંદવણીને બાધમાં લઈને પોતાના સિંહાસન ઉપર બેસાડીને જહેરાત કરી કે આજથી અમારા સ્થાને આ વર્ણી છે. આટલી મોટી પ્રસન્નતાનું કારણ વણીરાજની સ્તોત્ર દ્વારા વ્યક્ત થતી નિર્જપટ પ્રેમલક્ષ્ણા ભક્તિ જ છે.

અણપદીયમ

વરવરકરુણાસાગર કૃષ્ણ સતાંનાથ સંપત્તિકરણમ् ।
જયજય ધાર્મિક નમામીહં સંકષ્ટહરણમ् ॥ ધ્રુવપદમ् ॥
વરવર નરમખ ચન્દ્રાનન દેવાધિપ દૈત્યાનાશનમ् ।
વૃષસુત પરમદ્વયા કર સાથો ખગપતિવાહનમ् ॥

ખગ. ૨ ॥ સતાંનાથ ॥ ૧ ॥

વરવરજલધરકાયાભયરૂપાકર લોકપાવનમ् ।
જિતરૂપતરણિકરોજ્જવલવાસો લઘુતરધાવનમ् ॥
લઘુ. ॥ સતાંનાથ ॥ ૨ ॥

વરવરદીનદ્વયાકર તપઃપ્રિયાજિત કુસુમોત્તમહારમ् ।
કિસલય મૃદુલમહાબલહસ્ત મહસિ મહાકારમ् ॥
મહ. ॥ સતાંનાથ ॥ ૩ ॥

વરવરસરસિજલોચન પાપવિમોચન જનતાસુખકારમ् ।
વિધિવિધિ મહિપતદામ્બુજદેવ ભવસાગરતારમ् ॥

ભવ. ॥ સતાંનાથ ॥ ૪ ॥

વરવરસુચરિતપુણ્યાવનભૂમિધૃતસુરુચિરનદેહમ् ।
અનલસ વરદતમોહર તેજઃ સ્થિતરુચિમયગેહમ् ॥

સ્થિત. ॥ સતાંનાથ ॥ ૫ ॥

વરવર નરમુનિસિદ્ધેશ્વર દેવાસુરસંસ્કૃતગુણગાનમ् ।
સુનયન નિજનૃવિધાપિતયોઘાતનુપશુકુણમાનમ् ॥
તનુ ॥ સતાંનાથ ॥ ૬ ॥

વરવર લોકવિભૂષણ વૃષકુલભૂષણ ભક્તારિમરણમ् ।
બહુદ્યહૃદયકજેશ્વરમાત્મન્નશરણજનશરણમ् ॥
નશર ॥ સતાંનાથ ॥ ૭ ॥

વરવર પરમતરખંડન દક્ષનિરંજન નિગમાગમગીતમ્ ।
ઘનરવનિનદમનોહર નિત્યં પુરુહરિરસપીતમ્ ॥
પુરુ ॥ સતાંનાથ ॥ ૮ ॥

વરવર શુભમિદમેવ કિલ વાસુદેવવર્ણવિરચિતમ્ ।
પરતર હરતુતમઃસ્તવનં તત્કવિજનસમ્ભળિતમ્ ॥
કવિ ॥ સતાંનાથ ॥ ૯ ॥

॥ શ્રી વાસલુદેવાનંદવર્ણવિરચાતાષ્પદી સંપૂર્ણ ॥

●

વરવરકર્ણાસાગર કૃષ્ણ સતાંનાથ સંપત્તિકરણમ् ।
જયજય ધાર્મિક નમામીહં સંકષ્ટહરણમ् ॥ ધ્રુવપદમ् ॥

વર વર - શ્રેષ્ઠ પતિ સ્વામી માલિક વરવા યોગ્ય શ્રેષ્ઠવર
એવા શ્રીહરિ, કર્ણાસાગર - જીવપ્રાણી માત્ર ઉપર અતિ
કરુણા કરનારા જ્ઞાને કરુણાનો સાક્ષાત્ અખૂટ સાગર હોયને
શું તેવા કરુણા દયા વાળા શ્રીહરિ, કૃષ્ણ - ભક્તોના
જ્ઞાધિઓના ચિત્તને મનને પોતાના સ્વરૂપમાં આકર્ષિત
કરનારા એવા ભગવાન શ્રીહરિ જેમનું કૃષ્ણ એવું બીજું નામ
માર્કાઉડેય જ્ઞાધિએ નામકરણ સંસ્કાર વખતે પાઢેલ છે તે
શ્રીહરિ સતાંનાથ - સન્પુરુષોના સ્વામી સાધુઓના નાથ.
જેમ ભગવાન શ્રીરામ રહુનાથ છે, અને ભગવાન શ્રીકૃષ્ણ
યદ્દુનાથ કે દ્વારિકાનાથ છે તેમ ભગવાન શ્રી
સ્વામીનારાયણને અહિં વર્ણિરાજ શ્રી વાસુદેવાનંદજલે
સતાંનાથ એવું સાર્થક નામ આપેલ છે. સંપત્તિકરણમ् -
ભક્તોની સદ્ગંસંપત્તિનો વધારો કરનારા છે. જગતમાં બે
પ્રકારની સંપત્તિ પ્રસિદ્ધ રીતે હોય છે. સાત્ત્વિક સંપત્તિ અર્થાત
દેવી સંપત્તિ અને આસુરી સંપત્તિ અર્થાત માલિક સંપત્તિ-
સાત્ત્વિક સંપત્તિ એટલે ધર્મ, ભક્તિ, શાન, વૈરાગ્ય, સત્ય,
દયા, ક્ષમા, અહિસા, પવિત્રતા વિગેરે છે. અને અસંસંપત્તિ
એટલે માલિક પદાર્થો વિષય વાસના, ધન-વૈભવ સત્તા,

જગતના ભોગ વિલાસ, હિંસા અધર્મનું આચરણ પરપિડન
આદિ છે. જયજય હર્મેશા ધર્મનો જ વિજય કરનારા છે.
વારંવાર ભક્તોનો વિજય કરાવનારા છે. બે વખત કહેવાથી
દફ્તા પૂર્વકનો નિશ્ચય થાય છે. ધાર્મિક ધર્મપરાયણ પણે
વર્તનારા અને ધર્મને જ જીવનમાં પ્રધાન અંગ કરીને
સત્થાસ્થોમાં કહેલા સદ્ગર્મને જ અનુસરતા એવા ભક્તોનો
જય કરે છે. નમામીહં - ઈહ એટલે આ જગતમાં મન વાણી
અને કર્મ ત્રણેય પ્રકારે નમન કરવા યોગ્ય એવા હે શ્રીહરિ
આપ એક જ છો. તેથી આપના શ્રેષ્ઠ વરવા યોગ્ય
શ્રીચરણોમાં નમસ્કાર કરું છું. સંકષ્ટહરણમ્ - આશ્રયે
આવેલ માત્રના કષ્ટોને હરનારા છો. જીવાત્માને જન્મમૃત્યુ
રૂપ મહાન કષ્ટથી છોડાવનારા છો. શરીરને સુખ કે દુઃખ
આવે તેને તો કષ્ટ કહે છે. પણ અહિં સંકષ્ટ શબ્દનો પ્રયોગ
કર્યો છે તે સંસાર સાગરના મહાન ભયંકર કષ્ટને હરો દૂર
કરો એવી પ્રાર્થના પૂર્વકની વિનંતી કરવામાં આવી છે. ॥
ધ્રુવપદમ ॥ અચળ પંક્તિ અર્થાત ટેક આ કરીને દરેક કરીની
પાછળ બોલવાની છે. અને તેના અર્થનું અનુસંધાન
રખવાનું છે.

વરવર નરસખ ચન્દ્રાનન દેવાધિપ દૈત્યાનાશનમ્ ।

વૃષસુત પરમદ્યા કર સાથો ખગપતિવાહનમ્ ॥

ખગ. ૨ ॥ સતાંનાથ ॥ ૧ ॥

નરસખ - અહીં ભગવાન શ્રી સ્વામીનારાયણની
સ્તુતિ કરવાની છે, એટલે કવિશ્વર વર્ણિરાજ નિર્દેશ કરે છે કે
તમો સ્વામી અર્થાત્ અનંત કોઈ બ્રહ્માંડના પતિ અધિપતિ
નાયક શાસક નિર્યંતા ઉત્પત્તિ સ્થિતિ પ્રલયના કરનારા એવા
છો તેથી સ્વામી વિશેષજ્ઞે આપના નામની આગળ
રાખવાથી સ્વામીનારાયણ એવું સાર્થક નામ સિદ્ધ થાય છે
પણ આ વિશેષજ્ઞ ક્યા નારાયણના નામ આગળ રાખ્યું છે
તેની પણ અહીં સ્પષ્ટતા કરવા માટે નરસખ શબ્દનો પ્રયોગ
કર્યો છે. અર્થાત નરજ્ઞાધિના સખા ભાઈ નારાયણજ્ઞાધિ
એટલે સ્વામીનારાયણ આપ છો. ચન્દ્રાનન -
બદ્રિકાશ્રમધામમાં ખૂલ્લા આકાશમાં પોતાના આશ્રિતોના
હિત માટે તપ કરો છે ત્યારે આકાશમાં રહેલાં તેજસ્વી
ચન્દ્રના સમાન આપના સુખનો પ્રકારા ચહું દિશામાં વ્યાપી
જાય છે. દેવાધિપ - દેવતાઓના અધિપતિ ઈન્દ્રાદિક દેવોને
શક્તિ સામર્થ્ય અને બળ આપનારા છો. સદા દેવી
પ્રકૃતિવાળાનું રક્ષણ કરનારા છો. દૈત્યાનાશનમ્ - આસુરી
પ્રકૃતિવાળા એવા દૈત્યોનો નાશ કરનારા છો. દયા રહિત કૂર

સ્વભાવના ક્ષમા વિનાના પરપિડન કરનારાનો વિનાશ કરનારા છો. વૃષસુત - ધર્મના પુત્ર આદિ સત્યુગમાં ધર્મજ્ઞથિના પુત્રરૂપે પ્રગટ્યા હતા અને પાદ્મકલ્યમાં પણ ધર્મજ્ઞથિના પુત્ર સ્વરૂપે મૂર્તિદેવીના ઉદરથી પ્રગટ્યા હતા અને આ કળિકાળમાં પણ ધર્મદેવના પુત્ર સ્વરૂપે ભક્તિદેવીના ઉદરથી પ્રગટ્યા છો. એવા શ્રીહરિ પરમદ્યાકર - જગતમાં જેટલા પણ દ્યા કરનારા છે તેમાંથી આપ પરમ દ્યા કરો છો આ જીવ ઉપર અને તેને પોતાના સ્વરૂપનું શાન આપીને આત્મનિતિક મોક્ષના માર્ગ વાળો છો એવી મોટી દ્યા કરનારા આપ છો. સાથો - સરળ સ્વભાવના સત્યુરૂપો જે તમારા આશ્રયે આવેલાં છે. ખગપતિવાહનમ् - પક્ષીઓના અધિપતિ ગરૂડ જેમનું વાહન છે એવા હે પ્રભુ તમે છો.

વરવરજલધરકાયાભયરૂપાકર લોકપાવનમ् ।

જિતરૂષતરણિકરોજ્જવલવાસો લઘુતરધાવનમ् ॥

લધુ. ॥ સતાંનાથ ॥ ૨ ॥

જલધરકાયા - અખાઠ માસના આકાશમાં નવા નવા મેઘાંભર વાદળાઓ રચાય છે તેના જેવા રંગ અને વિશાળ કાયા અર્થાત્ શરીર વાળા છો. જે જગતને દેખાય છે. ભયરૂપાકર - મેઘની ગર્જના અને વિજળીના કડાકાભડાકા જગતના જીવને ભય ઉત્પસ કરે છે પણ તે જ લોકપાવનમ્ - જીવમાત્રને જીવન આપે છે. લોકોને આનંદિત કરી હે છે તેમ જિતરૂષતરણિકર ઊજ્જવલવાસો - પંચ વિષયો અને અગીયારેય ઈન્દ્રિયોને જીતવાનો ઉપાય કરાવીને સંસાર સાગરથી તારીને ઉદ્ધાર કરો છો. અને પોતાના અતિ પ્રકાશમય દિવ્ય અવિનાશી એવા અક્ષરધામમાં વાસ નિવાસ કરાવો છે. લઘુતરધાવનમ્ - પૃથ્વી ઉપર ધીરી ધારે વર્ષાદ પડે તે જેમ વધારે હિતકારી હોય છે તેમ પોતાના ભક્તોને ધીરે ધીરે જ્યપ તપના નિયમો ધારણ કરાવીને તેના ધર્મ ભક્તિ શાન અને વૈરાગ્યનો વધારો કરાવો છો.

વરવરદીનદ્યાકર તપ:પ્રિયાજિત કુસુમોત્તમહારમ् ।

કિસલય મૃદુલમહાબલહસ્ત મહસિ મહાકારમ् ॥

મહ. ॥ સતાંનાથ ॥ ૩ ॥

દીનદ્યાકર - જગતમાં દિન ગરીબ ધન હિન જનોને કહેવાય છે. પરંતુ ભગવાનની સામે આવા માયિક પદાર્થોવાળાને ધનવાન નથી કહેવાતા પરંતુ જેનામાં જ્ય,

તપ, ધર્મ, જ્ઞાન વૈરાગ્યાદિ શુભ ગુણને ભક્તની સંપત્તિ કહેવાય છે. તે જેનામાં ન હોય તે દીન. એવા દીન ભક્તો ઉપર પણ આપ દ્યા કરો છો. જેનામાં શુભ ગુણ ન હોય તે ઉપર દ્યા કરનારા છો. તપ:પ્રિયાજિત - જે ભક્તો પોતાની ઈન્દ્રિયો દમન રૂપ તપ કરે છે તેવા ભક્તો આપને પ્રિય છે. કારણ કે આપ સ્વયં બદ્રીકાશ્રમ ધામમાં બે સ્વરૂપ ધારણ કરીને જીવ માત્રના હિત માટે નૈષિક બ્રહ્મચર્યનું પાલન કરીને કઠોર તપ કરો છો અને તેનું ફળ ભરત ખડણા જે જીવો આપનો આશ્રય કરે છે તેને આપો છો. કુસુમોત્તમહારમ् - તમારા પ્રેમી ભક્તોએ શ્રદ્ધા અને ભાવથી પ્રેમપૂર્વક જીતે બનાવેલા પુષ્પના સુંદર હારને ધારણ કરો છો. પ્રેમી ભક્ત કવિઓના હદ્યની ભાવના રૂપે તેમના મુખેથી ગવાતી સુંદર કવિતાઓ સોતોરો રૂપ ઉત્તમ કુસુમ પુષ્પોના સ્મરણ રૂપ હારને ધારણ કરો છો. કિસલય - સુંદર શ્વેત પૂર્ણિમાના ચન્દ્ર જેવા ઉજજવલ વખ્તો જે મૃદુલ - કોમળ મુલાયમ હોય તે મહાબલ - આપના અતિ બલિષ્ઠ મજબુત આજનબાદુ એવી હસ્તન - ભૂજાઓ ઉપર ધારણ કરો છો. મહસિમહાકારમ् - જે બન્ધેય ભૂજાઓ મહાનથી પણ મહાન વિશાળ આકાર વાળી છે.

વરવરસરસિજલોચન પાપવિમોચન જનતાસુખકારમ् ।

વિધિવિધિ મહિપતદામ્બુજદેવ ભવસાગરતારમ् ॥

ભવ. ॥ સતાંનાથ ॥ ૪ ॥

સરસિજલોચન - સુંદર શાન્ત સરોવરમાં પ્રાત:કાળમાં ખીલી ઉઠેલા કભળના જેવા કોમળ અને વિશાળ નેત્રોની દાઢિ જેના ઉપર પડે છે તેના બધા જ પાપવિમોચન - કર્મ આધ્યાત્મિક આધિભૌતિક આધિદૈવિક પાપ કર્મથી તત્કાળ છોડાવો છો અને પોતાના અક્ષરધામના મુક્તોની પંક્તિમાં ભેળવી દો છો. જનતાસુખકારમ् - સામાન્ય જનોને પણ સુખી કરનારા, જીવમાત્રના ત્રણેય પ્રકારના દુઃખો દૂર કરીને આત્મનિંક મહાસુખ આપવા માટે વિધિવિધિ - દરેકે દરેક યુગમાં સત્યયુગ, ત્રૈતાયુગ, દ્વાપરયુગ અને કળિયુગમાં અનેક વિવિધ પ્રકારના રૂપ ધારણ કરીને અસંખ્ય વાર અવતાર ધારણ કરનારા તમો આ - - પૃથ્વી ઉપર મૃત્યુલોકમાં પદામ્બુજ - સ્પર્શ માત્રથી જીવોને અમર બનાવનારા તમારા ચરણકમળને પદ્મરાવો છો. દેવં - દિવ્ય ભૌતિક નહિ તેવા અલોકિક ચરણ કમળ જે ભવસાગરતારમ્ - દર્શન

કરનારાને સંસાર સાગરથી પાર ઉતારનારા છો. શરણે આવેલાને આત્યાનિક મોક્ષ આપનારા છો.

વરવરસુચરિતપુણ્યાવનભૂમિધૃતસુરુચિરનદેહમ् ।

અનલસ વરદતમોહર તેજઃ સ્થિતરુચિમયગોહમ् ॥

સ્થિત. ॥ સતાંનાથ ॥ ૫ ॥

સુચરિતપુણ્યાવનભૂમિ - અનેક પ્રકારના શ્રેષ્ઠ ઉત્તમ ચચિત્ર આચરણ કરીને એકાડી વનોમાં વિચરણ કરીને વનની ભૂમિને પવિત્ર પાવન કારી અને પુષ્પયવાન કરો છો. ધૃતસુરુચિર - દેવ, મનુષ્ય, દાનવ કે યક્ષ ગંધર્વાદ્યિને ન મળે તેવા અતિ રૂપાણા ઇચ્છિર સુંદર મનુષ્યના શરીરને ધારણ કરો છો. નરદેહમ् - પુરુષનું શરીર નરના જેવી આકૃતિ અનલસ - શરીર ધારીઓ ને દૂધણ રૂપ એવી આળસનો ત્યાગ કરીને જીવોના હિત માટે તત્પર સદા રહો છો. વરદતમોહર - પોતાના ભક્તોને અનેક પ્રકારના વરદાનો આપીને ઉપદેશના વયનો કહીને તેમના હૃદયમાં રહેલો અશાનરૂપી તમાંધકારને હરનારા દૂર કરનારા છો. અને દિવ્ય જ્ઞાનરૂપી પ્રકાશ જે તેજઃ - આત્મા પરમાત્માના સત્ય જ્ઞાન રૂપી પ્રકાશ બ્રહ્મતેજથી પોતાના ભક્તોને પ્રકાશિત કરો છો. સ્થિતરુચિમયગોહમ् - જીવપ્રાણી માત્રને રહેવા માટે અતિશય પ્રિય ઇચ્છિકર ગમતું એવું સુંદર ધર નિવાસ કરવા માટેનું સ્થાન હોવા છતાં તેનો ત્યાગ કરીને વનમાં વિચરણ કરવાનું જીવોના હિત માટે ગમે છે. એવા શ્રીહરિ નિલકંદ્રવર્ણી આપ છો.

વરવર નરમુનિસિદ્ધેશ્વરદેવાસુરસંસ્કૃતગુણગાનમ् ।

સુનયન નિજનૃવિધાપિતયોષાતનુપશુકુણમાનમ् ॥

તત્તુ ॥ સતાંનાથ ॥ ૬ ॥

નરમુનિ - બદ્રિકાશ્રમ ધામમાં આપશ્રીની સાથે તપ કરતાં નરઝાપિ અને અસંખ્ય મુનિમંડળ જે આપના શરણે આવે છે તે સૌ અને સિદ્ધેશ્વર - જ્યું તપ યજ્ઞાદિ કરીને જેમણે અનેક પ્રકારની સિદ્ધિઓ મેળવી છે. શક્તિ અને સામ્રથ્ય મેળવેલ છે તેવા સિદ્ધપુરુષો દેવાસુર - કષ્ટપ પ્રજ્ઞાપતિની બેય પત્નીઓ દિતિ અને અદિતિના સંતાનો, અદિતિના દેવો, ઈન્દ્ર, ચન્દ્ર, વરુણાદિક અને દિતિના દાનવો હિરણ્યાક્ષ હિરણ્યકશિપુ વિરોચન, બલિ પ્રહલાદ આદિ એવા દેવો અને અસુરો તમારા સંસ્કૃત - સંસ્કૃત ભાષામાં જગતના હિત માટે કરેલા આચરણો ચચિતોને ગુણગાનમ् - દિવ્ય ગુણોનું ગાન કરે છે તેની પ્રસંશા કરે છે અને સતત તેવા દિવ્ય ચચિતોનું

કીર્તનોમાં સ્તોત્રોમાં ગુંથીને ગાયા કરે છે સ્મરણ કર્યા કરે છે. અને જે જીવ તેને સુનયન - સાંભળે છે કે ગાય છે તે સર્વ પ્રકારના જીવપ્રાણીને નિજ - પોતાના એકાન્તિક ભક્તો અક્ષરમુક્તો શરણે આવેલાઓ નૃ - નર પુરુષો મનુષ્ય લોકના જીવો વિધાપિત - વિધાતાને આધિન, પોતાના નસીબને આવિન વિધુર વિધવા ત્યજી દેવાયેલ એવા દુઃખી જનો યોગા - અભણાઓ, શ્રીઓ કે જે યજ્ઞ હોમહવન, જ્યુ, તપ ન કરી શકનારાને પણ તનુ - શરીર ધારી જીવ માત્રને પશુકુણમાનમ् - આત્યાનિક મોક્ષ પમાડનારા છો. તે તે શરીરધારી જીવોના શરીરના કર્મશી મુજિત આપનારા છો. વરવર લોકવિભૂષણ વૃષકુલભૂષણ ભક્તારિમરણમ् । બહુદયહૃદયકજેશ્વરમાત્મનશરણ જનશરણમ् ॥

નશર ॥ સતાંનાથ ॥ ૭ ॥

લોકવિભૂષણ - આ બ્રહ્માંડમાં પ્રગટ થઈને ચવુદ લોકને સુશોભિત કરનારા છો. જનસમાજમાં રહેલા અનેક પ્રકારના દૂધણોને દૂર કરીને તેનામાં શુભ ગુણોનું સિંચન કરનારા છો. જે જીવ આપનો આશ્રય કરે છે તેને જગતમાં સુંદર શોભાયુક્ત સુશોભીત કરો છો. વૃષકુલભૂષણ - વૃષ એટલે ધર્મદેવના કુળના આભૂષણ રૂપે પ્રગટ થયા છો. ધર્મદેવના વંશનો દરે દિશાઓમાં યજ્ઞ કીર્તિની પતાકાઓને શોભાવો છો. ભક્તારિમરણમ् - તમારે શરણે આવેલા તમારા એકાન્તિક ભક્તોના સમગ્ર અન્તઃશત્રુઓ કામ, કોધ લોભાદિનો વિનાશ કરો છો. કારણ કે ભગવાનના ભક્તને બાધ શત્રુઓ તો કોઈ પણ પ્રકારે કષ્ટ પહોંચાડી શકતાં જ નથી. બહુદયહૃદય - આપના હૃદય કમળમાં તમારા ભક્તો ઉપર અતિ દયા રહેલી છે. કજેશ્વરમાત્મનશરણ - જેમ આકાશ સૌને આશ્રય આપે છે તેમ આપ જગતમાં જે જીવાત્માને કોઈનોય આશ્રય ન હોય તેને તમારો સુરક્ષિત આશ્રય પ્રાપ્ત થાય છે. જનશરણમ् - જીવ માત્રનું સાચ્ચય શરણ આપનું જ શરણ છે.

વરવર પરમતખંડન દક્ષનિરંજન નિગમાગમગીતમ् ।

ઘનરવનિનદમનોહર નિત્ય પુરુહરિરસપીતમ् ॥

પુરુ ॥ સતાંનાથ ॥ ૮ ॥

પરમતખંડન - પોતાના એકાન્તિક ભક્તોને સ્વસ્વરૂપનું અને આત્મસ્વરૂપનું સાચ્ચય જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરવાના માર્ગમાં અનેક પ્રકારના મતપથમાં અટવાય જાય ત્યારે તે

સર્વ પ્રકારના મતો અને જગતમાં પ્રસિદ્ધ થયેલાં અનેક પ્રકારના વાદવિવાદોનું નિરાકરણ પૂર્વક તેનું ખંડન કરીને સાચો શાનનો માર્ગ પ્રકાશિત કરો છો. દક્ષનિરંજન - આત્મા પરમાત્માના સ્વરૂપનું જીવાત્માને શાનનો ઉપદેશ આપવામાં અતિશે નિપુણ દક્ષ છો. અશાન દૂર કરીને શાન રૂપી દિવ્ય પ્રકાશ આપીને અશાન રૂપી અધંકારનો નાશ કરવામાં દક્ષ છો. નિગમાગમગીતમ - નિગમ અને આગમ, શુતિ સ્મૃતિ, વેદો અને ઉપનિષદ્દો અને ધર્મશાસ્ત્રો પુરાણો તમારા આ દિવ્ય સદ્ગુણોના ગીતોનું સદા ગાન કર્યા કરે છે. ઘનરવ - આકાશમાં ગરજતા વાદળોની જેમ નિરંતર ઘાટા સાદથી ગીતો ગાય છે. નિનદમનોહર - તમારા દિવ્યગુણોનું શ્રવણ કરનારાના મનને હરિ કે તેવું નિનાદ મધુર અવાજ સાંભળતાં જ ભક્તનોને આનંદ ઉપજે છે. તેથી નિત્ય - દરરોજ સતત નિત્ય પ્રતિ ગાન કીર્તન સાંભળ્યા કરે છે. મુરુહરિરસપીતમ - આવા પ્રકારના હરિ ભક્તિનું રસપાન જે જીવાત્માએ પ્રથમ કરેલ છે તેવા સર્વ ભક્તો તમારા દિવ્યસ્વરૂપનું શાન પ્રાપ્ત કરીને આત્મનિક મોક્ષને મેળવે છે.

વરવર શુભમિદમેવં કિલ વાસુદેવવર્ણિવિરચિતમ् ।

પરતર હરતુતમઃસ્તવનં તત્કવિજનસમ્ભણિતમ् ॥

કવિ ॥ સતાંનાથ ॥ ૧ ॥

શુભમિદમેવ - આ જગતમાં કોઈ પણ શુભ કાર્ય હોય તો આ જ છે કે તમારા આવા દિવ્યગુણો અને ચરિતોનું ગાન કરીને તેનું રસપાન કરે તે જ શુભ છે. કિલ - સમગ્ર વિશ્વમાં અનંતકોટી બ્રહ્માંડોમાં વાસુદેવવર્ણિવિરચિતમ - વણીરાજ વાસુદેવાનંદજીએ સંસ્કૃત ભાષામાં રચેલાં આ સ્તોત્રમાં જીવ માત્રનું શુભ હિત સમાયેલ છે. પરતર - પરબ્રહ્મ પરમેશ્વરના સ્વરૂપનું શાન જે આત્મા અને અક્ષરથી પણ પર છે તે સ્વરૂપના શાન રૂપી પ્રકાશથી હરતુતમઃ - અશાનરૂપી અંધકારને આ સ્તોત્રનું ગાન હરે છે દૂર કરે છે. ગાનારા અને શાંત ચિંતા સાંભળનારાના અન્તઃકરણમાંથી અશાન નાશ પામે છે. સ્તવનં - આ સ્તોત્ર અષ્ટપદીમાં અને સંસ્કૃત ભાષામાં રચેલું આ અષ્ટક તત્ - તેવું તે પ્રમાણે સનાતન સત્ય કવિજનસમ્ભણિતમ - તેવું કવિઓએ સારી રીતે સમજ વિચારીને કહેલ છે. કવિઓના મુખમાંથી જે શબ્દો પ્રવાહિત થાય છે તે પોતાના નહીં પણ સ્વયં દિવ્ય આર્થદિષ્ટ નિકાળજાનથી જે જોવા જાણવા અને અનુભવમાં આવે છે તેનું શબ્દ ચિત્તરણ માત્ર હોય છે. તેમાં કોઈ પણ પ્રકારની અતિશ્યોક્તિ કે અસત્ય હોતું નથી.

ઓકલેન્ડ ન્યૂઝીલેન્ડના આપણા નિષ્ઠાવાન સત્સંગી રંજનબેન ડૉ. કાંતિભાઈ પટેલ (નિર્માણ હેલ્બ્ય ગૃપ) ને એવોર્ડ

જાન્યુઆરી ૧૯૭૭ થી આપણા શ્રી નરનારાયણદેવ દેશના નિષ્ઠાવાન અને ધર્મકુળના કૃપાપાત્ર પ.ભ. ડૉ. કાંતિભાઈ પટેલ સાથે તેમના ધર્મપત્ની અ.સૌ. રંજનબેન ન્યૂઝીલેન્ડમાં પ્રેક્ટીસ શરૂ કરી હતી. આજે તેઓ નિર્વાણ ગૃપના નામ હેઠાં સમગ્ર ન્યૂઝીલેન્ડમાં સામાજિક અને આધ્યાત્મિક ક્ષેત્રે ઉદ્ઘાતના વિવિધ સેવાઓ આપી રહ્યા છે.

આજથી બે વર્ષ પહેલા એટલે કે ડિસેમ્બર ૨૦૧૪ માં તેઓએ ગાંધી નિર્વાણની સ્થાપના કરી. જેમાં સ્થાનિક પોલીસની મદદથી ઘરેલું હિસાથી પીડિત કે તેમાં સામેલ મૂળ ઐશ્વિય ખંડના લોકોને સામાજિક મદદ, તાત્કાલિક રહેવાની વ્યવસ્થા અને તેમના પ્રશ્નના ઉકેલ માટે સ્થાનિક પોલીસ તેમજ વહીવટી તંત્રને જરૂરી એવી મદદ પુરી પાડવામાં આવે છે. ધીમે ધીમે આ ‘ગાંધી નિર્વાણ’નો ઉમદો વિચાર એટલો બધો લોકપ્રિય અને ઉપયોગી બની ગયો કે હવે તેમાં અહીંના સ્થાનિક લોકોને પણ ઉપયોગી મદદ કરવામાં આવે છે.

કુલ બે વર્ષમાં આ અભિયાનમાં ૩૦૦ પરિવારને રહેત આપવામાં આવી છે.

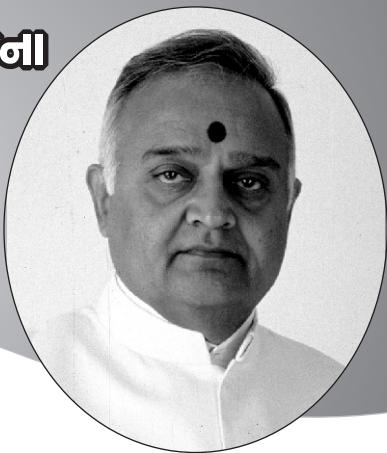
‘ગાંધી નિર્વાણ’ના આવા સામાજિક સુંદર કાર્યોથી પ્રેરાઈને ન્યૂઝીલેન્ડ પોલીસ દ્વારા ચેલેન્જ કોઈન નામનો પ્રતિષ્ઠિત એવોર્ડ આપી તેમને સન્માનિત કરવામાં આવ્યા છે.

૨૦૧૧ માં પણ તેઓને આઈ.બી.એ. “બેસ્ટ મિજનેશ વુમન ઓફ ધ યર” અને ૨૦૧૪ માં “ઈઈઓ ડાર્યરવસીટી” એવોર્ડ અંતર્ગત વોક ધ રોક એવોર્ડ પણ આપવામાં આવેલ.

અ.સૌ. રંજનબેન અને પ.ભ. ડૉ. કાંતિભાઈ પટેલ અને તેમના પરિવારની આવી સમાજલક્ષી વિવિધ સેવાઓની સુવાસથી શ્રી નરનારાયણદેવ દેશનું સમગ્ર ધર્મકુળ અને સમસ્ત સત્સંગ ગૌરવની લાગણી અનુભવે છે. તો ઓશ્રીની ઉતારોતાર પ્રગતિ માટે શ્રી નરનારાયણદેવના ચરણોમાં પ્રાર્થના.

શ્રીહરિના કઢા, ૭ મી અને ૮ મી વીંશજના મુખેથી આશીર્વચન

- સંકલન : ગોરધનભાઈ વી. સીતાપરા (હીરાવાડી - બાપુનગર)

પ.પૂ.ધ.ધુ. આચાર્ય મહારાજશ્રીના ૪૪ માં જન્મોત્સવ પ્રસંગે અમદાવાદ મંદિર, પ.પૂ. મોટા મહારાજશ્રી : ખ્યાળિયમે એક ભાઈ આવ્યા, પરોક્ષના હતા, કહે નરનારાયણદેવની ગાદી ઉપર ભગવાનના ચાર હાથ છે. અમે કહું, શબ્દોમાં હવે થોડો સુધારો કરવાની જરૂર છે. ચાર નહીં, પરંતુ આઠ હાથ છે. નારાયણ ભગવાનના ચાર અને નર ભગવાનના ચાર એમ આઠ હાથ છે.

આજે સવારની પૂજામાં શિક્ષાપત્રી વાંચતા હતા ત્યારે શ્લોક આવ્યો. જે મનુષ્ય જેવા ગુણો કરીને યુક્ત હોય તે મનુષ્યને તેવા કાર્યને વિષે વિચારીને જ પ્રેરવો. મહારાજનું આ વચન મહારાજશ્રીને ૧૦૦% લાગુ પડે છે. કારણ કે તેઓના કાર્યકાળમાં સંપ્રદાયની ખૂબ પ્રગતિ, ઉત્ત્રતિ થઈ છે. ખૂબ સ્થિરતા આવી છે. દેશ વિદેશમાં ખૂબ મંદિરો થઈ રહ્યા છે, થયા છે અને થશે વિદેશમાં કોઈ શહેર મંદિર વિનાનું બાકી રહેવાનું નથી.

તેઓનું શરીર સ્વાસ્થ્ય સારું છે જ, વિશેષ સારું રહે અને આજના દિવસે સૌ મહારાજને પ્રાર્થના કરજો જેથી નરનારાયણદેવ ગાદીની તેઓ દ્વારા હજુ પણ ખૂબ સેવા થતી રહે.

પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રી : મહારાજશ્રીનો એક ગુણ મને બહુ ગમે છે. તેઓને સત્સંગમાં પરિવારની ભાવના છે. તેઓ ઘણીવાર કહેતા હોય છે કે આપણને જે વિશાળ પરિવાર મળ્યો છે તેવો કોઈને મળ્યો નથી. આપણા સૌના હદ્યમાં ભગવાન બિરાજમાન છે. તેથી આવી ભાવના આવી લાગણી શક્ય બને છે. ગામ, શહેર, દેશ તથા વિદેશથી પધારેલા આપ સૌઅને આજના દિવસે મહારાજશ્રી પ્રત્યે જે શુભેચ્છાઓ વ્યક્ત કરી છે એ માટે આપ સૌ ધન્યવાદને પાત્ર છો. મહારાજશ્રી સત્સંગ માટે જે શ્રમ, પુરુષાર્થ કરી રહ્યા છે તેના કર્દીક અંશે આપણે પણ નરનારાયણદેવને રાજુ કરવા અર્થે કરીએ.

પ.પૂ.ધ.ધુ. આચાર્ય મહારાજશ્રી : સંતો તથા પૂ. મોટા મહારાજશ્રીએ કહું કે અમારા કાળમાં ધણાં મંદિરો થયા પરંતુ કોઈ કામ એકલા હોય થતું નથી. સંતો તથા હરિભક્તો - આપ સૌની અમને જે હુંક, પ્રેમ અને કાર્યમાં યોગદાન મળે છે તેનાથી જ દરેક કાર્ય સારી રીતે પૂર્ણ થતા હોય છે. અમારા નિમિત્તે બધાને ભેગા થવું પડે તેથી સંતોને અમે જન્મોત્સવ ઉજવવાની ના કહેતા હતા, અત્યાર સુધી જન્મ દિવસ ધણા ઉજવ્યા. આજના દિવસે નરનારાયણદેવના દર્શન કરવાનો જ વિશેષ ઉમંગ હતો જેથી જાહેરાત કર્યા વિના જ ૪-૫ હરિભક્તો સાથે ચાલતા નીકળ્યા. રસ્તામાં બીજા કેટલાક ભક્તજનો જોડાયા. મદિરમાં પહોંચીને દેવના શિખર તથા ધજાનું દર્શન થયું ત્યાંજ અંતરમાં ટાઢક થઈ. જાહેરાત કરી હોય તો તરત જ ૨૦૦૦૦ હરિભક્તો પદ્યાત્માં જોડાઈ જાય. પરંતુ ભીડ એકઠી કરીને દેખાવ કરવામાં હું માનતો નથી. આપણે જે કંઈ કરીએ છીએ તે આપણા માટે કરીએ છીએ. કોઈ પણ સાધનમાં દેવને રાજુ કરવાનું લક્ષ હોવું જોઈએ. એક હરિભક્ત સવારે કહેતા હતા કે મહારાજશ્રીના જન્મોત્સવ નિમિત્તે આજ હું વહેલા ઉઠીને આવ્યો. પરંતુ મહારાજશ્રી તો હજુ પધાર્યા નથી. પરંતુ અમે આજે રાત્રે દોઢ વાગ્યે ઉઠ્યા હતા. નિત્ય વિધિ તથા ચાર વાગ્યા સુધી કસરત કરીને ચાલતા દેવના દર્શને આવ્યા અને હજુ પણ જઈને થોડી કસરત કરીશું. શરીર સ્વાસ્થ્ય સારું રાખવું એ બહુ મહત્વનું છે. બાધા કે માનતામાં હું માનતો નથી. ફક્ત દેવને રાજુ કરવા જ પદ્યાત્મા કરી છે. ધણા કહેતા હોય છે કે અમુક તિથિ

શ્રી સ્વામીનારાયણ

પૂનમ બહુ સારી છે. ત્યારે આપણે પદ્યાત્રા કરીએ. હું કહું છું કે ના, દશમે કે ચોથે ચાલતા જઈએ. જે ભગવાન પૂનમ કે અગિયારસે આપણાને દર્શન આપે છે એના એ જ ભગવાન એકમ, બીજ, ત્રીજ કે ચોથના દિવસે પણ મૂર્તિમાં રહીને દર્શન આપે જ છે. આપણે એકાદશી કે પૂનમના ભક્ત ન બનીએ પરંતુ ભગવાનના ભક્ત બનીએ. મહારાજે તો શિક્ષાપત્રીમાં નિત્ય પ્રત્યે સાયંકાળે ભગવાનના મંદિર પ્રત્યે જવાની અને દર્શન કરવાની આજ્ઞા કરી છે. પરંતુ માણસનું મન એવું આપણું છે કે પોતે નક્કી કરેલા દિવસોએ દર્શન કરીને બાકીના દિવસોમાં આરામ ફરમાવે છે.

મહારાજનું વચન લોપીએ એટલે દુઃખ આવવાનું, આવવાનું અને આવવાનું. શિક્ષાપત્રી મહારાજનું સ્વરૂપ હોવાથી મહારાજનું વચન એ મહારાજનું સ્વરૂપ જ છે. અને આ નરનારાયણદેવએ પ્રત્યક્ષ ભગવાન છે. મહારાજ અને નરનારાયણદેવમાં લેશ માત્ર ફેર નથી. માટે મહારાજને ઓવા રાજુ કરી લેવા કે છેલ્લે જ્યારે આંખ મીંચાય ત્યારે મહારાજની આંખ સાથે આપણી આંખ મિલાવી શકીએ તેટલી આપણી છાતીમાં તાકાત હોવી જોઈએ. નીચું જેવું પડે તેવું ન કરીએ.

નજીકના ભવિષ્યમાં આ સત્સંગની ઉદ્ધેશ્ય બે ગણી કે ગ્રાણ ગણી નહીં પરંતુ આપણે ગણી ન શકીએ તેટલી Multiplication માં ચચાની છે. તેના માટેનું Infrastructure ર્થાઈ ગયું છે. જેઓ વહીવટમાં છે તેઓ આ બાબત જાણો છે. એવું માણખું બનાવ્યું છે કે સત્સંગનો વિકાસ આપોઆપ થાં રહેશે તે માટે નરનારાયણદેવની કૃપા જ કારણભૂત છે.

હું ભાષણ કે કથા નથી કરતો, મને ટેવ પણ નથી પરંતુ હું જે માનું છું તે બોલું છું કે આ દેવના પ્રતાપથી તથા કૃપાથી જ સવારમાં મારી આંખ ખૂલે છે. દરેક શાસ દેવને આભારી છે. દેવની બાબતમાં કોઈ આધું પાછું કરવા આવે તો મારાથી સહન ન થાય. તે બાબતમાં હું ચલાવવાનો નથી. દેવની વાત આવે ત્યારે બધું જ બાજુ પર મૂકી દઉં છું. મહારાજે જે આપ્યું છે તે દરેકનું ચોક્કસ સ્થાન અને ગરિમા છે. આચાર્ય પદની ગરિમા અને સ્થાન મહારાજે જે નક્કી કરી આપ્યું છે તે ભવિષ્યમાં લાંબા કાળ સુધી પણ જેમ છે તેમ જ રહેશે. તેમાં કોઈ ફેરફાર કરી શકે તેમ નથી. એક સામાન્ય મનુષ્ય હોય તેને આચાર્ય દ્વારા દીક્ષા મળે એટલે તુરત જ ૫૦૦ માણસો તેના ચરણોમાં ઝુકવા તૈયાર થાય. તેવી રીતે સંતો અને હરિભક્તોની પણ તેમના સ્થાન મુજબની ગરિમા જળવાવી જોઈએ.

આપણે પોતાને ગરીબ ન સમજવા. સત્સંગી માટે અન્ન, વસ્ત્ર અને આબરૂની જવાબદારી મહારાજે પોતાના શિર પર લીધી છે. પછી એનાથી વધારે જોઈએ છીએ શું? હીરા, માણેક, મોતી જોઈએ છે? ડેલર, પાઉન્ડ કે નોટોની થખ્પીઓનો વરસાદ વરસાવવો છે? એ પણ મળે, પરંતુ એમાં મજા નથી ઉપાધિના પોટલા છે. જેને બહુ મળ્યું છે તેને પૂછી જોજો. પડખા ફેરવા છતાં રાને ઉંઘ નથી આવતી. મહારાજના વચનમાં વર્તીશું, સિધ્ધાંતને વળગીને રહીશું તો સુખ, સુખ ને સુખ જ છે. બટકું રોટલો પચતો હોય તો એ મહારાજની કૃપા સમજવી. મહારાજના આપણે સદાય ઋષી છીએ. નવ નવ મહામંદિરોનું નિર્માણ કરાવીને તેમાં પોતાના સ્વરૂપો પદ્ધરાવીને મહારાજે આપણને આપ્યા છે. જગતમાં કોઈને આવું મળ્યું નથી.

અમને ચેલા કરવામાં સહેજ પણ રસ નથી. ચેલા કરતા આજે ગુરુઓ વધી ગયા છે. ગુરુ ચેલાના સંબંધમાં પણ પાછું મેઈન્ટેનન્સ રાખવું પડે. દેવના થઈને રહેશો એટલે અમે ખૂબ રાજી છીએ. આ ગુણા, આ ધરોહર અમને ઉપરથી વારસામાં મળેલ છે. આ ગાદીની આચાર્ય પરંપરામાં આ ગુણ વારસાગત રહ્યો છે. હરિભક્તોએ પણ આ ટેવ, સત્સંગ અને સંસ્કારરૂપી ધન પોતાના બાળકોને વારસામાં આપવાનું છે. આ બાબતમાં તમે

શ્રી સ્વામિનારાયણ

ઉં�તા જડપાતા નહીં. કારણ કે સંસકાર એ જ સાચી મૂડી છે. વારસામાં દીકરાઓને ૫૦૦૦ કે ૫૦,૦૦૦ રૂપિયા ઓછા આપો તો ચાલશે. પરંતુ સંસકાર અવશ્ય આપજો. આજે ઘણા એવા હરિભક્તો છે કે જેઓ જાડી કટી પહેરે છે અને મોટા ચાંદલા કરે છે. પરંતુ તેઓના યુવાન પુત્રો મંદિરે આવતા નથી અને બીજી બાજુ ઘણા યુવાનો એવા છે કે જેના કારણે તેઓના માતા પિતા મંદિર આવતા થયા છે.

આપજી પાસે આ સંતોની મોટી ફોજ છે. હમણાં અમેરિકા એક ઉપ-ઉદ્વર્ધના સંત પૂજા કરતા હતા. અમે અને હરિભક્તો બેઠા હતા. હરિભક્તોને અમે કહ્યું કે આ સંતોને તમે શું માનો છો? તેઓ ફક્ત ઘંટી વગાડીને દેવ સેવા કરવા પૂરતા સીમિત નથી પરંતુ દેવના બળથી એક એક સાધુ પાંચ પાંચ કરોડના મંદિર બનાવી શકે તેવા સમર્થ છે. જેઓ નરનારાયણદેવના શરણે બેઠા છે તેની હું વાત કરી રહ્યો છું. સેવકરામ નામના સાધુની જે વાત છે એ મહારાજે આપજોને શીખવવા માટે ચરિત્ર કર્યું છે. સેવકરામ માંદો હતો. મહારાજે ખૂબ સેવા કરીને તેને સાઝે કર્યો. તેની પાસે જે ધનની પોટલી હતી તે સંતારીને રાખતો, મહારાજ તેના માટે ભીક્ષા માગી લાવતા, સાજો થયા પછી એ જ પોટલી મહારાજ પાસે ઉપડાવીને પોતે ઢાલો ભાર વિનાનો ચાલતો. મહારાજે કૃતધી જાણીને તેનો ત્યાગ કર્યો. એટલું જ નહિ પરંતુ શિક્ષાપત્રીમાં પણ લખ્યું કે કૃતધીનો સંંગ ન કરવો. એટલે આવા સાધુની અહીં વાત નથી. પરંતુ જેઓ દેવ પ્રત્યે નિષ્ઠા ધરાવે છે. તેની વાત છે.

દેવ માટે જે કંઈ સેવા થઈ શકે તે ચાલું રાખવી પડે. આપણસ-પ્રમાદ ન ચાલે. આપજો મહારાજના દાખડા સામે જોવાનું છે. હું તો ત્યાં સુધી કહું છું કે દરેકે ટેટુ ચિત્રરાવવું જોઈએ. તેમજ દરેક મંદિરોમાં સ્ટેટમેન્ટ લખેલી તકિત ચોટાડવી જોઈએ કે, ભલા થઈને અમારા દાખડા સામું જોજો. લી. સ્વામિનારાયણ ભગવાન. આમ કરવાનું કારણ એ છે કે આપણે ભૂલી જઈએ છીએ. ઘણા હરિભક્તો કહેતા હોય છે કે સંતોને અમને બોલાવ્યા નહીં, હાર ન પહેરાવ્યો કે પ્રસાદીનું પડીકું ન આપ્યું. આવા સમયે મહારાજના દાખડા સામે નજર હોય તો માન ન આવે કે આવો વિચાર ન આવે. દેવના ચરણમાં અડસઢ

તીરથ છે, દેવનું દર્શન કરશો તો લાડવા, મૈસુબ, મોહનનાથ બધું ધેર બેઠા આવશે. પરંતુ માપમાં ખાજે કારણ કે ડાયાબિટીસ બહુ ચાલ્યો છે. સંતોને પણ ખાસ ધ્યાનમાં રાખવા જેવી આ બાબત છે. કારણ કે શરીર જો બીમાર પડે તો આપજામાં જે શક્તિ છે તેનો ઉપયોગ ન થાય. આપજો પરવરશ થઈ જવું પડે. અમે સાત-આઢ વર્ધના હતા ત્યારે પૂ. બાપુજી અમને ઉડાડીને જોગીંગ કરવા મોકલતા. ત્યારથી દોડવાનું શરૂ કર્યું છે. તે આજ સુધી દોડતાજ રહ્યા છીએ.

જેવી સામર્થી સંતોમાં છે તેવી જ સામર્થી તમારા હરિભક્તોમાં પણ છે અને એવી જ સામર્થી બહેનોમાં પણ છે. ૪-૫ દીકરીઓ એવી છે કે જેઓ શસ્ત્રોર્ગૃહે જઈને જે ગામમાં સત્સંગ નહોતો એટલું જ નહિ પરંતુ ગુગલ પર સચ કરો તો નકશામાં પણ જે ગામ મળે નહિ તેવા ગામોમાં સત્સંગ કરાવીને છેલ્લા પાંચ વર્ષમાં ૨૦ જેટલા મંદિરો બનાવ્યા છે અને આજે તે મંદિરોમાં ઓછામાં ઓછા ૩૦૦ થી ૩૫૦ જેટલા હરિભક્તો દર્શને આવે છે.

સવારે ભૂલથી મોખાઈલ ચાલુ કર્યો તો શુભેચ્છાના ૭૫૦ મેસેજ આવેલા. દરેકને ન્યાય આપવો શક્ય નથી પરંતુ પ્રત્યક્ષ કે પરોક્ષ રીતે જેઓએ પણ શુભેચ્છા વ્યક્ત કરી છે તે દરેકને ખૂબ ખૂબ ધન્યવાદ! આપને તથા આપના પરિવારને મહારાજ ખૂબ સુખ્યા કરે, સત્સંગ કાયમ રહે અને ખાસ તો દેવના થઈને રહીએ એવી નરનારાયણદેવના ચરણોમાં પ્રાર્થના.

નરનારાયણ અ જ સ્વામિનારાયણ

- ગોરધનભાઈ વી. સીતાપરા (હીરાવાડી - બાપુનગર)

પ.પૂ.ધ.ધ. આચાર્ય મહારાજશ્રી ૧૦૦૮ શ્રી કોશલેન્દ્રપ્રસાદજી મહારાજશ્રી, પ.પૂ. મોટા મહારાજશ્રી તેજેન્દ્રપ્રસાદજી મહારાજશ્રી અને પ.પૂ. ભાવિ આચાર્ય ૧૦૮ શ્રી વ્રજેન્દ્રપ્રસાદજી મહારાજશ્રી એમ નથેય શ્રીહરિના અપર સ્વરૂપોના આશીર્વચનમાં તેઓશ્રીના મુખેથી એક વચન અવાર નવાર સાંભળવા મળ્ણતું હોય છે કે, શ્રીજી મહારાજ અને શ્રી નરનારાયણદેવમાં લેશ માત્ર ફેર નથી. આ વચનની અતિશે મહત્તમ હોય તો જ તેઓશ્રીના મુખેથી આપણને વારંવાર સાંભળવા મળ્ણતું હોય ! આ વચન નંદ સંતો રચિત શાસ્ત્ર પ્રમાણ હોવા છિતાં ગૃહી-ત્યાગી એમ બજે વર્ગમાં આજે પણ કેટલાકને સત્ય મનાતું નથી. જેઓ સત્ય માને છે તેઓએ પોતાના ઈષ્ટદેવ સ્વામિનારાયણ ભગવાનને ઓળખી લીધા છે. જેઓને શ્રી નરનારાયણદેવનો નિશ્ચય, દ્રટ આશરો અને દ્રટ નિષ્ઠા છે તેઓને પોતાના ઈષ્ટદેવનો પાકો નિશ્ચય, દ્રટ આશરો અને દ્રટ નિષ્ઠા સહજ થઈ ચૂક્યા છે, અને તેઓનું આત્મંતિક કટ્યાણ પણ થઈ ચૂક્યું છે!

વ.સ. ૨૦૭૩ ના નૂતન વર્ષનો પ્રારંભ થયો. નૂતન વર્ષ જે કોઈ ધર્મપ્રેરી મનુષ્યોને કોઈ રીતે સત્સંગનો યોગ પ્રાપ્ત થયો હોય, તે દરેક જનોને ઉપરોક્ત વચનની અતિશે દ્રટા થાય તે હેતુથી ૨૦૭૩ એટલે કે ૨ + ૦ + ૭ + ૩ = ૧૨, જેથી આ લેખમાં અધ્યાત્મરૂપી અંધારાનો નાશ થઈ ને સાચા જ્ઞાનનો પ્રકાશ પથરાય તેવી નંદ સંતોની કલમે લખાયેલ ૧૨ પંક્તિઓ પ્રસ્તુત કરું છું.

૧

શ્રી બદ્રિપતિ ચરણરજ, વંદુ વારમવાર ।

જો મુનિસમ તપ કરત પ્રભુ, કરત વિશ્વ ઊદ્વાર ॥

નરનારાયણદેવકુ, ભજ મિત્હી ભવકંદ ।

સો ભમ ઇષ્ટઅભીષ્ટપ્રદ, શ્રી ગુરુ સહજાનન્દ ॥

જે સંતમાં આપણા સર્વેના ઈષ્ટદેવ શ્રી સ્વામિનારાયણ ભગવાન પણ શુશ્રે ભાવ રાખતા અને જેમને 'સત્સંગની મા' નું બિરુદ્ધ મળ્યું છે તેવા સ.ગુ. શ્રી મુક્તાનંદ સ્વામી પંચરત્નમ્ વૈરાગ્ય ચિંતામણિના મંગલાચરણના આ શ્લોકમાં શ્રી નરનારાયણદેવ અને શ્રી

સહજાનંદ સ્વામીનું એકત્વપણું દર્શાવે છે.

૨

નરનારાયણ આજ અવતારી, જુગ જુગ જન્મ લેત દુઃખ હારી ।

પતિત અનેક કરત ભવપારા, સમજ દેખ જગ જુઢ પસારા ॥

(વૈરાગ્ય ચિંતામણિ)

નરનારાયદેવ સો, જનહિત પ્રગટ પ્રમાણ ।

ગુરુ ગમ કરી તિનકું મિલે, તષ સોર્ડ પાયો જ્ઞાન ॥

પ્રગટ દેવ કા ધ્યાન બિન, માયા તરત ન જંત ।

રવિબિન રાત ન મિટત જિમિ, કહત સબહિ શ્રુતિ સંત ॥

(જ્ઞાન ચિંતામણિ)

૩

પ્રભુ બિન સબન સે ત્યાગો, નરનારાયણ પદ અનુરાગતે ।

તમન મમતા અતિ વિધન વિડારો, યું હરિધ્યાન અદક ઉર ધારો ॥

(ધ્યાન ચિંતામણિ)

પંચ રત્ન કો પાઠ નિત્ય, કરત સુમતિ ઉઠી ભોર ।

નરનારાયણ ઉર વિષે, મિટાત મોહનિશિ ઘોર ॥

નરનારાયણદેવ કે, અચલ ઉપાસક સંત ।

તિન કે ચરન સરોજ કું, વંદુ વાર અનંત ॥

(વિજ્ઞાન ચિંતામણિ)

૪

પુરુષોત્તમ પરબ્રહ્મ, નરનારાયણ સોર્ડ ।

એહિ અલૌકિક મર્મ, જો જાનત સોર્ડ ભવ તરત ॥

(શ્રી વાસુદેવાવતાર ચિંતામણિ)

સો નરનારાયણ પ્રભુ જેહા, પુરુષ પુરાતન તપસ્વી તેહા ।

નિજ આત્મમે ધરું તેહિ ધ્યાના, જો જંગ હિત તપ કરત સુજાના ॥

(શ્રી નારાયણ ગીતા)

ઉપરોક્ત તમામ પંક્તિઓ મુક્તાનંદ કાવ્યમૂ, અંતર્ગત સ.ગુ. મુક્તાનંદ સ્વામીએ લખ્યે છે. તેઓ શ્રીહરિના જ સંત છે છતા બજે સ્વરૂપોમાં લેશમાત્ર ફેર

શ્રી સ્વામીનારાયણ

ન હોવાથી સ્વામીએ શ્રી નરનારાયણદેવને અવતારી કહ્યા છે. ધ્યાન કરવાનું પણ કહ્યું છે અને પુરુષોત્તમ પરખ્રિય કહ્યા છે, પુરાતન પુરુષ કહ્યા છે એટલું જ નહિ પરંતુ સ્વામી લખે છે કે જે સંતો શ્રી નરનારાયણદેવના અચળ ઉપાસક છે તેવા સંતોના ચરણ કમળમાં હું અન્તવાર વંદન કરું છું. શ્રીહરિને શ્રી નરનારાયણદેવ સ્વરૂપે પ્રગટ કહ્યા છે.

૫

શ્રી નારાયણ અધિકૃપ રે, થયા પ્રગટ પરમ અનુપ રે, થયા ભક્તિધર્મના બાળ રે, શ્રીકૃષ્ણ ભક્ત પ્રિતપાળ રે.

નિષ્કૃણાનંદ કાવ્યમું અંતર્ગત પુરુષોત્તમ પ્રકાશ મધ્યે વેરાયમૂર્તિ શ્રી નિષ્કૃણાનંદ સ્વામીએ આ પંક્તિ લખેલી છે. શ્રી નારાયણાંત્રિ એજ શ્રીહરિ સ્વરૂપે પ્રગટ થયા છે.

૬

જ્ય અવતારના અવતારી, મત્સ્ય કચ્છ વારાહ મુરારી, જ્ય નૃહરિ વામન નાથ, જ્ય પરશુરામ રઘુનાથ. જ્ય હલધર કૃષ્ણ કૃપાલુ, જ્ય લુદ્ધ કલકી દચાળુ. જ્ય અલેખધર અવતાર, જ્ય અકળ સર્વ આધાર. અદો અનેકધરી અવતાર, બેસો બદ્રિતલે બેઠિ વીર, રહો તાપસ વેષ હમેશા, જટા મુકુટ સુંદર શીશ. (ભક્તિચિત્તામણિ)

૭

મારિયાદિક અધિમુનિઓ જ્યારે બદ્રિકાશ્રમમાં શ્રી નરનારાયણદેવનું દર્શન કરવા જાય છે ત્યારે શ્રી નરનારાયણદેવની કૃપાથી મુનિઓને સમાધિમાં અક્ષરાવિપતિ શ્રીહરિનું દર્શન થાય છે અને સમાધિમાંથી બહાર આવ્યા પછી તે જ શ્રીહરિનું બહાર નારાયણ સ્વરૂપે દર્શન થાય છે.

પછી બારે જેયું આવી જયારે, દીકી તેની તે મુરતિ ત્યારે, જેવા અક્ષરધામમાં દિઠા, તેવા દિઠા સનુમુખ બેઠા. તે તો નારાયણનું છે કૃત્ય, એમાં નહિ કાંઈ અચરત્ય. (ભક્તિચિત્તામણિ)

૮

નરનારાયણદેવ ભજ્યા બિનુ, ભવજલ કોઉ ન તારે સુનહુ. ઓહી પ્રભુ અકળ રૂપ અવતારી, ઓહી સબ અંતર જમી, પ્રગટ પ્રમાણ બિરાજત ભૂપર, મુક્તાનંદ કે સ્વામી... સુન.

૯

માત અહિંસા ઉતારે, આરતી માતા ઉતારે, નરનારાયણ નવલ છની પર, તન મન ધન લે વારે.. આરતી

પરાપર પૂરણ પુરુષોત્તમ, સમરથ વ્યાપક સારે, જો દર્શ પરસ જગમાંઠી, જન્મ કોઠી અધઘ જારે.. આરતી

આરતીના આ પદમાં શ્રીહરિના પરમ સખા શ્રી ખ્રિસ્તાનંદ સ્વામી શ્રી નરનારાયણદેવને પૂર્ણ પુરુષોત્તમ કહીને શ્રીહરિ સાથે એકત્વ દર્શાવે છે. જેના દર્શન, સ્પર્શથી કરોડો જન્મના પાપ બળી જાય છે.

૧૦

નરનારાયણ સ્વામિનારાયણ, ભજમન પ્રગટ બિરાજે હરિ....નર

અક્ષર પર પુરુષોત્તમ સ્વામિ, મનુષ્ય દેહ ધરિ આયે હરિ, જેહિ જન આઈ લેહે ઈન શરનો, તિનકે પાપ સબ જત જરિ...નર

આદિ આચાર્યશ્રી અયોધ્યાપ્રસાદજી મહારાજશ્રી રચિત કીર્તનની આ એક પંક્તિ છે જેમાં શ્રી નરનારાયણ અને શ્રી સ્વામિનારાયણનું એકત્વ દર્શાવ્યું છે, આ પ્રગટ પ્રભુના શરણો જે આવશે તેના સધણા પાપ બળી જાશે.

૧૧

કર્યુ સર્વ તીર્થમાં શિરોમણી રે, શ્રીનિગર સુંદર ધામ, ઈષ્ટદેવ ચે ભરતખંડના રે, નરનારાયણ જેનું નામ,

બદ્રિદ્વાશ્રમથી આવી વસ્યા રે... ૧

અના અવતાર ભરતખંડમાં રે, રામકૃષ્ણ આદિક જેહ, કર્યા નારાયણ પરાયણ સર્વ જીવને રે, ભક્તિ ધર્મનંદન થયા તેહ

બદ્રિદ્વાશ્રમથી આવી વસ્યા રે... ૨

પ્રગટ હતા તે પ્રતિમામા રહ્યા રે, આજ ભૂમાનંદનો શ્યામ બદ્રિદ્વાશ્રમથી આવી વસ્યા રે... ૩

બસ્તે સ્વરૂપોનું અભિશપણું દર્શાવીને છેલ્લી પંક્તિમાં ભૂમાનંદ સ્વામી કહે છે પ્રગટ શ્રીહરિ શ્રી નરનારાયણદેવની મૂર્તિ સ્વરૂપે આજે પણ પ્રગટ બિરાજે છે.

૧૨

પોતે નરનારાયણ બોલિયા રે, મને વાલા પુનમિયા દાસ અને જાણીને પૂનમે આવજો રે,

મારે ઓથી અધિક તે કોય નહિ રે.

એ તો રે'શે સદા મારી પાસ... એમ ૧

રૂડી પૂનમ પવિત્ર રળિયામણી રે, આજ રાખો દર્શનના નેમ

એમ નરનારાયણ બોલિયા રે

સુખ સંપત્તિ ધારી તેણે પામરો રે,

ધાણું રે'શે કુશળને ક્ષેમ... એમ ૧

ધામ અક્ષર તુલ્ય અમદાવાદ છે રે

આજ આથી અધિક નહિ ધામ... એમ

શ્રી સ્વામીનારાયણ

પોતે પૂણાનંદનો નાથજી રે,
સ્વામી સહજાનંદ જેવું નામ... એમ ૪

આ મહિમા શ્રીહરિના મુખેથી જ કહેવાયેલો છે.
પરંતુ શ્રીહરિએ અહીં શ્રી નરનારાયણદેવ સાથે પોતાનું
અભિનૃપણું દર્શાવીને સૌને પૂનમના દિવસે દર્શનના
નિયમની ખાસ આશા કરી છે. આ ગરબી પદની

શરૂઆતની પંક્તિ જોઈએ તો,
ચાણી એક સમે અમદાવાદમાં રે

રાજે સહજાનંદ સુખકંદ, ચંદ જોઈ પૂનમનો નિર્મળો રે.
એવું જોઈને શ્રી ધનશયામજી રે, બોલ્યા પૂણાનંદનો નાથ... ચંદ. ૪

★ ★ ★

ઉંચો ઉપાડી હાથ રે, અમે બોલ્યા ધનશયામ... કહું. ૨
મેં પદરાલી જે મુરતિયું રે, મંદિરને માહિ જેહ... કહું.

એ સો મારા રૂપ છે રે, તેમાં નહિ સંદેહ... કહું. ૩

નરનારાયણ તો હું જ છું રે, પુરણ પ્રગટ પ્રમાણ... કહું.

પૂણાનંદ પ્રમાણ છે રે જાણો છો સંત સુલાણા... કહું. ૪

નંદ સંતો રચિત ઉપરોક્ત ૧૨ પંક્તિઓ રૂપી
પેરેશાફીમાં અંતમાં આપો આપ સ્વયં શ્રીહરિ
સ્વામીનારાયણ ભગવાનના શષ્ટ્યો આવ્યા કે નરનારાયણ
તો હું જ છું રે, હવે આટલું સ્પષ્ટ અને સીધું સાદું ગણિત કે
વિશાળાન હોવા છિતાં જે આ શ્રીહરિ અનો
શ્રીનરનારાયણદેવને જુદા કહીને અધિક-ન્યુનપણું કલ્પે છે
તથોની બુદ્ધિ પોતાના ઈષ્ટદેવ તથા નંદ સંતો કરતા અધિક

છે એવું સાબિત થાય અને શ્રીહરિ તેમજ નંદ સંતોના
વચનો માનવા જ નહીં એ તો શ્રીહરિનો નર્યો દ્રોહ છે.
માટે સં. ૨૦૭૩ ના નૂતન વર્ષથી અશાન ટાળીને અતિ
મહત્વની સાચી વાત સમજાને શ્રીહરિ તેમજ સમગ્ર
ધર્મકુળનો રાજ્યો પ્રાપ્ત કરીએ એજ અભ્યર્થના.

બાળ મંડળના પરીક્ષા અંગે સૂચન

શ્રી નરનારાયણદેવ બાળ મંડળના તમામબાળકો-
સંચાલકોને જણાવવાનું કે, તા. ૧૮-૧૨-૨૦૧૬
રવિવારના રોજ દરેક બાળ મંડળના કેન્દ્ર પર બાળ
મંડળની પ્રથમપરીક્ષા લેવામાં આવશે. જે ૧૦૦ માર્ક્સની
રહેશે.

દરેક બાળ મંડળના સંચાલકોએ પ્રથમબુક પર્ષ-૧ નો
અભ્યાસક્રમતા. ૧૧-૧૨-૨૦૧૬ પહેલા પુરો કરવાનો
રહેશે. તા. ૧૧-૧૨-૨૦૧૬ પહેલા બાળ મંડળના
સંચાલકોએ પોતાના બાળ મંડળના પરીક્ષાર્થીની સંખ્યા
તેમજ દરેક સંચાલકનું નામથ્યાને મોખાઈલ નંબર શ્રી
સ્વામીનારાયણ મંદિર કાલુપુર મોકલવાનો રહેશે.

બાળ સત્સંગની બીજી બુક પર્ષ-૨ તૈયાર થઈ ગઈ છે.
જે તા. ૧૧-૧૨-૨૦૧૬ ના રોજ બાપોરે ૩-૦૦ વાગે
પ.પૂ. લાલલુ મહારાજશ્રીની અધ્યક્ષતામાં કોટેશ્વર
ગુરુકુળ ખાતે મિટિંગ રાખવામાં આવેલ છે. તેમાં દરેક
સંચાલકશ્રીઓએ અવશ્ય હાજર રહેવું. અને તેજ દિવસે
બાળમંડળની પર્ષ-૨ બુક અને પ્રશ્નપેપર રૂબરૂ આપવામાં
આવશે.

ધનુમાસનો વિશેષ સત્સંગ

તા. ૧૬-૧૨-૨૦૧૬ થી તા. ૧૪-૧-૨૦૧૭

પરમ કૃપાળુ શ્રી નરનારાયણદેવના સાનિધ્યમાં ધનુમાસ ધૂનનો લાભ લેવા સમસ્ત સત્સંગને ઝડું
આમંત્રણ છે.

ભરતખંડના રાજાધિરાજ પરમ કૃપાળુ શ્રી નરનારાયણદેવના શુભ સાનિધ્યમાં અને પ.પૂ.ધ.ધુ. આચાર્ય
મહારાજશ્રી, પ.પૂ. મોટા મહારાજશ્રી અને પ.પૂ. લાલલુ મહારાજશ્રીની શુભ નિશ્ચામાં અને પૂજનીય સંતો અને
વહાલા હરિભક્તોની વિશાળ ઉપસ્થિતિમાં અને હવેલીમાં પ.પૂ.અ.સૌ. ગાદીવાળાશ્રી અને પ.પૂ.અ.સૌ. મોટા
ગાદીવાળાશ્રીની નિશ્ચામાં સમસ્ત બહેનોની ઉપસ્થિતિમાં ધનુમાસ ધૂન મહોત્સવ ઉજવાશે. સમગ્ર માસ દરમ્યાન
કડકડતી ઠંડીમાં આપણા ઈષ્ટદેવશ્રી સ્વામીનારાયણ ભગવાનના મહામંત્રનો જ્ઞાપ લેવાનું આપણાને સદ્ભાગ્ય
મળ્યું છે. તો પરિવાર સહિત આવો અલોકિક અને દિવ્ય લાભ લેવાનું ચૂકતા નહીં. આખો દિવસ તો નોકરી, ધંધા
રોજગારમાં કાચારે સમય મળો અને ભગવાનને સંભારવાનું બને! આ એકજ અવસર એવો છે કે સમયસર ટાઈમ
ટેબલ પણ સચ્ચાય અને ભગવાનનું નામ લેવાય અને તે બહાને વહેલા જગતાનું નિયમ પણ થાય ખરુને ભક્તો!
અને માસિક અને દૈનિક ધૂનના યજમાન બની આપણું જીવન સાર્થક કરીએ એજ પરમકૃપાળુ
શ્રીનરનારાયણદેવના ચરણોમાં પ્રાર્થના.

- મહંત સ્વામી

આત્મંતિક મોક્ષ શુદ્ધ સર્વોપિતી ઉપાસના વગર સંબલવ છે ?

- જ્યંતિભાઈ કે. સોની (મેમનગર-અમદાવાદ)

શ્રીજ મહારાજે સ્વમુખે પોતાનું પુરુષોત્તમપણું અનેક પ્રસંગ કહેલ છે. પૂર્વે જે અનંતપ્રકારના આશ્રૂય થઈ ગયા છે તથા આગળ થશે તે સર્વ મને માયા એવા જે પ્રત્યક્ષ ભગવાન તે વતે જ થાય છે એમ સમજે. ગટડા પ્રથમના પદ ના વચ્ચાનામૃત મુજબ “ગમે તેવો પાપી હોય ને અંત સમે જો તેને ‘સ્વામીનારાયણ’” એવા નામનું ઉચ્ચરણ થાય તો તે સર્વ પાપ થકી છૂટીને બ્રહ્મમોલને વિષે નિવાસ કરે છે.”

સર્વ બ્રહ્માંડોનો પ્રલય થઈ જાય ત્યારે આ પ્રગટ ભગવાન છે તે જ એક રહે છે. (વચ્ચાનામૃત કારીયાણી-૧)

આવી રીતે ઘણા અવતારો આ બ્રહ્માંડમાં થયા છે તે સર્વ અવતારોએ જે જે વખતે જેવા જેવા કાર્યોને અર્થે અવતાર ધારણ કર્યા હોય તે કાર્ય થઈ રહ્યા પછી મૂળ સ્વરૂપમાં લીન થાય છે પરંતુ અક્ષરધામાવિપતિ પુરુષોત્તમ કોઈ અવતારોમાં લીન થતા નથી. કારણ આ બ્રહ્માંડનાં વૈરાજનારાયણાના અર્ધા આયુષ્ણની પ્રાર્થનાનાં સંદર્ભે આ એક જ વખત આ બ્રહ્માંડમાં પદ્ધાર્યા છે. ત્યારથી જ સર્વ મુમુક્ષુજ્ઞો માટે આત્મંતિક મોક્ષનો માર્ગ ખુલ્લો મુક્ષ્યો છે. શ્રીજ મહારાજે પોતાનું પુરુષોત્તમપણું નીચે મુજબનાં વચ્ચાનામૃતમાં સ્વમુખે જણાવેલ છે. તેમજ “પુરુષોત્તમપણાને વધુ સ્પષ્ટ કરવા વારંવાર પાંચસો પરમહંસોનાં તથા પોતાના ગુરુ એવા શ્રી રામાનંદ સ્વામીનાં સોગંદ ખાધા છે.

વચ્ચાનામૃત ગટડા પ્રથમ-૫૨ “ઓગણ ચાલીસ ગુણ તે ભગવાનનાં સ્વરૂપમાં નિરંતર રહે છે તે એ કલ્યાણકારી ગુણો સંતને વિષે કેવી રીતે આવે છે ? શ્રીજ મહારાજ બોલ્યા જે એ ગુણ સંતમાં આવ્યાનું કારણ તો એ છે જે એને ભગવાનના સ્વરૂપનો યથાર્થ નિશ્ચય થાય તો એ કલ્યાણકારી ગુણો ભગવાનના છે તે સંતમાં આવે છે. પ્રત્યક્ષ ભગવાનના સ્વરૂપનો નિશ્ચય કર્યો છે તે કોઈ રીતે ડગે નહિ અને ગમે તેવા તરેતરેનાં શાસ્ત્ર સાંભળે અને પોતાનું અને ગમે તેવા મતવાદીની વાત સાંભળે અને પોતાનું

અંતઃકરણ કુતર્ક કરે પણ કોઈ રીતે ભગવાનના સ્વરૂપમાં ડગમગાટ થાય નહિ. એવી જાતનો જેને નિશ્ચય થયો હોય તેને ભગવાનનો સંબંધ થયો કહેવાય.”

ગટડા પ્રથમ-૫૭ “મોક્ષનું અસાધારણ કારણ તે શું છે ? પછી શ્રીજ મહારાજ બોલ્યા જે “ભગવાનના સ્વરૂપનું જ્ઞાન અને ભગવાનનું માહાત્મ્ય જાણવું એ બે અસાધારણ મોક્ષના હેતું છે.

વચ્ચ. અમદાવાદ-૫ “પુરુષોત્તમ ભગવાનનું અસાધારણ લક્ષણા તે શું છે ? શ્રીજ મહારાજ બોલ્યા જે “અનેક જીવનાં પ્રાણ નારીનો સંકેલો કરીને જે તત્કાળ સમાધિ કરાવવી તે બીજાથી થાય નહિ. લક્ષણવિધ મનુષ્ય નિયમમાં રહ્યા થકા વશ વર્તતે બીજા કોઈથી થાય નહિ અને અક્ષરાદિક જે મુક્ત તેને પણ નિયમમાં રાખવાને સમર્થપણું તે પણ બીજામાં હોય નહિ, એવી રીતે પુરુષોત્તમ નારાયણનું અસાધારણ લક્ષણ છે.

લોચા-૧૧ “ભગવાનની મૂર્તિ પોતાને મળીહોય તેનું જ ધ્યાન કરવું અને પૂર્વ ભગવાનનાં અવતાર થઈ ગયા તે મૂર્તિનું ધ્યાન ન કરવું. અને પોતાને ભગવાનની મૂર્તિ મળી હોય તેને વિષે જ પત્રિતાની પેઠે ટેક રાખવી.”

લોચા-૧૨ નિર્વિકલ્પ નિશ્ચયનાં કનિષ્ઠ મધ્યમ અને ઉત્તમ એમ ત્રણ ભેદ છે. તેમાં કનિષ્ઠ નિશ્ચયવાળો ભગવાનને કર્તા થકા અકર્તા સમજે તથા નિર્લેંપ એવા બ્રહ્મરૂપ જાણો તે નિર્વિકલ્પમાં કનિષ્ઠ નિશ્ચયવાળો કહેવાય.

મધ્યમ નિશ્ચયવાળો તે નિરન્ત્ર મુક્ત જેવો થઈને ભગવાનની ઉપાસના કરે તેને મધ્યમ નિશ્ચયવાળો કહીએ. અને ઉત્તમ નિશ્ચયવાળો તેને જાણવો જે ભગવાન પુરુષોત્તમ નારાયણ સર્વાવિતારી સર્વથી પર સર્વ કર્તા હંતા જાણો અને પોતે અક્ષર રૂપે રહીને પુરુષોત્તમની ઉપાસના કરે તેને ઉત્તમ નિર્વિકલ્પ નિશ્ચયવાળો જાણવો.

શ્રી સ્વામીનારાયણ

લાય-૧૮ “શ્રીજ મહારાજ પોતે કહે છે કે “ભગવાનનો નિશ્ચય થવો તે સૌથી મહા કઠણ છે. નિશ્ચયની વાર્તા અતિ અટપટી છે, માટે કહેતા બીક લાગે છે શું જાણીએ વાત કરીએ ને તેમાંથી કોઈક અવળું પડશે? ને જેણે પોતાનાં અંગની દ્રઢતા કરી હોય તે અંગ આ વાતે કરીને તુટી જાય તો તે મૂળગોથી જાય અને આ વાર્તા કર્યા વિના પણ ચાલતું નથી અને એ વાત જો સમજતા ન આવડે તો દૂધણા પણ ઘણાં છે અને આ વાત સમજે નહિ ત્યાં લગણ તેનાં નિશ્ચયમાં પણ કાચપ ઘણી રહે છે. તે સારું આ વાત કરીએ છીએ.”

ગ. મદ્ય-૬ શ્રીજ મહારાજ બોલ્યા જે “જ્ઞાનમાર્ગ તો એવો સમજવો જે કોઈ રીતે ભગવાનના સ્વરૂપનો દ્રોહ થાય નહિ. અને કોઈ કાળે ભગવાનના વચનનો લોપ થતો હોય તો તેની ચિંતા નહિ. પણ ભગવાનના સ્વરૂપનો દ્રોહ થવા દેવો નહિ, ભગવાનના સ્વરૂપનો દ્રોહ કર્યો હોય તો તેનો કોઈ રીતે છૂટકો થાય નહિ. ભગવાનના સ્વરૂપની નિષ્ઠા પાકી નહિ હોય તો તે જ્યારે દેહ મૂકશે ત્યારે કાં તો બ્રહ્માંના લોકમાં જશે કાં તો કોઈક બીજા દેવતાના લોકમાં જશે પણ પુરુષોત્તમ ભગવાનના ધામમાં નહિ જાય. માટે નિરાકાર જાણો ને બીજા અવતાર જેવા જાણો એનો દ્રોહ કર્યો કહેવાચ.

ગ. મદ્ય-૧૪ નિરુત્થાનપણે ભગવાનનો નિશ્ચય એને અમે તદાત્મપણું કહીએ છીએ એવા અડગ નિશ્ચયવાળા જે સંત તે નિવૃત્તિમાર્ગને વિશે વર્તે અથવા પ્રવૃત્તિ માર્ગને વિશે વર્તે તો પણ નિર્ગૃષા જ સ્વરૂપ છે. જે ત્યાણી જ્ઞાયાય છે પણ તેને ભગવાનનો નિશ્ચય નથી માટે એ અજ્ઞાની છે તે જરૂર નરકમાં પડશે. અને જેણે ભગવાનનાં સ્વરૂપનો એવો નિશ્ચય છે ને જો તેમાં કંઈક થોડી ઘણી ખોટ રહી ગઈ હશે તો પણ ભૂતી ગતિને નહિ પામે.

વડતાલ-૧ જેને પ્રત્યક્ષ શ્રીકૃષ્ણ ભગવાનનાં સ્વરૂપનો દ્રઢ નિશ્ચય થયો ને તેમાં કોઈ જાતનો કુતર્ક ન થાય તો તે પુરુષનો પ્રાણ લીન ન થયો હોય તો પણ નિર્વિકલ્પ સમાપ્તિ છે.

અમદાવાદ-૬ ‘આ સત્સંગને વિષે જે ભગવાન વિરાજે છે તે જ ભગવાનમાથી સર્વ અવતાર થાય છે, ને પોતે તો અવતારી છે.

અમદાવાદ-૭ સર્વ થકી પર એવું જે શ્રી પુરુષોત્તમનું ધામ તેમાં ગયા ત્યાં પણ હું જ પુરુષોત્તમ છું, મારા વિના બીજો કોઈ દેખ્યો નહિ. સર્વે બ્રહ્માંડોની ઉત્પત્તિ, સ્થિતિને પ્રલય તેનો કર્તા પણ હું જ છું. અનંત બ્રહ્માંડનાં અસંખ્ય શિવ, અસંખ્ય બ્રહ્મા, અસંખ્ય કેલાસ, અસંખ્ય વેકુંઠ અને ગોલોક, બ્રહ્મપુર અને અસંખ્ય કરોડ બીજી ભૂમિકાઓ એ સર્વે મારે તેજે કરીને તેજાયમાન છે. માટે મારે વિષે એમ સમજીને નિશ્ચય કરે તો ભગવાન એવો હું તે મારે વિષે મન સ્થિર થાય.

અસલાલી-૧ ભગવત સ્વરૂપ જ્ઞાનની દ્રઢતા વિના તો પ્રજાપતિ આદિ લઈને જે જગતના સૂચા છે તે પણ વારંવાર સૂચિ ભેણા ઉત્પત્ત થાય છે ને પાછા અંતે માયાને વિષે જ લીન થાય છે. પણ શ્રી પુરુષોત્તમ ભગવાનનાં અક્ષરધામને તો એ પામતા જ નથી.

ગાઢા ચંંત્ય-૧૫ જે સ્વરૂપની પોતાને પ્રાપ્તિ થઈ હોય તે સંગાથે જ પ્રીતિ રહે ને તેની મરજ પ્રમાણે જ વર્તે અને બીજાને જે કાંઈક માને છે તે તો તેના જાણીને માને માટે જાણી જોઈને પોતાનું નાક કપાવે તેવી ભક્તિ ન કરવી.

શ્રીજ મહારાજના વખતનાં નીચે મુજબનાં નંદ સંતોનો સર્વોપરિ મહિમાં પણ આપણા નિશ્ચયને સુદૃઢ કરે છે.

(૧) પૂર્વાશ્રમનું નામ ગજો ગઢવી હતું. શ્રીજ મહારાજનાં પ્રથમ દર્શનથી જ ખેંચાઈને શ્રીજ મહારાજ સ્વરૂપ પુરુષોત્તમ નારાયણ છે. તેવો નિશ્ચય કરી દીક્ષા ગ્રહણ કરી તેમનું નામ મહારાજે પૂર્ણાંદ રાખ્યું. તેમનામાં જ્ઞાત અભિમાન, વિદ્યા અભિમાન વધુ હોવાથી શ્રીજ મહારાજ તેમને માનની મૂર્તિ કહેતા. પોતાનું અપમાન થતું જ્ઞાતા દીક્ષા ત્યાણી ફરી ગજ ગઢવી થયા અને પોતાના ગરાસનાં ગામમાં રહેવા ગયા. પણ ભગવાનની પરિપૂર્ણ નિશ્ચયના બણે સ્વામિનારાયણ સિવાય કોઈ ભગવાન નથી તેવું સદાય વર્તતું. એક વખત લોધીકા ઠાકોર સાહેબ શ્રી અભયસિંહજીએ પોતાને ઉતારે ગજ ગઢવીને એકાંતમાં બોલાવી ખાનગીમાં ચર્ચા કરી પૂજ્યું કે “કવિરાજ સ્વામિનારાયણ ભગવાન પાસે તમો ઘણાં વર્ષ રહ્યા છો તો તેમનો કેવો અવતાર માનવો ?

શ્રી સ્વામેનાગાયાણ

ગજા ગઢવી કહે, ‘આપ મને સોગંદ નથી આપતા છતાં હું સોગંદ ખાઈને કહું છું કે જો હું જુદું બોલતો હોઉ તો મને કલકતા અને મુંબિયામાં જે ગાયો કપાય છે તેનું પાપ મારા ઉપર આવે તેવી પ્રતિશા કરી હું કહું છું કે શ્રી સ્વામિનારાયણ ભગવાન સર્વઅવતારના અવતારી પૂર્ણ પુરુષોત્તમ નારાયણ સાક્ષાત્ છે. અભયસિંહ કહે “તો તમો એવો મહિમા જાણતા છતાં કેમ ત્યાણી મટી ધોળા વસ્ત્રો પહેર્યા ? ગઢવી કહે હું મારા અંતરના અભિમાન, અપમાન સહન ન કરી શક્યો. મહારાજ મને પ્રત્યક્ષ માનની મૂર્તિ કહેતા તેથી હું ગૃહસ્થ થયો છું. પણ સ્વામિનારાયણ ભગવાન પૂર્ણ પુરુષોત્તમ નારાયણ છે.”

(૨) સત્સંગિજીવન લખાતી વખતે શ્રીજ મહારાજનાં સ્વરૂપનું નિરૂપણ કરતી વખતે સદ્ગુરુ નિત્યાનંદ સ્વામીએ શ્રીજ મહારાજને સર્વ અવતારના અવતારી સર્વકારણના કારણ પૂર્ણ પુરુષોત્તમ સર્વોપરી સમજને લખવા આગઢ કર્યો. પણ શ્રીજ મહારાજે તેમ લખવાની ના પાડી, તેથી શ્રીજ આશા મુજબ દિનાનાથ ભંડે પણ અન્ય અવતારો (રામ-કૃષ્ણાદિક) જેવા લખ્યા તે વાતની જાણ નિત્યાનંદ સ્વામીને થતા સ્વામીએ ભંડજ પાસે આવી લખેલા પાના વાંચ્યા લીધા ને તે વાંચ્યીને તે પાનાઓ ફાડીને ફેંકી દીધા. તેથી ભંડજ કહે સ્વામી મારો શ્લોકો રચવાનો દાખડો એળે ગયોને શ્રીજ મહારાજ ઠપકો દેશો એ વળી જુદો. ત્યાર પછી ભંડજએ સર્વ હકીકત શ્રીજ મહારાજને કહી સંભળાવી તેથી શ્રીજ મહારાજે સંતોનાં આસને આસને ફરીને પૂર્ણયું જે નિત્યાનંદ સ્વામી અમારા સામા પડ્યા છે તમે અમારા પક્ષમાં રહેશો કે તેમનો પક્ષ રાખશો ? ત્યારે સર્વ સંતોષે કહું કે ‘હે મહારાજ અમે તો તમારી આશાને આવિન છીએ. એમ સાંભળી મહારાજ - આસને પધાર્યા અને અધી રાત્રી ગઈ ત્યારે દુંગરજી પાર્ષદને મોકલી સદ્. શ્રી મુક્તાનંદ સ્વામી અને સદ. શ્રી બ્રહ્માનંદ સ્વામીને પોતાની પાસે તેડાવ્યા અને શ્રીજએ કહ્યું કે “નિત્યાનંદ સ્વામી અમારા સામા પડ્યા છે તેને હવે કેમ કરવું?” ત્યારે મુક્તાનંદ સ્વામી કહે કે હે મહારાજ જેમ આપની મરજ હોય તેમ કરો. તે સાંભળી બ્રહ્માનંદ સ્વામીએ મુક્તાનંદ સ્વામીને કહ્યું કે, “સ્વામી નિત્યાનંદ સ્વામી કહે છે તેમ કરવાનું કહોને ?

ત્યારે મુક્તાનંદ સ્વામી બોલ્યા મારાથી એમ ન કહેવાય. ત્યારે તમો કહો કે મહારાજ મને પૂછે (બ્રહ્માનંદ સ્વામીને) તો હું મહારાજને એમ જ કહું, તે સાંભળીને શ્રીજ મહારાજ કહે કે - અમારે તો એટલું જ પૂછવું છે કે તમો અમારા પક્ષમાં રહેશો ? કે નિત્યાનંદ સ્વામીના પક્ષમાં રહેશો ? ત્યારે બ્રહ્માનંદ સ્વામી બોલ્યા જે મહારાજ નિત્યાનંદ સ્વામીનું કહેવું સાચું છે. એમ કહીને બંને સદગુરુઓ આશા મળતા પોતાના આસને ગયા. સવારે સભા કરી મહારાજે આશા કરી. જે જે સંતો અમારા વચનમાં તત્પર હોય અને અમારા પક્ષમાં રહેવા રાજ હોય તેટલા સંતો અમારી પાસે આવીને બેસો. જેને નિત્યાનંદ સ્વામીના પક્ષમાં રહેવું હોય તે ભલે તેમના ભેણે બેસો. ત્યારે સહુ સંતો મહારાજની પાસે જઈ બેઠા. તેથી નિત્યાનંદ સ્વામી એકલા થઈ રહ્યા. શ્રીજ મહારાજ કહે નિત્યાનંદ સ્વામી હવે તમે એકલા થઈ રહ્યા અમારું માનો અને જેમ લખીએ તેમ હા પાડો. આ બધાય અમારું વચન માને છે ને તમે નથી માનતા તો એમાંથી ઢીક નહિ થાય. ત્યારે નિત્યાનંદ સ્વામી કહે કે મહારાજ હું પણ આપના વચનમાં જ છું. કદાચ આપની મોટાપ કહેતા દુઃખ આવશે તો તે હું સહન કરીશ. પણ બીજા અવતારો જેવું આપનું વર્ણન લખવા નહિ દઉ. તેથી મહારાજે પાર્ષદાને કહું આ નિત્યાનંદ સ્વામી અમારા વચન માનતા નથી ને અમારા આડા આવે છે તેથી તેમને મહા વિકટ વનમાં મેલી આવો કે તે પાછા આવે નહિ તેને એમો દેશવટો દઈએ છીએ. આમ મહારાજની આશા થતા છેલ્લે નિત્યાનંદ સ્વામી મહારાજનાં દર્શન કરી પગે લાગી ઘોડે બેસી પાર્ષદાની સંગાથે ગયા. પાર્ષદો સ્વામીને આખી રાત્રી આડા-અવળા ફેરવી અધીરાત્રી બાદ બ્રહ્માનંદ સ્વામી અને સુરાખાચરનાં સંકેત મુજબ ધાનામાના ગામમાં લાવી એક એકાંત ઓરડીમાં બેસાડી દીધા. બીજે દિવસે સભા થઈ ત્યારે મુક્તાનંદ સ્વામી બોલ્યા મહારાજ આ સભા શોભતી નથી. કેમ કે સભાનું ભૂષણ હતું તે ગયું. નિત્યાનંદ સ્વામી તો આ સભાનું અમૂલ્ય ધરેણું હતું. એવા સાધુ અનંતકોટી બ્રહ્માંડમાં પણ ગોત્યા જડે નહિ એવા સાધુને વગર વાંકે કાઢી મુક્યા તે ઢીક ન થયું, ત્યારે મહારાજ કહે કે સ્વામી અમોએ તમોને

શ્રી સ્વામીનારાયણ

અને બ્રહ્માનંદ સ્વામીને અર્ધી રાત્રીએ બોલાવીને પૂછ્યું હતું, ત્યારે તમો બોલ્યા હોત તો આમ ન થાત. સ્વામી કહે છા મહારાજ મને પણ ખબર નહિ કે તમો આવી લીલા કરશો. આમ મુક્તાનંદ સ્વામી અને બ્રહ્માનંદ સ્વામીને બહુ દીલગીર જોઈ શ્રીજ મહારાજ કહે કે સ્વામી એ અમારી ભૂલ થઈ ગઈ. અમને ગોપાળાનંદ સ્વામી અને ગુણાતીતાનંદ સ્વામીએ પણ કહ્યું હતું કે નિત્યાનંદ સ્વામી ટીક કહે છે. અમે તેમને પણ કહેલું કે અમને ટીક પડશે તેમ કરીશું. એટલે તેઓ વચ્ચે કાંઈ બોલ્યા નહિ, હવે નિત્યાનંદ સ્વામીને પાછા લાવો. સ્વામીના દર્શન વિના થાળ જમશું નહિ. મહારાજે પાર્ષદોને કહેવરાયું કે સ્વામીને ગમે ત્યાંથી તાત્કાલિક ખોળી લાવો તો હું તમારું કલ્યાણ આ મુક્તાનંદ સ્વામી હારે કરીશ. મહારાજ અર્ધીરાત્રી સુધી થાળ જમ્યા નહિ ને સર્વ સભા ઉદાસ થઈને બેઠી હતી, તેવામાં પાર્ષદો સ્વામીને લઈને આવ્યા અને કહે મહારાજ અમે જે જગ્યાએ સ્વામીને છોડી આવ્યા હતા તે જગ્યાએ સ્વામી બેઠા બેઠા સ્વામિનારાયણ સ્વામિનારાયણ નામની ધૂન કરતા હતા. સ્વામી મહારાજને દંડવત કરતા હતા તેમને ઉભા કરી બાથમાં લઈને બહુજ હેતથી મળ્યા. પછી મહારાજ મુક્તાનંદ સ્વામી, બ્રહ્માનંદસ્વામી, ગોપાળાનંદ સ્વામી તથા ગુણાતીતાનંદ સ્વામી ને કહે કે કેમ સદ્ગુરુઓ હવે તમે રાજ થયાને ? આમ નિત્યાનંદ સ્વામીની મહારાજની સર્વોપરીની દ્રઢતા જોઈને સહુ સંતો ઉભા થઈ છે.

સ્વરૂપાનંદ સ્વામીએ નરકના કુંડમાં દુઃખી થતા જીવોને શ્રીહરિની કૃપાથી કલ્યાણ કરી ભૂમાપુરુષનાં લોકમાં મોકલ્યા. એ પ્રસંગ વર્ણવીને સ્વામી કહે છે કે પછી સંત પ્રત્યે શ્રીજ મહારાજ બોલ્યા જે, હે સંતો અમો કોઈ દ્વિસ અક્ષરધામમાંથી આ બ્રહ્માનંદમાં આવ્યા નથી અને આવશું પણ નહિ માટે આજ તો અમારે અગણિત જીવનાં કલ્યાણ કરવા છે. સમગ્ર સત્સંગની જવાબદારી શ્રીહરિએ ઘોગીરાજ ગોપાળાનંદ સ્વામીને સોંપી હતી. શ્રીજનાં અવતરણની આ અદ્વિતીયતા તેઓ સારી રીતે જાણતા અને

મુમુક્ષુઓને એ પ્રમાણે સમજાવતા. એકવાર ગોપાળાનંદ સ્વામીએ વાત કરી જે “જ્યારે શ્રીહરિ પ્રગટ થયા ત્યારે જે જે અવતારના ઉપાસક શ્રીજનાં દર્શને આવતા તે સર્વને શ્રીજ મહારાજ પોતપોતાનાં ઈષ્ટદેવનાં દર્શન કરાવતા. એવી રીતે ચોવીસ અવતારોનાં દર્શન કરાવતા. તથા મુસલમાનને અલ્લાહનાં તથા શ્રાવકને તીર્થકરનાં દર્શન કરાવતા હતા. આમ દરેકને પોતાનાં ઈષ્ટદેવનાં દર્શન કરાવતીને તે સર્વને પોતાનો આશ્રય કરાવી હેતા. એવી અનોક જાતની સામર્થી વાપરી પોતાની પુરુષોત્તમપણાની ઉપાસના નિઃશાંકપણો દ્રઢ કરાવતા.

સદ્ગુરુ આધારાનંદ સ્વામીએ સદ્ગુરુ મુક્તાનંદ સ્વામીના મુખેથી સાંભળી તેમજ સ્વયં અનુભવેલ મહારાજનાં ચરિત્રોને શ્રીહરિ ચરિત્રામૃત સાગર ગ્રંથમાં વર્ણવ્યા છે. સં. ૧૮૧૮ માં હરિચરિત્રામૃત સાગરનાં પંદરમાં પુરનાં એકતાલીસ તરંગ પુરા થયા હતા. તે વખતે રધુવીરજી મહારાજ અક્ષરધામ સિધાયા. તે પહેલા રધુવીરજી મહારાજ આધારાનંદ સ્વામીને પૂછ્યા કે ગ્રંથ કેટલો ભરાયો ? પ્રથમથી પાંચ સુધીનાં પુર તેમણે પોતે વાંચ્યા હતા. અને વાંચીને બોલી ઉઠચા.

“સર્વોપરી બધે યહ અવતારા, એસે અવતાર ન બધે કોઈ વારા

સર્વોપરિ જો ચરિત્ર કરતાછિ, સત્સંગમે જન બોલત રહાછિ.”

આમ મહારાજે પોતાનું સર્વોપરીપણું પોતાનાં નંદપંક્તિનાં સંતો દ્વારા બતાવ્યું. ઉપરાંત પોતાની સર્વોપરીપણાની દ્રઢતા માટે પોતે સ્વમુખે ગુરુ રામાનંદ સ્વામીની ચૌદમાની સાભામાં પોતાનાં “શ્રીસ્વામિનારાયણ” નામ ને મહામંત્ર તરીકે ઉદ્ઘોષ કરી આશ્રિત જનોને આ મહામંત્રનો જપ કરી આત્યંતિક કલ્યાણનો માર્ગ સરળ કર્યો. આમ શ્રીજ મહારાજની સર્વોપરી ઉપાસનાના પ્રતાપે જ આત્યંતિક કલ્યાણ સાધી શકાશે. જો ઉપાસનામાં જેટલી ખામી રહી જશે તેટલી પ્રામિદાં પણ ખામી રહી જશે. માટે પોતાના આત્માનાં આત્યંતિક કલ્યાણ માટે સર્વોપરી ઉપાસનાં પોતાના જીવમાં દ્રઢ કરવી તેજ ડહાપણનું કામ છે.

સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાયમાં ‘નંદ’ અંત્યાકશર આવે એ રીતે નામાભિધાન રાખેલ ૫૦૦ પરમહંસોમાં શ્રી ભૂમાનંદ સ્વામીનું જીવન અને કવન જોતાં એમનું નામ ભૂલાય તેમ નથી. તેમનું વ્યક્તિત્વ એક અનેરા, અનોખા અને અદ્વિતીય સંત તરીકે ઉપસી આવે છે. સ્વામી ભૂમાનંદ જે ભક્તિસાહિત્યનું યોગદાન સંપ્રદાયને કર્યું છે, તૈ એક આગામી ભાત પાડી જાય છે. એમણે રચેલ હદ્યસ્પર્શી અને હદ્યંગમ કીર્તના, -

“સર્વ સખી જીવન જોવાને ચાલો રે,
શેરડિયું માં આવે લટકંતો લાલો રે....”
વધુ પ્રચલિત છે.

ભૂમાનંદ સ્વામીનો જન્મ જામનગર જિલ્લાના ‘કેશીઆ’ ગામમાં સં. ૧૮૫૨ ના વૈશાખ સુદ સાતમના રોજ થયો હતો. પિતાનું નામ રામજીભાઈ અને માતાનું નામ કુવરબાઈ. શાન્તિએ કરિયા. તેમનું પૂર્વાશ્રમનું નામ ‘રૂપજીભાઈ’ હતું. પિતાએ અથથી ઈતિ સુધી માંડીને ભગવાન સ્વામિનારાયણના મહિમા અને ઐશ્વર્યની વાતો કહી સંભળાવી હતી. પરંતુ દર્શન કરવા જવાનું શક્ય ન બન્યું. કારણ કે પિતાજી બહુજ બીમાર પડ્યા, તેથી પિતાની સેવામાં જ સમય વ્યતીત કરતા. જીબ પર અહોનિશ ભગવાન સ્વામિનારાયણનું નામ હોય.

પિતાજીનો દેહવિલય થવાતો હતો ત્યારે તેમને તેડવા માટે સંતો સહિત શ્રી સહજાનંદ સ્વામી પથાર્યા. પિતાની માફક રૂપજીભાઈને પણ દિવ્ય દર્શનનો અસમ્ય લાભ

શીંગ કવિ સ્વામી ભૂમાનંદ

- પ્રો. મહાદેવ ધોરિયાણી (રાજકોટ)

મહ્યો. દર્શન થતાંની સાથે જ રૂપજીભાઈને સમાધિ થઈ. સમાધિમાં તેમણે તેઝેમય અક્ષરધામમાં દિવ્ય સિંહાસન પર વિરાજેલ સહજાનંદ સ્વામીનાં દર્શન કર્યા, એમની સમીપ અક્ષરમુક્તો અને હરિભક્તોની અક્ષેરાંદ્ર અલૌકિક સભા ભરાઈને બેઠી હતી. શ્રી સહજાનંદ સ્વામીએ રૂપજીભાઈને બોલાવી પોતાના કંઠને વિષે ધારણ કરેલ હાર પ્રેમથી પહેરાવી દીધો!

રૂપજીભાઈ સમાધિમાંથી જાગૃત થયા. તેમને આપોઆપ મહારાજનું દિવ્ય સ્વરૂપ ઓળખાઈ ગયું અને પરમજ્ઞાનની પ્રાપ્તિ થઈ ગઈ!

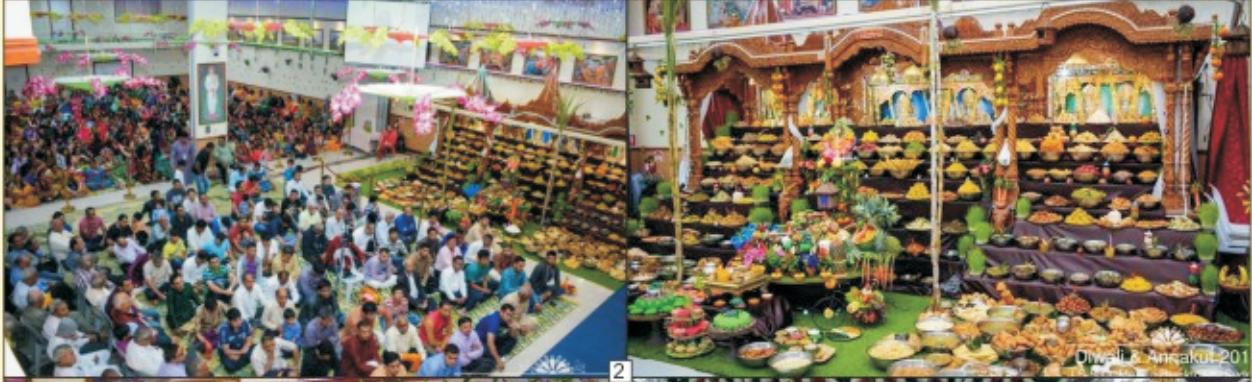
પિતા અક્ષરધામ સિધાવ્યા પછી પોતાના ત્રણેય ભાઈઓ સાથે ‘કેશીઆ’ ગામથી ‘જાગાઠ’ સ્થિર થયા. પંદર વર્ષની નાની ઉમરે ભાઈઓની અનુમતિ લઈ રૂપજીભાઈ ‘તરધરી’ મુકામે એક શેઠને ત્યાં એક નિષાયી ત્રણ વર્ષ નોકરી કરી. આજ સુધી તેમણે પગાર માણ્યો ન હતો. એક દિવસ પગારની માગણી કરી, પણ કપટી શેઠ કહ્યું : “રૂપજ ! મેં તો તને બધો જ પગાર ચૂકવી દીધો છે.” રૂપજીભાઈ ખૂબ કાકલૂદી કરી, પણ શેઠ માન્યા જ નહિ.

આખરે તેમણે પંચને બોલાવી પંચ સમક્ષ પગાર અંગે પ્રસ્તાવ મૂક્યો. એ અરસાની અંધશ્રદ્ધ વિશેનો પ્રસંગ ઉલ્લેખનીય છે. ‘પંચ ત્યાં પરમેશ્વર’ મહાજને નિર્ણય લીધો કે રૂપજાંદે લોકાની ધગધગતી સાંકળ સૌની સમક્ષ પોતાના ગળામાં પહેરવી! જો રૂપજ સાચો હશે તો તેને આંચ નહિ આવે.

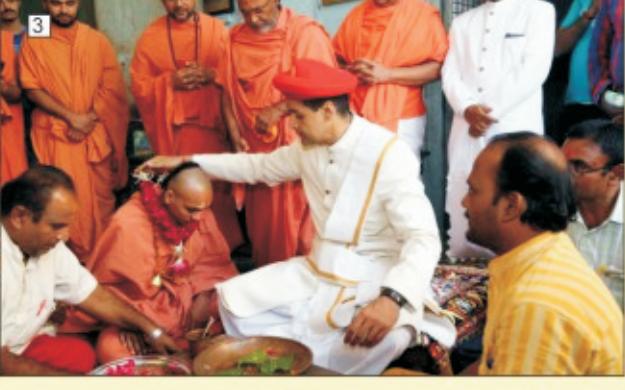
બીજે દિવસે મહાજનની હાજરીમાં રૂપજાંદે ભગવાન સ્વામિનારાયણનું નામ લઈ લોખંડણી તપાવેલી લાલચોળ સાંકળ સ્વહસ્તે પોતાના કંઠમાં માળાની માફક પહેરી લીધી!!

એમને ઉની આંચ પણ ન આવી! સૌ દિગ્મૂહ બની આ ૧૮ વર્ષના યુવાનને એકીટશે જોઈ જ રહ્યા! પંચે નિર્ણય લીધો કે, “રૂપજ નિર્દોષ છે....”

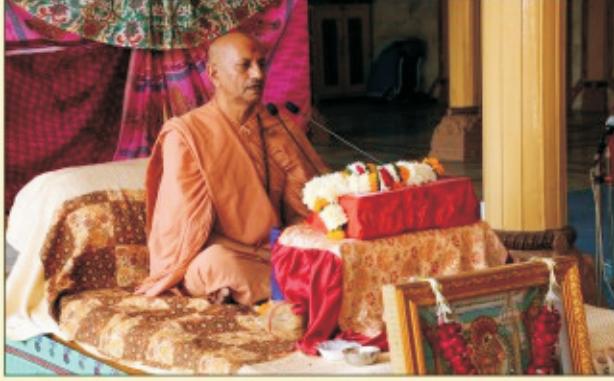
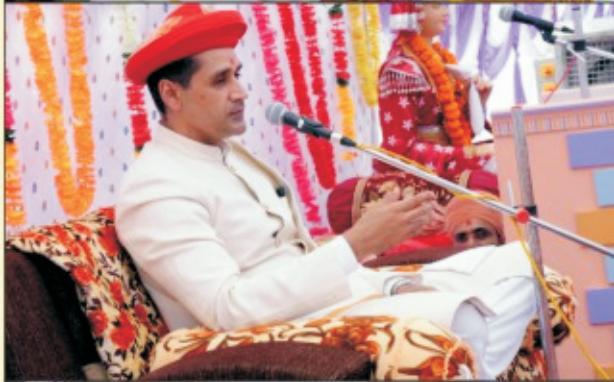
ત્રણ વર્ષનો પગાર લઈ રૂપજીભાઈ ફરતા ફરતા અનુ. પેજ નં. ૩૧

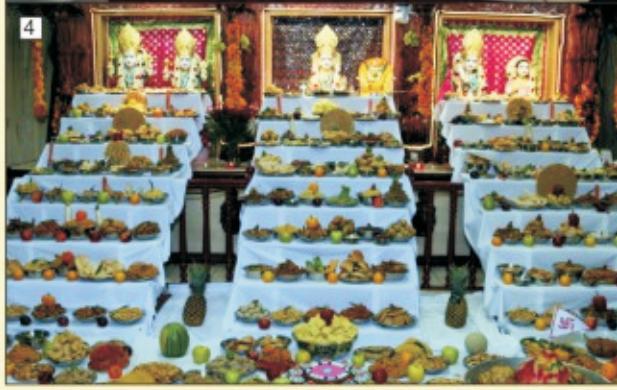
૧. અમદાવાદ કાલુપુર મંદિરમાં રંગમણોલ ધનશ્યામ મહારાજના ૧ ઓ ૧માં પાટોસવ પ્રસંગે અભિપેક કરતા પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રી તથા તે પ્રસંગે અન્નકૂટ આરતી ઉત્પારના પ.પૂ. આચાર્ય મહારાજશ્રી. ૨. સીડાની (ઓસ્ટ્રેલિયા) મંદિરમાં ઢાકોરજી સમજા અન્નકૂટ દર્શન તથા સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમની જલદ. ૩. ઓક્લેન્ડ - ન્યૂજીલેન્ડ મંદિરમાં આપણા સત્સંગી કિકેટર છત રાવળાની પસંદગી ન્યૂજીલેન્ડની ટીમમાં ઓપરનીંગ બેસ્ટમેન તરીકે થયા બાદ તેમના પિતાશ્રી તથા પ.ભ.ડૉ. કાંતિભાઈ પટેલ સાથે ઢાકોરજીના દર્શન કરતા.

1. પ્રાણાલિક મહારાજશ્રીની અધ્યક્ષતામાં કોલા - ગાંધીનગર ખાતે સત્યંગ યુવા શિબિરમાં યુવાનો સાથે વિચાર વિમર્શ કરતા. 2. અમદાવાદ કાલુપુર મંદિરમાં શરદ પૂનમના શરદોત્સવની આરતી ઉતારતા પ્રાણાલિક મહારાજશ્રી. 3. અમદાવાદ કાલુપુર મંદિરમાં પ્રાણાચાર્ય

1. શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર (બાઈઓનું) પ્રાંગંધ્રા - હળવાડ રોડ પર નૂતન મંદિરની ખાત વિધિ કરતા પ.પૂ.આચાર્ય મહારાજશ્રી. 2. મહેસાણા (ગામનું હિં મંદિર)ના શાલાદી મહોત્સવ પ્રસંગે સભામાં આશીર્વાદ આપતા પ.પૂ.આચાર્ય મહારાજશ્રી. 3. શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર કાલુપુરમાં રંગ મહોલ શ્રી ધનશયામ મહારાજના પાટોત્સવ પ્રસંગે કથા પારાયણ કરતા પ.પૂ.શા.સ્વામી નિર્જુષાદાસંશ્શ તથા વ્યાસ પૂજન કરતા પ.પૂ.આચાર્ય મહારાજશ્રી તથા યજમાન પરિવાર પ.ભ. શામણ્ઝભાઈ હરજીભાઈ હાલાઈ પરિવાર (ગોડપર - કર્ક્ષ્ય)

1. રજીના - કેનેડા મંદિરમાં મૂર્તિ પ્રતિષ્ઠા વિધિ કરતા પ.પુ.આચાર્ય મહારાજશ્રી તથા પ્રાસંગિક ઉદ્ઘોષન કરતા પ.પુ.પી.પી.સ્વામી (જેલલપુર)

2. શિકાગો મંદિરમાં સભામાં દર્શન આપતા પ.પુ.મોટા મહારાજશ્રી. 3. ડીટ્રોઈટ મંદિરમાં શરદ્ધાનમાના દર્શન. 4. ટોરેન્ટો (કેનેડા) મંદિરમાં નૂતન વર્ષના હાકોરણના અન્નકૂટ દર્શન. 5. લેસ્ટર (પુ.કે.) મંદિરમાં નૂતન વર્ષના હાકોરણના અન્નકૂટ દર્શન.

પ્રગટ ભક્ત અને પ્રગટ ભગવાનના ભાવથી ભરપૂર એવી આ ભક્તચિંતામણિ કાવ્ય ધારા જે જે ચિંતવીએ તે સર્વે સંકલ્પ પૂર્ણ કરનારી છે. ભક્તચિંતામણિ - શ્રીહરિના અનુપમ સ્વરૂપને અંતરમાં અંકિત કરીને અખંડ સ્થાપિત કરવાનું અદ્ભુત સામર્થ્ય ધરાવે છે.

એ માત્ર ચિંતામણિ જ નથી પરંતુ “ભક્ત ચિંતામણિ” છે. અર્થાતું

છે આ ભક્તચિંતામણિ નામ રે, જે જે ચિંતવે તે થાય કામ રે હેતે ગાય સુષે જે ગ્રંથ રે, તેનો પ્રાલુ પૂરે મનોરથ રે ! સુખ સંપણિ પામે તે જન રે, રાખે આ ગ્રંથ કરી જતાન રે શિખે શિખાવે લખે લખાવે રે, તેને ત્રિવિધ તાપ ન આવે રે.

મનુષ્ય માત્રની ગતિવિધિ જ ત્રિવિધતાપથી એનું રક્ષણ થતું રહે તે માટેની જ હોય છે અને એટલે જ આ

અનુ. પેજ નં. ૨૫ નું

કર્ચું-ભુજમાં આવ્યા. અહીં તેઓ મદ્દલ શ્રી ગંગારામભાઈના સમાગમમાં આવ્યા, સત્સંગ તો પારસમણિનો સ્પર્શ છે. તેમણે દઠ નિશ્ચય કર્યો કે, લગ્ન કરવાં નહિ અને આ જીવન અષ્ટાંગ ધ્રિષ્ટયર્થનું પાલન કરવું. અને ભુજમાં છ વર્ષ વ્યતીત કર્યા પછી મૂળી ગયા. વાંથી ‘ખારવા’ મુકામે તળાવની પાળ પર આપોઆપ પોતાના મુખમાંથી નીચેના શબ્દો સરી પડ્યા.

“...ન કરો પસણ્યા કેરં કામ, કદી ચૂડો ભાંગો,
રાખો હરિ સંગો હેઠ, ચૂડો અમર રાખે.

પહેરો સંતની વરમાણ, જમ પાસે ના’વે;
સાંપો તનમન ધન, હરિ તેડવા આવે...”

ખારવાના એક સત્સંગીએ સ્નાન કરતાં કરતાં ઉપરોક્ત શબ્દો સાંભળ્યા. સ્નાનથી પરવારી રૂપજ્ઞભાઈનો સત્સંગ કર્યો. આ સત્સંગીનું નામ હતું ‘ધનારાબા’. તેમનો આતિથ્ય-સત્કાર માણિ ધનારાબાને સાથે લઈ ગઢા આવ્યા.

શ્રી સહજનાંદસ્વામી એ વખતે દાદાખાયરના દરબારમાંથી માણકી ઘોરી પર સવાર થઈ લક્ષ્મીવારીએ જઈ રહ્યા હતા; એ અરસામાં જ રૂપજ્ઞભાઈ અહીં આવ્યા. આ શીધ કવિવર્યનું હદ્ય અદ્ભુત દર્શન દ્વારા દ્વી ગયું. અને અનુભૂતિક્ષણરૂપે તુરત જ - “સર્વસખી જીવન જોવાને ચાલો રે...” એ કીર્તન આપોઆપ રચાઈ ગયું!

ભક્તચિંતામણિ હેતપૂર્વક ગાવવી અને સાંભળવી જોઈએ. અને વળી માત્ર હેતપૂર્વક ગાવવી એટલું જ નહિ પરંતુ અને જતન કરવીને હદ્યમાં સાચવી રાખવાની છે, કેમકે,

એકાંતિકની વાત છે આમાં રે.

આ તો છે સત્સંગીનું સાર રે....

એક સાચા હરિભક્ત બન્યા પછી પાછું બાળક જેવા નથી બની જવાનું. કેમ કે બાળકને ચિંતામણિ પાસે હોય તો પણ એની સમજ અને ખબર નથી હોતી. જ્યારે આપણને તો ભક્તચિંતામણિ સ્વામીએ સર્વને બધી છે. બસ, હદ્યપૂર્વક એનું પઠન, મનન અને નિદિધ્યાસ જ કરવાનો છે. શ્રીહરિ મૂર્તિની અખંડ સ્મર્તિ માટે આ “ભક્તચિંતામણિ” અદ્ભુત સામર્થ્ય ધરાવે છે.

મહારાજ પછી લક્ષ્મીવારીએ પધાર્યા. રૂપજ્ઞભાઈએ સાયંગ દુવડત્ર પ્રાણામ કર્યા. મહારાજ તેમને બાથમાં લઈ ભેટ્યા. અહીં સર્વ સભાને સહૃપદેશ આપ્યા પછી મહારાજે પૂછ્યું : “રૂપજ્ઞભાઈ ! સંસારી બનવું છે કે સાધુ ?” “મહારાજ શેષ જીવન આપના ચરણામાં જ વ્યતીત કરવું છે.”

મહારાજે તેમનો દ્રઢ વૈરાગ્ય જોઈ પરમહંસની ભાગવતી દીક્ષા આપી અને ‘ભૂમાનંદ’ નામ રાખ્યું. થોડા વખત પછી, તેમનું નામ ‘ભૂમાનંદ’ રાખવામાં આવ્યું.

‘ધનશ્યામ લીલામૃત ભાગ-૧-૨’ દોહા ચોપાઈમાં રચેલો થંથ છે. તદ્દુપરાંત બાર માસની તિથિઓ, વિરહનાં વિલક્ષ્ણ પ્રકારના પદી, તેમનો કાવ્ય સંગ્રહ ‘ભૂમાનંદ કાવ્ય’ ક્રજ ભાષામાં ‘વાસુદેવ માહાત્મ્ય’, શ્રીમદ્ ભાગવત પંચમ સ્કર્ધ તથા દશમ સ્કર્ધ વગેરે ઉપલબ્ધ છે. હોરીઓ, જ્ઞાન અને ઉપદેશથી સભર છે.

“જીવ જોને તપાસી તારું કોણ રે ?” આ પ્રકારના પદો દ્વારા જ્ઞાનોપદેશ આપ્યો છે. તેમનાં કીર્તનોમાં લાલિત્ય, રસ-સંસ્ચિંચન અને ઉત્તમ ભાવનો સુભગ સમન્વય જોવા મળે છે. ભૂમાનંદ સ્વામીનો રચેલ ‘જમો થાળ જીવન જાઉ વારી’ એ ‘થાળ’ ભૂમાનંદ સ્વામીના ભાવવાહી ડેયાની સંવેદનશીલતા અને અંત:કરણની ઊર્મિનો ધોતક છે.

શ્રી સ્વામિનારાયણ મ્યુઝિયમનાં દ્વારેથી

શ્રી સ્વામિનારાયણ મ્યુઝિયમ બેટ

ઓકટોબર-૨૦૧૬

રૂ. ૧,૦૧,૦૦૦/-	અ.નિ. દિપ્તીબેન નવિનકુમાર પટેલના મોક્ષાર્થ - પ્રે. શા. સ્વામી સિધ્યેશ્વરદાસજી - હ. ડૉ. ગોરધનભાઈ તથા મનીષભાઈ આસ્કા તથા નેષ્ટલ તથા ટિશા તથા ધ્વનિ
રૂ. ૨૫,૦૦૦/-	મેનાબેન પુંજાભાઈ મોહનદાસ પટેલ - રાણીપ, હ. ભાજીલાઈ પટેલ - ટેઉસણાવાળા
રૂ. ૧૧,૧૧૧/-	નેહાબેન તથા શૈલીબેન કાંતિલાલ ખીમાણી (દહીસરા) - બોલ્ટન
રૂ. ૧૧,૧૧૧/-	અ.નિ. માવજીભાઈ વિશ્વામભાઈ ખીમાણી પરિવાર - બોલ્ટન
રૂ. ૧૧,૦૦૦/-	ધીરજીભાઈ કે. પટેલ સાયન્સ સીટી - અમદાવાદ
રૂ. ૧૦,૭૫૦/-	મુળજીભાઈ કાચા સહપરિવાર લેસ્ટર-યુ.કે.
રૂ. ૧૦,૦૦૦/-	પટેલ જયશ્રીબેન કાંતિલાલ - ફિલાડેલ્ફીયા
રૂ. ૫,૫૫૫/-	ગોહિલ મધુભાતખુભા
રૂ. ૫,૧૦૧/-	પટેલ મુકેશભાઈ ભૌખાભાઈ - અમદાવાદ
રૂ. ૫,૧૦૦/-	અ.નિ. રૂક્મણીબેન લાલજીભાઈ હ. કિષ્ણકાંતભાઈ - અમદાવાદ
રૂ. ૫,૦૦૧/-	ગીતાબેન મધુભાઈ ટેસાઈ - હિરાવાડી
રૂ. ૫,૦૦૧/-	વિજયાબેન રાજેન્દ્રભાઈ પટેલ (લખતરવાળા) નિર્ણયનગર
રૂ. ૫,૦૦૦/-	મીનાબેન કે. જોખી - બોપલ
રૂ. ૫,૦૦૦/-	મીનાબેન કે. જોખી
રૂ. ૫,૦૦૦/-	પ્રેમયંદભાઈ માધવજીભાઈ પાટીયા - કરજીસણ
રૂ. ૫,૦૦૦/-	પ્રદુલ્લપી ખરસાણી - અમદાવાદ.

નવેમ્બર-૨૦૧૬

રૂ. ૧,૧૧,૦૦૦/-	ઉમાબેન કે. પંડ્યા, કીર્તિકુમાર એન. પંડ્યા - અમદાવાદ
રૂ. ૨૫,૦૦૦/-	ભોગીલાલ કાનજીભાઈ સોની લગ્નની સુવર્ણ જયંતી નિમિત્તે - હ. વિનેશભાઈ તથા બિનાબેન સોની - જીવરાજપાઈ-અમદાવાદ
રૂ. ૬,૦૦૦/-	વર્ષાબેન અશ્વિનભાઈ સોની - ન્યુ રાણીપ
રૂ. ૫,૦૦૧/-	રૂચી જય પટેલ - સાબરમતી - હ. નયનાબેન મુકેશભાઈ
રૂ. ૫,૦૦૧/-	અ.નિ. ભોગીલાલ દલીયંદભાઈ દોશી - મોરબી - હ. સુપુત્ર નિલેષ ભોગીલાલ દોશી
રૂ. ૫,૦૦૦/-	સૂરેન્દ્ર સી. પટેલ - અમદાવાદ
રૂ. ૫,૦૦૦/-	સાની જયંતકુમાર નટવરલાલ - અ.નિ. મણીલાલ લક્ષ્મીદાસ ભાલજા સાહેબ મંડળ - પ્રે. નંદલાલભાઈ કોઠારી
રૂ. ૫,૦૦૦/-	સોની ઠાકોરભાઈ નટવરલાલ - અ.નિ. મણીલાલ લક્ષ્મીદાસ ભાલજા સાહેબ મંડળ - પ્રે. નંદલાલભાઈ કોઠારી
રૂ. ૫,૦૦૦/-	સોની દિનેશભાઈ નટવરલાલ - અ.નિ. મણીલાલ લક્ષ્મીદાસ ભાલજા સાહેબ મંડળ - પ્રે. નંદલાલભાઈ કોઠારી
રૂ. ૫,૦૦૦/-	મીનાબેન કે. જોખી - બોપલ-અમદાવાદ

પ.પૂ. મોટા મહારાજશ્રીના સ્વરવાળી કોલરટયુન (ફક્ત વોડાફોન ધારકો માટે)

પ.પૂ. મોટા મહારાજશ્રીના સ્વરવાળી કોલરટયુન મોબાઈલમાં ડાઉનલોડ કરવા નીચે મુજબ કરવું.

મોબાઈલમાં **Ct>સ્પેસ> 270930 ટાઇપ કરી. 56789 નંબર પર SMS કરવાથી કોલરટયુન શારૂ થશે.**

શ્રી સ્વામિનારાયણ

શ્રી સ્વામિનારાયણ મ્યુઝિયમમાં નોંધાયેલ શ્રી નરનારાયણ દેવની મૂર્તિના અભિષેકની ચાદી

ઓકટોબર-૨૦૧૬

- તા. ૧૨-૧૦-૨૦૧૬ શ્રી મનજીભાઈ હિરાણી - યુ.એસ.એ.
- તા. ૧૫-૧૦-૨૦૧૬ શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર મહિલા મંડળ હર્ષદ કોલોની - હ. દાસભાઈ
- તા. ૨૧-૧૦-૨૦૧૬ ગોમતીબેન રમેશભાઈ હિરાલાલ પટેલ - ડાંગરવાવાળા - યુ.એસ.એ.
- તા. ૨૩-૧૦-૨૦૧૬ ધર્મન્દ્રભાઈ તથા શૈલેષભાઈ નાથાલાલ પટેલ - ચિ. રીતુના જન્મદિન નિમિત્તે ડાંગરવાવાળા હા. (બોર્ટન)
- તા. ૨૭-૧૦-૨૦૧૬ દેવાંગભાઈ મનોજભાઈ ભાવસાર - વિસનગર - ચિ. અનામયના જન્મદિન નિમિત્તે (યુ.એ.ઇ.)
- તા. ૨૮-૧૦-૨૦૧૬ શ્રી લક્ષ્મી પૂજન મનોજભાઈ જે. ખ્રબભંડ, ભાસ્કરભાઈ જે. ખ્રબભંડ - નારણપુરા.
- તા. ૨૯-૧૦-૨૦૧૬ આસો વદી ચતુર્થદર્શી નિમિત્તે પ્રસાદીના શ્રી હનુમાનજનું વિશેષ પૂજન - હ. નરેશભાઈ આઈ. પટેલ

નવેમ્બર-૨૦૧૬

- તા. ૦૨-૧૧-૨૦૧૬ પટેલ મેનાબેન પ્રહલાદભાઈ કચરાલાલ બોગા - હ. ૨જનીકાંત પ્રહલાદભાઈ - ઉંડા
- તા. ૦૪-૧૧-૨૦૧૬ લીલાબેન જયંતીભાઈ પટેલ - ફેનીશ યુ.એસ.એ. (જુલાસણવાળા)
- તા. ૦૬-૧૧-૨૦૧૬ (સવારે) સોની ઘનશ્યામભાઈ નગીનદાસ પાટીયા - પ્રાંગધ્રા - પ્રે. ભક્તિહરિ સ્વામી (બપોરે) નાગરભાઈ ચતુરભાઈ પટેલ - કરી
- તા. ૦૭-૧૧-૨૦૧૬ અ.નિ. ગાંડાભાઈ જુગલદાસ પટેલ - સોલાગામ - હ. પ્રજ્ઞેશ ભરતકુમાર પટેલ - ટેટ્રોઈટ (યુ.એસ.એ.)
- તા. ૧૧-૧૧-૨૦૧૬ (સવારે) જશુબેન રવજીભાઈ વરસાણી - મીરજાપુર-કચ્છ
(સાંજે) બિજલબેન પંકજભાઈ પટેલ - કરજીસણવાળા - બિજલબેનના પિતાશ્રીના સ્મરણાર્થે
- ૨૦-૧૧-૨૦૧૬ નિરેષભાઈ નટવરલાલ પટેલ (કરજીસણવાળા) ફલોરિડા (યુ.એસ.એ.)

**શુભ પ્રસંગો બેટ આપવા માટે અથવા પોતાના અંગત સંગ્રહ માટે શ્રી નરનારાયણદેવની
પ્રતિમાવાળા ૫/૧૦/૨૦ ગ્રામ ચાંદીના સિક્કા મ્યુઝિયમમાં મળશે.**

સૂચના : શ્રી સ્વામિનારાયણ મ્યુઝિયમમાં દર પૂનમે પ.પૂ. મોટા મહારાજશ્રી સવારે ૧૧-૩૦ કલાકે આરતી ઉતારશે.

સંપ્રદાયમાં એક માત્ર વ્યવસ્થા શ્રી સ્વામિનારાયણ મ્યુઝિયમમાં મહાપૂજા / મહાબિષેક નોંધાવવા સંપર્ક કરો.

મ્યુઝિયમ મોબાઈલ:- ૯૮૭૯૮૪૮૫૮૭, પ.ભ. પરપોતમભાઈ - દાસભાઈ (બાપુનગર) : ૯૮૨૫૦૪૨૬૮૬

www.swaminarayanmuseum.org/com email: swaminarayanmuseum@gmail.com

સ્વેદસુંગા ધોદ્ધિદ્ધાદિકા

સંપાદક : શાસ્ત્રી હરિકેશવાદાસજી (ગાંધીનગર)

ધીરજના ફળ મીઠા

- શાસ્ત્રી હરિપ્રિયદાસ (ગાંધીનગર)

એક ગામમાં ખેડૂતની ખૂબ વિશાળ જમીન હતી. તેમાં ઘણા બધા આંબા વાવલા અને સારી એવી મહેનત કરેલી તે ઘણા બધા લીલાછમ અને ઘટાદાર આંબાના વૃક્ષોથી આખું આંબાવાડીયું ઘટાટોપ બની ગયેલું. આ આંબાના વૃક્ષો પર મોર પણ બીજો અને નાની નાની કેરીઓ પણ આવી. ઉનાનાનો તાપ વધવા લાગ્યો અને કેરીઓ મોટી થવા લાગી. સરસ મજાની કેરીઓ જોઈ એટલે વાંદરાને કેરીઓ ખાવાનું મન થઈ ગયું. ૪૦-૫૦ વાંદરાઓનું ટોણું કેરીઓ ખાવા આ આંબાવાડીયામાં આવ્યું.

કેરીઓના ફળને કોઈ નુકશાન ન થાય તેથી દેખરેખ કરવા ખેડૂતનો છોકરો આ આંબાવાડીયામાં જ ચોકી કરતો હતો. તેણો આ ટોળાને લાકુરી અને પથર દ્વારા ભગાડી થઈ. કેરીઓ ખાવા ન મળી એટલે આ બધા વાંદરા નિરાશ થઈ અને તેમના નિવાસ સ્થાને આવ્યા અને બધી વાત તેમના આગેવાન ખૂઢિયા વાંદરાને કરી. આ ખૂઢિયા વાંદરાએ એક સરસ રસ્તો બતાવ્યો. અહીં આ ઘણી બધી ખૂલ્લી જગ્યા છે. કોઈની માલિકીની પણ નથી. તો તમે બધા મહેનત કરો. તો અહીં સુંદર આંબાવાડીયું બનાવી દઈએ. પછી આપણા આંબાવાડીયામાં તૈયાર થયેલી કેરીઓ તમે પ્રેમથી ખાઈ શકશો તમને કોઈ રોકશો પણ નહીં અને માર પણ નહીં ખાવો પડે.

ખૂઢિયા વાંદરાનો આ પ્રસ્તાવ બધા જ વાંદરાને ખૂબજ ગમી ગયો. થોડા વાંદરાઓ ખાડા ખોડવા લાગ્યા. થોડા વાંદરાઓ ચારે બાજુ કરી ગોટલીઓ વીણી વીણીને લાવવા માંડ્યા. સારી એવી મહેનત કરી ગોટલીઓ વાવી પણ દીધી. આટલે સુધી તો બહુ સારુ કામ કર્યું. સાચા રસ્તે મહેનત કરી. પણ વાંદરા કોઈ નામ બે-ચાર-પાંચ દિવસ થયાને એમના મનમાં તો સળવળાટ ચાલું થયો કે હજુ છોડ બુહાર આવ્યો કેમ નહીં? એમના મનમાં એમ હશે કે ગોટલી વાવે ને બે-ચાર દિવસમાં તો મોટું જાડ થઈને

કેરીઓ આવવા માંડે. ધીરજતાના અભાવે જ્યાં જ્યાં ગોટલીઓ વાવી હતી તે બધા ખાડા ફરીથી ખોડી નાંખ્યાને ગોટલીઓ ફોતરી કાઢી.

ખૂઢિયા વાંદરાએ આ જોયું એટલે તેને બહુ દુઃખ થયું ને તે કહેવા લાગ્યો. અરે મૂર્ખાઓ! આમ “ઉતાવળું આંબાન પાકે.” ધીરજ રાખવી પડે. એનો સમય થાય જાડ મોટાં થાય પછી એમાં કેરીઓ આવે.

મિત્રો! બહુ સમજવા જેવી વાત છે. ધરમ, ધરતીને ધીરજ સમયાંતરે સારા ફળ આપે છે. એટલે જ કહું છે કે....

“ધીરે ધીરે રે મના, ધીરે સબકુછ હોય.

માણી સીંચે સો ઘાડા, અશ્તુ આવે ફળ હોય.”

માણી સો સો ઘાડા પાડી રેઠે તેથી કાંઈ તરત જ ફળ બેસી જતાં નથી. એ તો તેની ઝતુ આવે ત્યારે જ ફળની પ્રાપ્તિ થાય છે.

આજે જ કઠી બાંધી ને બે દિવસ ભજન કરે ને વિચારે કે બે દિવસ માણા ફેરવી તરત જ હું સુખી થઈ જાઉ મારું આ હુંખ દૂર થઈ જાય. એવું ન બને. એ જ રીતે પરમાત્માની ભક્તિ, ઉપાસના, ધ્યાનની વાતમાં પણ ઉતાવળે આંબાન પાકે. સ્વામિનારાયણ ભગવાન કહે છે કે ભગવાનનું ધ્યાન કરતાં મૂર્તિ અંતરમાં ન દેખાય તો પણ ધ્યાન કરવું પણ કાયર થઈને તે ધ્યાનને મૂકી દેવું નહિ. એવા આગહદવાળા ભક્ત ઉપર ભગવાનની મોટી કૃપા થાય છે. અને ભગવાન તેની ભક્તિએ કરીને તેને વશ થઈ જાય છે. (પ.-૫)

માટે આજને આજ ધનવાન બની જાઉ કે આજને આજ સિધ્ય બની જાઉ એમ ન થવાય પુરુષાર્થ કરતા રહો તો સમય આવે સારા ફળની પ્રાપ્તિ થાય.

દુકાન શરૂ કરીને બીજે દહાડે લાખોપતિ બની જાઉ એ ક્યાંથી શક્ય બને!

કોલેજમાં એડમીશન મળ્યું અને તરત ગ્રેજ્યુએટ બની જાઉ એ કરી રીતે શક્ય બને!

આજે ભક્તિ કરવાની શરૂઆત કરી અને આવતી કાલે ભગવાન મને વરદાન માગવાનું કેમ કહેતા નથી!

આ બધી લૌકિક અને પારલૌકિક બધી જ બાબતોમાં, સાધના અને આરાધનામાં શ્રદ્ધા, સ્થિરતા અને વૈર્યની ખૂબજ જરૂર પડે છે. એટલે જ આપણા સંતો કહે છે કે

“ધીરજ ધર તું અરે આદીરા”

માટે ધીરજથી કરેલું ભજન ભગવાન સુધી પહોંચે છે. માટે મીઠાં ફળ જોઈતાં હોય તો ધીરજ રાખતાં શીખો.

પૂજા બે પ્રકારની છે

- નારાયણ વી. જાની (ગાંધીનગર)

બાળમિત્રો ! તમે દરરોજ પૂજા કરો છો ? હા, તો આવો આજે આપણે ઠાકોરજની પ્રત્યક્ષ પૂજા અને માનસી પૂજાના મહિમા વિશે બહુ સુંદર મજાની વાત કરીએ.

બોટાદના શિવલાલભાઈ ખૂબ સારા સત્સંગી હતા. ગોપાળાનંદ સ્વામી જ્યારે જ્યારે બોટાદ પદ્ધારે ત્યારે એક વાત અચૂક બનતી. શિવલાલભાઈનું કાયમી નિયમ હતું કે સ્નાનાદિક વિધિથી પરવારી મંહિરમાં આવી ઠાકોરજની નિત્યપૂજા કરવા બેસો. જ્યારે શિવલાલભાઈ પૂજા કરે ત્યારે ગોપાળાનંદ સ્વામી પણ શિવલાલભાઈની બાજુમાં આવીને બેસતા. એકવાર શિવલાલભાઈને પૂજામાં કંઈક બીજો વિચાર આવ્યો ને ગોપાળાનંદ સ્વામી પૂજામાંથી ઉભા થઈ ચાલી નીકળ્યા ને પોતાને આસને જઈને બેદા. પૂજા પુરી થયા પછી શિવલાલભાઈએ સ્વામી પાસે આવીને વંદન કર્યા અને પૃથ્યું - સ્વામી ! આજે કેમ વહેલા ઉભા થઈ ગયા ? સ્વામી કહે - શિવલાલ ! તું પૂજા એટલી એકાગ્ર મને કરીને કરે છો કે તારી પૂજાનો સ્વીકાર કરવા ભગવાન દરરોજ તારી પૂજામાં આવે છો. હું તેમના દર્શન કરવા તારી પાસે બેસું છું. પણ આજે તે કંઈક બીજો વિચાર કર્યો તેથી ભગવાન ચાલી નીસર્યા ને હું પણ ચાલી નીસર્યો.

પૂજા કરતાં એક દિવસ પણ આટલો વિચાર સરખો આવે ને ભગવાન ચાલી નીસરતા હોય તો આપણે જે પૂજા કરીએ છીએ તેનો કયાં નંબર આવે ! પછી આપણે ફરિયાદ કરીએ કે હું આટલા કલાક પૂજા કરું છું છતાં ભગવાન મારી એક વાત સાંભળતા નથી તો એ કયાં મેળ પડે. આ થઈ પ્રત્યક્ષ પૂજાની વાત.

એ જ રીતે માનસી પૂજાનું મહત્વ પણ કંઈ ઓછું નથી. જો મહારાજની આજા મુજબ એકાગ્રતાથી માનસી પૂજા પણ કરવામાં આવે તો તે પણ મોટા ફણની પ્રાપ્તિ કરાવે છે. આપણા નિર્ઝુણાનંદ સ્વામીએ પરવા પ્રકરણમાં નોંધેલી પર્વતભાઈની માનસીપૂજાની વાત આનો પ્રાયક્ષ પુરાવો છે.

અગતરાઈના પર્વતભાઈ વ્યવસાયે ખેડૂત હતા. સવારે પૂજા તો કરતાં જ પણ પાંચે સમય માનસીપૂજા પણ પુરા ભક્તિભાવથી કરતાં. બેટીની સીજન ચાલુ હોય ત્યારે હળ ચલાવવાનું બંધ કરી માનસીપૂજા કરવા બેસો. એવું તો કયાં શક્ય બને ! પણ ચાલુ કામે જ હળ ચલાવતા જ્યાં ને માનસીપૂજા કરવાં લાગ્યા. મહારાજને જમાડવા છે તેથી મનમાં ચિંતવન ચાલુ કર્યું કે હે મહારાજ ! આ બાજરીનો

રોટલો ને દહીં આપને અર્પણ કરું છું, હે મહારાજ સ્વીકારો. આ રીતે માનસી પૂજા ચાલું છે ત્યાં પર્વતભાઈની સાથે બીજો જે સાથી હતો તેની નજર પડી. પર્વતભાઈની આંખો બંધ જોઈ એટલે મનમાં માની લીધું કે પર્વતભાઈને ઉધ આવતી લાગે છે એટલે તેણે પોતાનું હળ થોડું પાસે લઈને જઈને પર્વતભાઈના હળને જરા ઠેણું માર્યું ને પર્વતભાઈનો હાથ જરાક હલી ગયો તો જમીન ઉપર રોટલો ને દહીં ઢોળાયા તે દેખાયા. આ જોઈને ઓમનો સાથી આશ્રમય ચકિત થઈ ગયો કે આ કેવી અજાયબી !! એમનાં હાથમાં કાંઈ જ નહોતું તો પછી આ રોટલોને દહીં આવ્યા ક્યાંથી ? પછી ઘ્યાલ આવ્યો કે પર્વતભાઈ સૂતા નહોતા પણ માનસીપૂજામાં ભગવાનને થાણ જમાડતા હતા. જો એકાગ્ર મનથી માનસીપૂજા પણ કરી તો ભગવાને પ્રત્યક્ષપણે તે સ્વીકારી.

મિત્રો ! આપણા ઈષ્ટદેવની આજા છે કે હરિભક્ત માત્રને સ્નાનાદિકથી પરવારી નિત્યપૂજા કરવી. જો આપણામાં ક્યાંક કચાસ હોય ને પૂજા ન કરતાં હોઈએ તો નિયમિતપણે પૂજા કરવી અને વિશ્વાસ રાખવો કે જો શ્રદ્ધાથી, એકાગ્રતાથી ભગવાનની પ્રત્યક્ષ કે માનસીપૂજા કરીશું તો તે ભગવાન જરૂર સ્વીકારશે.

આ વાત શ્રીહરિએ સ્વભુખે સારંગપુરના ત્રીજા વચ્ચનામૃતમાં કહી છે કે - "ભગવાન વિષે પ્રેમે કરીને રોમાંચિત ગાત્ર થઈને ગદગદ કંઠ થઈને જો ભગવાનની પ્રત્યક્ષ પૂજા કરે છે અથવા એવી રીતે જ ભગવાનની માનસીપૂજા કરે છો તો એ બેય શ્રેષ્ઠ છે અને પ્રેમે કરીને રોમાંચિત ગાત્રે અને ગદગદ કંઠ થથા વિના કેવલ શુષ્ક મને કરીને પ્રત્યક્ષ ભગવાનની પૂજા કરે છે તો યે ન્યુન છે. અને માનસીપૂજા કરે છો તોયે ન્યુન છે."

આપણા ઈષ્ટદેવના સ્વભુખે કહેવાયેલા આ શબ્દો પર શ્રદ્ધા હોય તો પૂજામાં આપણે કેટલી વખત બેસીએ છીએ તે મહત્વનું નથી પણ કેવી રીતે બેસીએ છીએ તે મહત્વનું છે. ઘણીવાર કોઈ કહેતા હોય કે એમારે તો હીલું પોચું ચાલે જ નહીં. સવારે ત્રણ કલાક પૂજામાં બેસીએ છીએ. ઘણી સારી વાત ગણાય કે ત્રણ કલાક ભગવાનની પૂજા માટે સમય ફાળવે. પણ ધ્યાન એ રાખવું જોઈએ કે એ ત્રણ કલાક જેવી રીતે શ્રીહરિએ ક્રીધું એવી રીતે પૂજા થાય છે કે નહીં ? ચાપણી, નાસ્તા, ફોન, વ્યવહાર બધું સાથે ચાલું હોય તેવી રીતે જો ત્રણ કલાક પૂજા થથી હોય તેના કરતાં પાંચ મિનિટ પણ જો ભગવાનની મૂર્તિમાં એકાગ્ર મન કરી રોમાંચિતગાળે સહિત પૂજા થાય તો એ શ્રેષ્ઠ છે.

॥ લાભિતેસુધા ॥

(પ. પૂ. અ. સો. ગાદીવાળાશ્રીના આશીર્વચનમાંથી)
અકાદશી સત્સંગ સભા પ્રસંગે કાલુપુર મંદિર-હવેલી
“આપણે બધું જાણવા છતાં ભૂલી જઈએ છીએ”
(સંકલન : કોટક વર્ષાનટવરલાલ ઘોડાસર)

મહારાજે એવું ક્યારેય નથી કીધું કે ગૃહસ્થાશ્રમ છોડીને જ ભજન કરાય પરંતુ ગૃહસ્થાશ્રમમાં રહીને પણ વર્ષાશ્રમ ધર્મનું પાલન તો કરવું જ પડે. પરંતુ આપણે શું કરીએ છીએ ? તો ધરના કામમાં મૌહ માયામાં આસક્તિથી બંધાઈ જઈએ છીએ. પરમાત્માએ કૃપા કરીને આપણને મનુષ્ય જન્મ આપીને આપણને કેટલા બધા અવિકારો અને કેટલી બધી તકો આપી છે. તે વિચારવાનું છે. મનુષ્ય જન્મ મળ્યા પછી દેવતાની જેમ શ્રેષ્ઠ બનવું કે પશુની જેમ નિમ્ન બનવું તે આપણા હાથની વાત છે. પશુ-પદ્ધીઓ પોતાનું પ્રારબ્ધ બદલી શકતા નથી. દેવતાઓ પણ પોતાનું પુષ્ય જ સ્વાભાવિકપણે ભોગવે છે. પરંતુ એક માત્ર મનુષ્ય જન્મ જ એવો છે કે જેના માથ્યમથી પુરુષાર્થ દ્વારા ઉધ્વર્ગતિ તરફ પણ જઈ શકાય છે. તો બધા મનુષ્યો પોતાની ઉધ્વર્ગતિ જ ઈચ્છતા હોય છે. રાત-દિવસ સુખની પ્રાપ્તિ જ ઝંખતા હોય છે. બધાનું એક જ લક્ષ્ય હોય છે. સુખની પ્રાપ્તિ અને દુઃખની મુક્તિ. છતાં બધા દુઃખી કેમ થાય છે ? તો વ્યક્તિના જીવનમાં શાનનો અભાવ છે કે સાચું સુખ ક્યાં છે ? તો સાચું સુખ એ ભૌતિક સુખ નથી ? ભૌતિક સુખ તો આપણે ભોગવીએ જ છીએ તો પણ આપણે દુઃખી ને દુઃખી જ છીએ. તો તેનું કારણ શું છે ? તો આપણા જીવનમાં સદાચાર અને નીતિ નિયમનો અભાવ છે. આપણે ભૌતિક સુખ મેળવવા માટે ખોટા કામ કરતા પણ અચકાતા નથી. વ્યાઙું થઈ જઈએ છીએ અને ના કરવું જોઈએ તે કરીએ છીએ. આપણને ઘણા લોકો જે નીતિ અને ધર્મવાળા લાગે પરંતુ તેમનું વ્યવહાર કાર્ય અનીતિ અને અધર્મવાળું હોય છે. વ્યવહારમાં અનીતિ અને અધર્મનું આચરણ કરવાથી આપણે જાણતા અજાણતા ભગવાનની દૂર થતા જઈએ છીએ. આપણે અધર્મના આચરણથી દિવસે દિવસે કુસંગમાં ઘેરાતા જઈએ છીએ અને આપણને ખ્યાલ પણ આવતો નથી. અને ભગવાનની આપણી દૂરી વધતી જાય છે. તે બીજું દુઃખનું કારણ છે. અને ત્રીજું સૌથી મોટું કારણ એ છે કે આપણે બીજા પાસેથી સુખની અપેક્ષા રાખીએ છીએ. બધા આ જગતમાં એવી અપેક્ષા રાખે છે કે પોતાના દીકરા-દીકરી. તરફથી પોતાને સુખ જ પ્રાપ્ત થાય ! અને મળે છે શું ? તેની બધાને

ખબર છે. તો બીજાના દુઃખ દૂર કરવાનો પ્રયત્ન કરવાનો અને કોઈ અપેક્ષા જ ન હોય પછી ચિંતા જ નથી રહેતી. પુરી થાય કે ન થાય. અને કોઈની પણ ટીકા નહિ કરવાની. દરેક વાતે બધા નો આભાર માનવાનો. જે સુખ આપણે ભોગવી રહ્યા છીએ તેનો વિચાર કરીએ તો આપણને ખ્યાલ આવે કે તેમાં કેટલા બધા લોકોનું યોગદાન છે.

આપણે રોજ રોટલી ખાઈએ છીએ તેમાં પણ કેટલા લોકોનું યોગદાન છે. અનાજ ખેતરમાં ઉગે છે. દુકાનમાં જાય છે. ઘઉં ઘરમાં આવે છે. લોટ પિસાય છે. રસોઈ થાય છે. અને થાળી પીરસાય છે. આટલા બધાનો ઉપકાર ભણે ત્યારે એક રોટલી ખવાય છે. માટે બધાનો ધન્યવાદ માનવાનો અને વિચાર કરવાનો કે આજે મને જે જમવા મળ્યું છે તેમાં કેટલા લોકોનો ઉપકાર સમાયેલો છે. આ તો માત્ર રોટલીની વાત થઈ. પરંતુ આખા જગતની જેટલી બધી વસ્તુ આપણે ભોગવી રહ્યા છીએ તેમાં કેટલાનો ઉપકાર સમાયેલો છે. એવું વિચારિશું તો કોઈના ઉપર ક્યારેય ખીજ નહિ ચેડે. અને જડ વસ્તુની પણ ઉપેક્ષા નહિ કરવાની. કોઈ વ્યક્તિ આપણને ભલે એક હુલ જ આપે તો પણ એવું વિચારવાનું કે તમારા માટે લાભાનું હોય નથી. સતત તમારો વિચાર કરીને લાભાનું હોય. કેટલા પ્રેમથી તમને આયું હોય. તેની ભાવના જોવાની. આવું આપણે કરશું ને તો બધું ગમવા લાગશે. બીજાની ભાવનાનું સંન્માન કરતા શીખવાનું છે. બધી વસ્તુ કાયમ ખરાબ નથી હોતી. કોઈ પ્રત્યે કોઈપણ પ્રકારની અપેક્ષા નહિ હોય તો દુઃખ પણ નહિ થાય અને જીવન જીવવાનું પણ સહેલું થઈ જશે. જીવન સહેલાઈથી જીવાયાનું તેના માટે પ્લાનિંગ કરવાનું.

(૧) જીવન જીવવાનું લક્ષ્ય નક્કી કરવાનું અને ધોય પ્રમાણે જ જીવવાનું.

(૨) પ્લાનિંગથી કાર્ય કરવાનું, આપણે રોજ સવારે ઉઠીએ તો નક્કી હોય છે કે કાલે આ કાર્ય કરવાનું છે. જ્યારે બધું પ્લાનિંગ હોય છે ત્યારે ૨૪ કલાક સહેલાઈથી ટેન્શન વગર પસાર થઈ જાય છે. ઘર ચલાવવા માટે પણ પ્લાનિંગ હોય છે.

(૩) નિય પ્રભુનું સ્મરણ કરવાનું, પરમાત્માથી દિવસની શરૂઆત કરવાની. ગમે તેટલા વ્યસ્ત હોય એ તો પણ ભગવાન માટે સમય તો કાઢવાનો જ. ૮ કલાક ઉંઘતા હોય તો અડધો કલાક વહેલા જાગી જવાનું.

(૪) પોતાની જરૂરિયાત સમજવાની. કેટલી જરૂરિયાત છે એટલું જ ભેગુ કરવાનું. બીજાને જોઈને પોતાની આવશ્યકતાનું માપદંડ નક્કી નહિ કરવાનું. આપણો સંતોષી થઈશું તો ખોટા કાર્યો નહિ થાય.

(૫) સમયનો સદ્ગ્રાહી કરવાનો. જે અડધો કલાક કે કલાકનો આપણને સમય મળે તે સારા વિચારો અને સારા કાર્યોમાં જ વ્યતીત કરવાનો. વર્ષો પહેલા કોઈએ આપણું ખરાબ કર્યું હોય તેનો પણ વિચાર આવે તો પણ કોઈનું સારુ જ વિચારવાનું. આત્મનિર્યંત્રણ રાખવાનું. કોઈ પણ વસ્તુમાં લોભાઈ નહિ જવાનું. ઈન્દ્રિયો આપણી ઉપર હાવી થઈ જાય અને પાછળથી પસ્તાવો થાય તેવું નહિ કરવાનું. કાંઈ ન સૂજે તો સૂઈ જવું પરંતુ સમયનો દુરરપ્યોગ ન થાય તેનું ધ્યાન રાખવું.

(૬) સાચા લોકોનો સંગ કરવાનો. જેવા લોકોની સાથે તમે રહો છો તે લોકોનો પ્રભાવ તમારા ઉપર પડે જ છે.

(૭) આત્મનિરીક્ષણ કરવાનું. રોજ બેસીને વિચારવાનું મારાથી શું થઈ ગયું છે. જે ન થવું જોઈએ. ખોટું થાય તેને સુધારવાનો પ્રયત્ન કરવાનો.

આવો સત્સંગ મળ્યો છે. મહારાજની ખૂબ દયા છે. બધું જાણવા છતાં ભૂલી જવાય છે. આટલો સરસ મનુષ્ય દેહ મળ્યો છે તેનું મહત્વ સમજવાનું છે.

એક માણસ હતો. લાકડા કાપી કોલસા બનાવી વેચતો હતો. અતિ ગરીબ સ્થિતિ હતી. તો રાજાને આ જોઈ ખૂબ દયા આવે છે. રાજાને ત્યા ચંદનના બગીચા હતા. તો દસ-પંદર ચંદનના વૃક્ષ તેને આપ્યા કે આમાથી તમારું ગુજરાત ચલાવો. તો પેલો માણસ ચંદનના વૃક્ષને કાપીને કોલસા બનાવીને વેચવા લાગ્યો તે રાજા જોઈ ગયા. તો તેને રાજાએ પૂછ્યું કે આ શું કરો છો ? અને પછી રાજાએ સમજાવ્યું કે ચંદનના વૃક્ષ કેટલા કિંમતી છે. અને કિંયું કે જેટલા જાડ રહ્યા છે તેનો સદ્ગ્રાહી કરજો. તો કહેવાનો અર્થ છે કે આ મનુષ્ય જીવન ચંદનના વૃક્ષની માફક કિંમતી છે. તો મહારાજે દયા કરીને આપણને આ સત્સંગ આપી અને સત્સંગના માધ્યમથી સમજાવ્યું છે કે આ જીવન કેટલું કિંમતી છે. તમે બધા છપૈયા ગયા હશો ત્યાં સંકલ્પ-વિકલ્પ થશે જ નહિ. ત્યાં તમને ખૂબજ શાંતિ સાથે ઉંઘ આવશે. ત્યાં ‘ભગવાનના સાનિધ્યાનું સુખ છે.’ તો આપણને કોણ મળ્યા છે ? અને આપણો કોના શરણમાં બેઠા છીએ ? આટલું જ વિચારવાનું છે. તો બધું દુઃખ દૂર થઈ જશે. મહિમા સમજીને ભક્તિ કરીશું તો મહારાજ બધું જુએ છે. બધું પુરુ કરે છે અને કરશે.

“વચનામૃતની (૨૭૩) ગાહનતા”

- સાંખ્યયોગી કોકીલાબા (સુરેન્નગર)

વચનામૃત છે તે ભગવાની પરાવાણી છે. ભગવાનું સ્વરૂપ છે. સત્સંગીનું એકપણ ઘર એવું નહી હોય કે જ્યાં વચનામૃત ન હોય. અને જેને ધેર વચનામૃત ન હોય તે સત્સંગો કહેવાય નહિ. આટલું બધું વચનામૃતનું મહત્વ છે. એક પણ હરિમંદિર એવું નહી હોય કે જ્યાં રાત્રે વચનામૃત ન વચાતુ હોય, દરેક મંદિરમાં વચનામૃતનું ધારું મહત્વ છે. આ ઉપરથી એવું કહી શકાય કે વચનામૃતનું ધારું મહત્વ છે. જેને વચનામૃતનું જ્ઞાન હોય તેને દુનિયાનો કોઈ પણ વિવિધ જીતી શકે નહિ. એવું જ્ઞાન વચનામૃતમાં છે. મહારાજના એક એક શબ્દ ખૂબ વિચારવા જેવા છે. પરંતુ મહારાજના શબ્દનો અર્થ મોટા ભાગના કોઈ જાણી શકતા નથી. આપો સત્સંગ સમાજ વચનામૃત વાંચે છે. પરંતુ વચનામૃતમાં શ્રીજ મહારાજનો શો અભિપ્રાય છે તે જાડી શકતા નથી. શ્રીજ મહારાજે ઉપદેશ આપ્યો તેનો સંગ્રહ કર્યો તેને કહેવાય વચનામૃત. શ્રીહરિ તેમજ મોટા સંતોષે આપેલ ઉપદેશ તે આપણી મૂડી છે. શ્રીજ મહારાજની વાણીનો સંગ્રહ છે તે વચનામૃત. વચનરૂપી અમૃત તેને વચનામૃત કહે છે. સંતોષે વાણીને વ્યવસ્થિત ગોઠવી. પછી શ્રીજ મહારાજ પોતાની વાણીનું પ્રૂફ કર્યું. રીડીંગ કર્યું. વચનામૃત એમની પરા વાણી છે. તે પ્રૂફ તરીકે વચનામૃતમાં છે. તે વાણી ગુજરાતીમાં છે એમાંય સરળ ભાષા છે. કાઢિયાવાની ભાષામાં છે. ઠંગીશ, હિન્દી, સંસ્કૃત ભાષામાં નથી. શ્રીજ મહારાજ બોલ્યા ને સંતોષે લાભ્યા. તે સંગ્રહ કરવામાં પાંચ નંદ સંતો છે ને ૨૭૭ વચનામૃત કવાં છે. વચનામૃતમાં બધીય વિગતથી કઈ સાલમાં, કયા મહિનામાં, કઈ તિથિએ કેવા વસ્તો, કયા સ્થળો, બાજૂમાં કોણ બેઠેલા, રાત છે કે દિવસ છે, ક્યો દિવસ છે, ક્યો પહોર છે. કોણે પ્રશ્ન પૂછ્યો છે તેમજ કોણે ઉત્તર આપ્યો છે તે બધીય વાતો સરળ રીતે લાખાયેલ છે. સરળ ભાષાનો ગ્રંથ છે. તેમજ કઠિન ગ્રંથ પણ છે. પ્રશ્નો-ઉત્તરો ખૂબજ ગાહન છે.

વચનામૃતમાં સૌથી પ્રધાન વસ્તુ શું છે ? વચનામૃતમાં મુખ્ય સમજવાનું એ છે કે પરાત્પર પરબ્રહ્મને પ્રત્યક્ષ ભાવે ઓળખી લેવા. (૨) પરાત્પર પરબ્રહ્મને પ્રત્યક્ષ ભાવે, રસબસ ભાવે ઉપાસી લેવા. આટલામાં બધુંય આવી જાય છે. પરબ્રહ્મને સાકાર ભાવે પ્રત્યક્ષ ભાવે ઓળખવા. રામાયણ છે એ ચરિત્ર ગ્રંથ છે. ભાગવત છે તે પણ ચરિત્ર ગ્રંથ છે. પણ વચનામૃત એ ચરિત્રનો ગ્રંથ નથી. પણ ખૂબીએ છે જે વચનામૃત સાંભળ્યા વિના કે વાંચન કર્યા વિના પ્રત્યક્ષ ભાવે ઓળખી ન શકાય. વચનામૃત ગ્રંથના અધ્યયનથી

અંતરના અંધકાર ના તાળા ઉઘડી જાય છે. ને પ્રત્યક્ષ પરમાત્મામાં પ્રતિની થાય છે. વચનામૃત ચરિત્ર ગ્રંથ નથી. પણ સ્વરૂપિનિષ્ઠા તરફ દોરી જાય છે. માટે ગહન પણ છે. તત્વજ્ઞાન નો મૂળભૂત ગ્રંથ તે વચનામૃત છે. ભગવત્ સ્વરૂપની સમજણું તેમજ બ્રહ્મ તત્ત્વની સમજણું, તેમજ તત્વજ્ઞાનનો ગ્રંથ છે. તુલસીદાસજીએ રામાયણ ગ્રંથ ચરિત્ર ગ્રંથ લખ્યો. પણ એક સમયે કોઈકે પૂર્ણયું કે ભગવાનનું સ્વરૂપ સાકાર છે કે નિરાકાર ? સાગુણ છે કે નિર્ગુણ ત્યારે તુલસીદાસે જવાબ આપ્યો કે હું ભગવાનનું સ્વરૂપ કેવું છે તે જાણતો જ નથી. મારે મન તો નામ સ્મરણ ભગવાનનું નામજ સર્વસ્વ છે.

શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતામાં કર્મની વાત, શાનની વાત, ભક્તિની વાત કરેલ છે. ધીક કહે કર્મ શ્રેષ્ઠ છે, ધીક કહે શાન શ્રેષ્ઠ છે, ધીક કહે ભક્તિ શ્રેષ્ઠ છે. તો આવી ગોળ ગોળ વાતો કરે છે. જેમાં બધાય અટવાય છે. ગીતા ઉપર હજારો ટીકા થઈ છે. ગીતાની વાત ગહન છે. જ્યારે વચનામૃત ગહન છે. પણ સરળ છે ને સર્વશાસ્ત્રનો સાર છે.

ગઢપુરમાં દાદાભાયરના દરબારમાં કડવા લીંબડા નીચે અતિ મીઠી ઊર્ધ્વારેલી વાણી તે વચનામૃત. લીંબવૃક્ષ કડવું છે તેજ અમૃત સમાન છે. બ્રહ્માનંદ સ્વામી, ગોપાળાનંદ સ્વામી, મુક્તાનંદ સ્વામી, નિત્યાનંદ સ્વામી તેમજ શુકમુનિ આ પાંચ સંતોષે વચનામૃતના ખરડા પરથી શોધીને વચનામૃત બનાવેલ છે. છતાય શુકમુનિએ જ્યારે ગોપાળાનંદ સ્વામી પાસેથી સાંભળ્યું ત્યારે શુકમુનિ એમ બોલ્યા કે મેં વચનામૃત વાંચ્યા શોધ્યા પણ હવે ખબર પડી કે આવું વચનામૃતમાં છે. પરમચૈતન્યાનંદ સ્વામી પણ એમ કહેતા કે ઓહો વચનામૃતમાં આવી વાતો આવે છે. એટલે જ મધ્યના-૧ ત માં મહારાજે કહ્યું છે કે આવી ભગવદ્ સ્વરૂપ વાતો શાસ્ત્રમાં હોય પણ જ્યારે સત્પુરુષ પ્રકટ થાય ત્યારે જ તેમના મુખથી સમજાય છે. પણ પોતાની મેળે સમજાય નહીં, કેમ કે પોતાની મેળે વાંચે તો સ્વામિનારાયણ હેરે કરીને ચાલુ કરશે અને ઈતિ વચનામૃત કરીને પુરુ કરશે. આવી રીતે વાંચશે તો લાખ વર્ષો સુધી પણ મોટા ભાગનાને વચનામૃતની સમજણ નહિં પડે. ને સમજણ નહિં પડે તો વચનામૃત જ્યારે ગહન આવશે ત્યારે ઉંધ આવશે જેથી ભગવાનની પરાવાણીમાં રસ નહિં પડે. જેથી સમજણ પૂર્વક અધ્યયન કરવાનો આગ્રહ રાખવો. થોડું વાંચો પણ સમજણ પૂર્વક વાંચો.

ભગવાનની પરાવાણીમાં એવા શબ્દ છે. જેની ગતાગમ જ નથી. મોટા ભાગના સત્સંગીઓને પ્રથમના-૬૪ મું વચનામૃત સમજાતું નથી. જેમ કે પ્રથમના-૬૪ માં વચનામૃતમાં આત્મા, અક્ષર, દેહ, દેહી, વિલક્ષણ પણું,

દેષ, દેશ, હેય, ઉપાધિ, વિકારવાન, નિર્વિકાર, શારીર, શરીરી, અંતર્યામી શક્તિ, સામર્થ્ય, ઐશ્વર્ય, બ્રહ્મ, ભાવ, બ્રહ્મ સુષુપ્તિ. વિગેરે શબ્દનો અર્થ જાણી શકતા નથી. તેમજ પ્રત્યક્ષ શ્રીકૃષ્ણ, પ્રત્યક્ષ નરનારાયણદેવ પ્રગટ પ્રમાણ ભગવાન, અવરભાવ, પર ભાવ, અન્ય સ્વરૂપ, વ્યતિરેક સ્વરૂપ, સગુણ, નિર્ગુણ, બ્રહ્મ, પરબ્રહ્મ, નિર્વિકાર, વિગેરે આવા ઘણા શબ્દો જ સમજવા મુશ્કેલ છે. આ તો ફક્ત દાખલા રૂપે છે. પણ મહારાજે એવા ઘણા કઠિન શબ્દની વાત કરેલ છે. પરંતુ તે સમજવી બહુ મુશ્કેલ છે. પણ મોટા વચનામૃતનાં શાતા સંતોનો સમાગમ કરીએ તો જ સમજાય. ને એકાંતિક ભક્ત થવાય છે.

એકવાર સ.ગુ. ગુણાતીતાનંદ સ્વામીએ સભામાં તેમના સંતોને કહ્યું, ‘‘અમૃત લાવો’’ આવા શબ્દો સાંભળી સંતો વિચારમાં પડી ગયા કે ‘‘અમૃત ક્યાંથી લાવવું ?’’ વચનામૃત એ જ અમૃત, આવા મોટા સંતો આ શાસ્ત્રન આવું બિરૂદ આપતા હોય તો આ વચનામૃતનું કેટલું મહત્વ હશે. માટે મહારાજની પરાવાણી ને સમજને અમલમાં મૂકવી જોઈએ. જેમ છે તેમ વચનામૃત સમજાય, ગહન શબ્દ અર્થ સમજાય તો જ ભગવાનની પરાવાણી રૂપી વચનામૃતમાં રસ પડે. મહારાજના વચનામૃત બધાજ એક એકથી ચરીયાતા છે. કોઈ વચનામૃત ગૌણ નથી. પણ ૨૭૭ વચનામૃતમાંથી શ્રેષ્ઠ વચનામૃત એટલે પ્રથમનું પ૧ મું વચનામૃત ? વચનામૃતનું હદ્ય એટલે પ્રથમનું પ૧ મું વચનામૃત ? પ૧ મું વચનામૃત એટલે પરભાવનું વચનામૃત ? સર્વાપરી પણાની જેમ છે તેમ વાત સમજાવતું વચનામૃત એટલે પ્રથમનું પ૧ મું વચનામૃત. જ્ઞાન માર્ગ ને તત્વજ્ઞાનનું શ્રેષ્ઠ વચનામૃત એટલે પ્રથમનું પ૧ મું વચનામૃત. પુરુષોત્તમરૂપ થવા માટેનું વચનામૃત છે. આ વચનામૃતમાં મહારાજની મૂર્તિ વિના બંધુજ ઉડાડી દીધું છે. આને કહેવાય પર ભાવ. જ્યારે સંતના સમાગમે કરીને મહારાજનો આવો મહિમા સમજે છે ત્યારે તેની ઈન્દ્રિયો અંતઃકરણ પુરુષોત્તમરૂપ થઈ જાય છે. એટલે એના ઈન્દ્રિયો અંતઃકરણ પુરુષોત્તમરૂપ થઈ જાય છે. એટલે મહારાજે મધ્યના-૧ ત માં વચનામૃતમાં કહ્યું છે કે ગઢું શહેર કે ઓસરી કાંઈ નથી. અમે જાયાં છીએ ત્યા જ અક્ષરધામનું મથ્ય છે. આને કહેવાય પર ભાવ. માધિક ભાવ ટળી જાય છે. આમ ગહન વચનામૃત સમજવા માટે પ્રયત્ન કરવો. ને અધ્યયન કરવું. વચનામૃતો સદ્ગુરુ જે વચનામૃત શાતા હોય તેમની પાસેથી સમજવું. જો વચનામૃત સમજાય તો જ મહારાજનો મહિમા સમજાય, માટે વચનામૃતનો અભ્યાસ દરરોજ રાખવો.

“ભગવાન જે કાંઈ કરે તે સારા માટે”

- પટેલ લાભુબેન મનુભાઈ (કુંડળ, તા. કરી)

એક નાના એવા ગામના વેપારીની ગામમાં પોતે એક માત્ર વેપારી હોવાને કારણે સંપત્તિ અઢળક થઈ ગઈ. ‘દોભને થોભન હોય’ અને ‘લાલચ એક બલા છી’ એ મુજબ તેને વિચાર આવ્યો કે વેપાર માટે જરૂર મૂડી રાખી. બાકીની શહેરના મોટા વેપારીને ત્યાં સારા વ્યાજે થાપણરૂપે મૂડી આવું. આ મૂડી ટૂંકા ગાળામાં અનેકગણી વધી જશે. વહેલી સવારે જવાનું હુંઠું એટલે રાત્રે વહેલા સૂઈ ગયો. રાત્રે લઘુશંકા (પેશાબ પાણી) કરવા ઉઠ્યો તો અંધારામાં મેરીના દાઢરેથી લપસીને પડ્યો. સારં એવું વાગ્યું પણ જીવ બચી ગયો. ‘જાન બચી લાખો પાયે’ એવો વિચાર આવવાને બદલે અફ્સોસ થવા લાગ્યો. આ ભગવાન તો કેવો છે ? આમ હોય!

આ નાનકડા ગામમાં ભગવાનના એક ખૂબ સારા ભગત રહે. ક્યારેક-ક્યારેક શેઠની હુકાને આવે. ભગવાન સંબંધી વાતો અને ચર્ચા કરે. આ ભગતને શેઠના સમાચાર મળ્યાને સાંભળતાની સાથે તેના ખબર-અંતર પૂછવા અને આશાસન આપવા પહોંચી ગયા. પોતે કરેલા આયોજનમાં આવેલા વિધનની વયથા ઠાલવીને સૂર પ્રગટ કર્યો કે ભગવાને આ શું ધારી ? મેં કોઈ એવું કાર્ય નથી કર્યું અને મને આ પીડા ? મારા કામમાં વિધન !

ભગતે બહુ ધીરજ અને શાંતિથી કરુણામય ભાવે કહું. ‘ઈશ્વરે જે કર્યું હશે એ કાંઈ સારા માટે જ હશે. એટલે શેઠજી દુઃખ ભૂલી જાવ. આ વિશ્વાસ રાખો તો બધાં સારા વાનાં થઈ જશે.’ શેઠજને તો એવો તો ગુસ્સો આવ્યો કે જાણે કોઈ પડ્યા પર પાઢું મારતું હોય ! ધા પર મીઠું ભભરાવતું હોય ! અદ્યા ભગત, મારી દશા અને મારું આખું કામકાજ, આયોજન ખોરવાઈ ગયું ? ને “જે થાય તે સારા માટે ? મને આમાં તો કાંઈ સારું દેખાતું નથી. બાકી ભૂંડું થયું છે એ તો પ્રત્યક્ષ પુરાવો છે જે હું અનુભવું છું.”

ભગતે એટલું જ કહું - “શેઠજી તમારી દાખિયા વર્તમાનને જ નિહાળી શકે છે. ભવિષ્યાન ગર્ભમાં છુપાયેલું સત્ય તમે પારખી શકતા નથી. એટલે તમને નહિ સમજાય. પણ એ વાત મારું હદ્ય દફાપણે સ્વીકારે છે કે જે કાંઈ થયું સારા માટે.” ભગત ને બીજે દિવસે બહારગામ જવાનું થયું. થોડા દિવસ બાદ પરત આવ્યા અને માનવતા અને સજજનતાના ભાવથી શેઠજના ખબર અંતર પૂછવા ગયા. ભલે ને તે ગુસ્સે થયેલા એને વિચાર પણ ન કર્યો.

ભગતને જોતાં જ શેઠજી તો ભગતના પગમાં પડી ગયા.

“ભગત તમે ખરેખર સાચા છો. જો મારા પગ ભાંગ્યા ન હોત તો વેપારના રૂપિયા અને થાપણ મૂકવાનું નાણું લઈને હું ગયો હોત. આ મારા જવા અંગેની બાતમી ચકાર-ચોર-લૂટારાઓને થઈ ગઈ હતી. તેઓએ મને મારી નાંખી લૂટી લેવાનું પુરું આયોજન કરી રાખેલું. મારા પગ ભાંગ્યા એ તો ‘શૂળીનું દુઃખ કાંટેથી સર્યું. એને સાથક કરી અને પ્રત્યક્ષ અનુભવ કરાવ્યો. તમારી વાત જ મને ત્યારે નહોતી સમજાઈ. મારો સ્વાર્થ ભંગ તેમજ પીડાની પરિસ્થિતિમાં તમારા પર ગુસ્સો આવ્યો. મેં કોઈ ખોટું નથી કર્યું છતાં આવું દુઃખ વિધન ભગવાને કેમ આય્યું ? એના ગર્ભમાં પડેલા મારા સુખને હું જોઈ શક્યો નહિ. મને નવું જીવન જ નહિ, જીવનની સાચી દાખિયા મળી ગઈ. જગત નિયંતા ઈશ્વર ‘જે કાંઈ કરે છે તે સારા માટે કરે છે.’” ભગવાન શ્રીહરિ આવો શરણાગતિ ભાવ, દંડ આસ્તિકતા અને એવી સમજણ આપણાને સહુને આપે. એ સમજણ આપનાર સાચા પરમ એકાંતિક સંતોનો સદા સુયોગ રહે. એવી ભગવાનને પ્રાર્થના.

આપણા હરિમણત

પ.ભ. ખીમજીભાઈ વાધજીયાણીનું ઓસ્ટ્રેલીયન

સરકાર કારા સંભાન

પરમ કૃપાળું શ્રી નરનારાયણદેવના ખૂબજ નિષ્ઠાવાન અને પ.પૂ. મોટા મહારાજશ્રી તથા પ.પૂ.ધ.ધ. આચાર્ય મહારાજશ્રીના કૃપાપાત્ર મૂળ કર્યાના પ.ભ. ડૉ. ખીમજીભાઈ વાધજીયાણીને ન્યુ સાઉથ વેલ્સમાં (ઓસ્ટ્રેલીયા) ૨૮ ઓક્ટોબર ૨૦૧૬ ના દિવસે ન્યુ સાઉથ વેલ્સની કોમ્પ્યુનિટીની ઉમદા સેવા અને સુંદર યોગદાન બદલ ગ્લેડીસ લેરેજ કલિયન સંસદ તરીકેનો એવોડ આપી બિરદાવવામાં આવેલ છે.

તેમને આ એવોડ નવા આવેલા લોકોના પુનઃ વસવાટ માટે મદદ કરવા માટે તેમજ સીડની એન્ટર પ્રેન્ચોરીયલઈકો સિસ્ટમમાં સુંદર યોગદાન બદલ આપાયેલ છે. સંપ્રદાય માટે આ ખૂબજ ગૌરવ છે. આપણા પ.પૂ. મોટા મહારાજશ્રી અને પ.પૂ.ધ.ધ. આચાર્ય મહારાજશ્રીએ પણ આ સમાચાર જાણી ખૂબજ આનંદ સાથે તેમની વિશેષ પ્રગતિ માટે રૂડા આશીર્વાદ પાઠવેલ છે.

પ્રશ્નપેટી

સાધુ ભક્તિનંદનદાસ ગુરુ શા.સ્વા. પુરુષોત્તમપ્રકાશદાસજી
(શ્રી સ્વા. મંદિર, જેતલપુર)

- પ્ર. ૧ “સો સો શુચ્ય કરે સામટા, પણ અંક ન મૂકે આગળે તે સરવાળો શાનો માંડશે, નર કરે કાળપ કાગળે.” આ રચનાના રચિયતાનું નામ જણાવો.
- પ્ર. ૨ મહર્ષિ જૈમિની મુનિના જણાવ્યા પ્રમાણે શાસ્ત્ર વચનો મુખ્યત્વે ચાર પ્રકારના છે. તો કયા કયા જણાવશો.
- પ્ર. ૩ એક વખત શ્રીહરિએ સ્વધામ જવાનો સંકલ્પ કર્યો. તમના શરીરે વ્યાધિ જેવું લાગતું હતું. શ્રીહરિએ બ્રહ્માનંદ સ્વામીને કહું ‘સ્વામી એમે હવે અક્ષરધામ જવાની તેયારી કરીએ હીએ.’ આ સાંભળી સ્વામી, સંતો અને હરિભક્તો ખૂબ ઉદાસ થઈ ગયા. બ્રહ્મમુનિની આંખમાંથી તો અશ્વુણી ધારા વહેવા લાગી અને મુખમાંથી વિરહ પદો કયા કીતેન રૂપે સરી પડ્યા?
- પ્ર. ૪ ગામ સાતપદાના ભગો ભગત મનમાં કેવો સંકલ્પ લઈ ગથપુર આવ્યો હતો?
- પ્ર. ૫ સૌરાષ્ટ્રમાં પીઠવા જાળ નામનું ગામ છે તાં એક ઉત્તમ કોઈના હરિભક્ત થઈ ગયા. જેમનું નામ ખીમા ઢોબરીયા હતું તેમને આશ્રિત બનાવી અને વર્તમાન ધરાવી ક્યા સંતે કંઈ પદેરાવી હીએ?
- પ્ર. ૬ વચનામૃતમાં આ પ્રશ્ન કર્યાં સંતે શ્રીજી મહારાજને પૂછ્યો છે? “સત્સંગમાં રહેવાનો ખપ છે તો પણ કોઈક અયોગ્ય સ્વભાવ છે તે કેમ ટણતો નથી.
- પ્ર. ૭ આ કઢી ભક્તિયેતામણીના કેટલામાં પ્રકરણની છે? “મુનિ કહે જયમંગળ મુરતિ યદુપતિ ન મેલુ ઉરથી, તમે છો કરુણાના દરિયા દર્શન દઈ હુંબ સંકટ હારિયા.”

ઓક્ટોબર-૨૦૧૬ માસના પ્રશ્નપેટીના સાચા ઉત્તરો અને ઉત્તરો આપનારના નામ

(૧) શ્લોક ૧૧૮. (૨) લોયા ૧૮ કંપિલેશ્વરાનંદ સ્વામી. (૩) ગીતા અ-૧૫, શ્લોક-૬. (૪) અક્ષરાનંદ મુનિ - પૂર્વાશ્રમનું નામ રષમલજી સભ્યદાનંદ સ્વામી - મોટાભાઈ દાજુભાઈ ગામ મોડા. (૫) (૧) સંધીની - ખમ (૨) પ્રશાણરીણી - જ્ઞાન (૩) વિશલ્યકરણી - વૈરાગ્ય (૪) સંજીવની - ભક્તિ. (૬) શીકા ઉપર પાંચ જાંબુફળ છણ છે. તે જો સોના મહોર થઈ જાય તો ઘનશ્યામને ભગવાન માને. (૭) નિષ્કૃતાનંદ.” (૮) અંબાઈ જાય છે.

૧. પટેલ ગંગાબેન ભક્તિભાઈ (જુલાસાણ)	૨૭. પટેલ કોકીલાબેન બાબુભાઈ (સાખરમતી)
૨. પટેલ ભક્તિભાઈ ભોળીદાસ (જુલાસાણ)	૨૮. પટેલ કોકીલાબેન ઘનશ્યામભાઈ (વડુ)
૩. સોની દશાબેન ઘનશ્યામભાઈ (સી.જી. રોડ)	૨૯. પૂર્ણારી નિભોવનભાઈ (નવાવાડાજ)
૪. ડાની પ્રભાતસિંહ કશરજા (ડાંગરવા)	૩૦. અરવિંદાબેન આર. (ઘટલોડીયા)
૫. પટેલ જ્યોતસનાબેન રાજેન્ભાઈ (આંદંપુરા)	૩૧. વીડ્ઝાબેન આર. (નારણપુરા)
૬. પટેલ શારદાબેન વિહુલભાઈ (ડાંગરવા)	૩૨. સાં.યો. મંજુભા, ભારતીબા (અમદાવાદ હવેલી)
૭. પટેલ વિહુલભાઈ મગનદાસ (ડાંગરવા)	૩૩. સાં.યો. કંચનભા, હીરાભા, ભગવતીબા (પ્રાંગધા)
૮. પટેલ ભાવનાબેન નટવરભાઈ (મુખારકપુર)	૩૪. ખંધેરીયા ભાવનાબેન કમલેશકુમાર
૯. પટેલ સરોજબેન રણછોડભાઈ (મુખારકપુર)	૩૫. શ્રી સ્વામિ. મંદિર (બહેનોનું (જનુ) મોરબી
૧૦. સાં.યો. બહેનો (વાવોલ)	૩૬. પટેલ સંગીતાબેન અરણભાઈ (અંબાપુર)
૧૧. પટેલ કંચનબેન અમ. (વાવોલ)	૩૭. સંગીતાબેન મનોજકુમાર (અંબાપુર)
૧૨. પટેલ શારદાબેન અચ. (વાવોલ)	૩૮. પટેલ દિપીકાબેન અરણશકુમાર (નારણપુરા)
૧૩. સાં.યો. કોકીલાબા, ઉધાબા (સુરેન્દ્રનગર)	૩૯. ભાવસર નિકોતા બી. (કાલુપુર)
૧૪. ભાવસાર મહેન્દ્રભાઈ સોમાભાઈ (માણસા)	૪૦. પટેલ કેલાસબેન ભક્તિભાઈ (દિંસણાવાળા)
૧૫. પટેલ વિષ્ણુભાઈ જીવાભાઈ (સીતાપુર)	૪૧. પટેલ ભક્તિભાઈ પુંજલદાસ (દિંસણાવાળા)
૧૬. અડાલજા કંચનબેન બાબુભાઈ (રતનપર)	૪૨. ડૉ. અરણભાઈ રી. (રાડીપ)
૧૭. સોની પલ્લવીબેન આર. (સુરેન્દ્રનગર)	૪૩. પૂર્ણારી મહેશ ભગત (જીવારાજપાક)
૧૮. પટેલ મગનભાઈ મોહનભાઈ (હિંમતનગર)	૪૪. પટેલ મીનાબેન કમલેશભાઈ (કુણા)
૧૯. પટેલ ચંદ્રપ્રકાશ ચુપીલાલ (રાડીપ)	૪૫. પટેલ અંજનાબેન મનુભાઈ (નાંદોલ)
૨૦. ભાવસાર ચંદુભાઈ પુરુષોત્તમદાસ (નવાવાડજ)	૪૬. પટેલ લલિતાબેન જ્યાતિલાલ (સાખરમતી)
૨૧. પટેલ મધુબેન મહેન્દ્રભાઈ (સાખરમતી)	૪૭. ચોકસી ઈલાબેન અંડ નરેન્દ્રકુમાર (દરિયાપુર)
૨૨. ઠક્કર રીટાબેન જયેશકુમાર (વસ્ત્રાપુર)	૪૮. સાધુ ધમકિશોરદાસજી (સ્વા. મંદિર બાપુનગર-એપ્રોચ)
૨૩. પટેલ આકંશાબેન રાજેન્ભાઈ (મેણાણીનગર)	૪૯. ડાભી મફાજ સરદારજા (ડાંગરવા)
૨૪. ગાંધી જ્યોતસનાબેન અચ. (સુરેન્દ્રનગર)	૫૦. પટેલ સુલાણીબેન જીગરભાઈ (સીતાપુર)
૨૫. કિંજલ ભરતકુમાર (સાખરમતી)	૫૧. પટેલ ઉમંગ મુકેશભાઈ (કલોલ-પંચવટી)
૨૬. પટેલ શારદાબેન રતિલભાઈ (સાખરમતી)	૫૨. પટેલ વલ્લભભાઈ (સોઝ)

ઉત્કરાયણ પુણ્ય (ઝોળી) પર્વ

નામ :

સરનામું :

ફોન નં. : મો. :

ઉત્કરાયણ પુણ્ય પર્વ

સર્વોપરી ઈષ્ટદેવ શ્રી ઘનશ્યામ મહારાજ, પરમ કૃપાળુ શ્રીનરનારાયણદેવના થાળ તથા ધર્મકુળની રસોઈ તથા સંત, વર્ણી, પાર્ષ્ડો અને હરિભક્તોની રસોઈ નિભિતે શનિવારના

તા. 14-1-2017ના રોજ દર્શને આવો ત્યારે આ પેજમાં આપની સેવા લખીને
મંદિરે લેતા આવશો.

વિગત	ભાવ રૂ.	વજન	૫ કિલોના ભાવ રૂ.	આપની સેવા રૂ.
ચોખા	૩૦૪૦	૧૦૦ કિલો	૧૫૫	
ઘઉં	૧૫૦૦	૧૦૦ કિલો	૭૫	
મગ	૮૦૦૦	૧૦૦ કિલો	૪૦૦	
તલ	૨૪૦૦	૨૦ કિલો	૬૦૦	
ચણા દાળ	૨૪૦૦	૨૦ કિલો	૬૦૦	
તુવેર દાળ	૧૦૦૦૦	૧૦૦ કિલો	૪૦૦	
મોગાર દાળ	૭૦૦૦	૧૦૦ કિલો	૩૪૦	
શુદ્ધ ધી	૪૦૮૫	૧ ડલો	૧૩૬૫	
તેલ	૧૧૭૦	૧ ડલો	૩૬૦	
ગોળ	૪૨૦૦	૧૦૦ કિલો	૨૧૦	
ખાંડ	૪૧૦૦	૧૦૦ કિલો	૨૦૫	
કુલ રૂ.	૪૭૬૧૫		૪૮૫૦	
મંદિર જીર્ણોદ્ધાર				

દાન, વસ્તુ રૂપે, રોકડ સ્વરૂપે તથા ચેક અથવા ફ્રાફ્ટ

“શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર કાલુપુર અમદાવાદ”ના નામે આપશો.

સ્થળ : શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર, કાલુપુર, અમદાવાદ ફોન : ૨૨૧૩૨૧૭૦.

॥ શ્રી સ્વામિનારાયણો વિજયતેતરામ ॥

ઉત્તરાયણ પુષ્ટ્ય પર્વ પ્રસંગો દાન પુષ્ટ્ય

ભારત વર્ષના પુષ્ટ્ય પર્વોમાં ઉત્તરાયણનો મહિમા અનેરો અને અલોકિક છે.

મકર રાશીમાં સૂર્ય પ્રવેશનો સંકાંતિકાળ એ શુભનું મંગળકારી આગમન, સર્વથા દાન પુષ્ટ્યમાં અનેક ઘણો ઉમેરો કરતો હોવાથી આ સમયે પુષ્ટ્ય સ્થાનકમાં દાન કરવાથી આલોક અને પરલોક સંબંધી સર્વ મનોરથો તત્કાલ ફૂલ છે.

તો આવા સર્વોપરી શ્રી નરનારાયણદેવના અલોકિક સાનિદ્યમાં તથા પ. પૂ. ધ. ધુ. આચાર્ય ૧૦૦૮ શ્રી કોશલેન્ડપ્રેસાદજી મહારાજશ્રી તથા પરમ પૂજય મોટા મહારાજશ્રી તથા પ. પૂ. ભાવિ આચાર્ય લાલજી મહારાજશ્રીની શુભ નિશ્ચામાં અને પૂજય ભ્રણનિષ્ઠ સંતોની શુભ ઉપસ્થિતિમાં તા. 16-12-2016 થી તા. 14-1-2017 દરમ્યાન ધૂનનો મહા અલોકિક લાભ લીધો તે નિભિતે તા. 14-1-2017ના રોજ પુષ્ટ્ય પર્વ હોવાથી દરરોજ પ્રભાતે થતી ધનુમસિની ધૂન કથાની દિવ્ય સભામાં પદારી ઢાકોરજુની આ સેવાનો અતિ શુભ પ્રસંગો ઉમંગબેર વધાવી સેવામાં સહભાગી થઈ ધન્યભાગી બનીએ.

સમસ્ત શ્રીનરનારાયણદેવ દેશના હરિ મંદિરના કોઠારીશ્રી અને

શ્રી નરનારાયણદેવ ચુવક મંડળ જોગ

શ્રી નરનારાયણદેવ દેશના દરેક ગામોના કોઠારીશ્રી અને શ્રીનરનારાયણદેવ ચુવક મંડળના પ્રતિનિધિઓને ખાસ ભલામણ છે કે આપના ગામમાં ઉત્તરાયણ પર્વની ઝોળી ફેરવીને તે નિભિતે અનાજ-રોકડ જે કાંઈ દાન આવે તે તમામ વસ્તુ ઉધરાવીને અમદાવાદ કાલુપુર મંદિરમાં જમા કરાવી પાવતી મેળવી લેવી. આવું સેવાનું સુંદર કામ કરીને શ્રીહરિનો રાજુપો મેળવવા કૃપા પાત્ર બનશો.

મહેત સ્વામી
શાસ્ત્રી સ્વામી હરિકૃષ્ણાદાસના
શ્રીહરિ સ્વરૂપ સહિત
જયશ્રી સ્વામિનારાયણ.

શ્રી સ્યામેનાગાયાણ

અમદાવાદ મંદિરમાં શ્રી ઠાકોરજુને થાળ તથા સંત-વણી પાર્ષ્ડોને રસોઈ આપનારની ચાદી

તિથિ	રસોઈ આપનાર	ગામ
ભાદરવા સુદ-૧	પટેલ કેયુર બિપીનયંડ (મોહનથાળ)	કરી
ભાદરવા સુદ-૧	અ.નિ. તુલસી ભગત ગુરુ સ્વામી લક્ષ્મીપ્રસાદદાસજી (ચુરમાના લાડુ)	વડતાલ
ભાદરવા સુદ-૧	અ.નિ. સચિવાબેન સેંધાલાલ પટેલ (ચુરમાના લાડુ)	અમદાવાદ
ભાદરવા સુદ-૨	અ.નિ. કમળાબેન બિપીનયંડ મહેતા (બુંદીના લાડુ)	અમદાવાદ
ભાદરવા સુદ-૨	સોની રમેશભાઈ દામોદરભાઈ (બુંદીના લાડુ)	બોટાદ
ભાદરવા સુદ-૩	પટેલ ઈન્ડ્રવદન એમ. (ચુરમાના લાડુ)	ગાંધીનગર
ભાદરવા સુદ-૩	અ.નિ. પટેલ જોઈતારામ ધનજીભાઈ (મગસ)	મારુસણા
ભાદરવા સુદ-૩	પટેલ શક્રીબેન જસવંતભાઈ (ચુરમાના લાડુ)	અમદાવાદ
ભાદરવા સુદ-૩	પટેલ રાજુ અરવિંદભાઈ (ચુરમાના લાડુ)	અમદાવાદ
ભાદરવા સુદ-૩	સોની ભોગીલાલ મણીલાલ (ચુરમાના લાડુ)	અમદાવાદ
ભાદરવા સુદ-૩	સાંજની રસોઈ : શાસ્ત્રી સ્વામી માધવપ્રસાદદાસજી (સ્વામિ. મંદિર, નારણપુરા)	અમદાવાદ
ભાદરવા સુદ-૪	જરીબેન ગોપાલભાઈ ગોવિંદદાસ (દૂધપાક-માલપુંવા)	સૂકાટીબા
ભાદરવા સુદ-૪	પટેલ રાણીડાદ્રભાઈ જીવાભાઈ (મોહનથાળ)	અમદાવાદ
ભાદરવા સુદ-૫	પટેલ રવજીભાઈ જ્યયરામભાઈ (મગસ)	સલાલ
ભાદરવા સુદ-૮	અ.નિ. પટેલ ટિવાબેન ગિરધરભાઈ (મોહનથાળ)	અમદાવાદ
ભાદરવા સુદ-૮	અ.નિ. પટેલ દેવેન્દ્રભાઈ નરસિંહભાઈ (મોહનથાળ)	અમદાવાદ
ભાદરવા સુદ-૮	જાદાણી વિનુભાઈ મધુભાઈ (મોહનથાળ)	અમદાવાદ
ભાદરવા સુદ-૮	અ.નિ. કાણીયાણી જયંતીલાઈ રવજીભાઈ (મોહનથાળ)	વાપી
ભાદરવા સુદ-૯	પટેલ નટવરભાઈ આત્મારામ (ચુરમાના લાડુ)	વડા
ભાદરવા સુદ-૯	કામદાર મયંક વિરેનભાઈ અનંતરાય (મોહનથાળ)	અમદાવાદ
ભાદરવા સુદ-૯	પટેલ શક્રીબેન અરીલભાઈ (મોહનથાળ)	કલોલ
ભાદરવા સુદ-૧૦	મહેતા રજન રેન્ડ્રભાઈ (મોહનથાળ)	ગાંધીનગર
ભાદરવા સુદ-૧૦	અ.નિ. પટેલ ભરતભાઈ શંકરભાઈ (સાટા)	કુભડથલ
ભાદરવા સુદ-૧૦	પટેલ નારણભાઈ ઈશ્વરભાઈ (મગસ)	પૌર
ભાદરવા સુદ-૧૦	અ.નિ. સિંહવ પુત્રલીબા ગોવિંદભા (ચુરમાના લાડુ)	બળોલ-ભાલ
ભાદરવા સુદ-૧૦	ભાવસાર કાંતાબેન પ્રહલાદભાઈ (બુંદીના લાડુ)	અમદાવાદ
ભાદરવા સુદ-૧૦	હંસાબેન કેશવભાઈ (બુંદીના લાડુ)	સુરત
ભાદરવા સુદ-૧૦	પટેલ મનુષ્યાઈ રણાણોડદાસ (બુંદીના લાડુ)	ભાઉપુરા
ભાદરવા સુદ-૧૦	પટેલ અમરતભાઈ રામદાસ (માહનથાળ)	વડુ
ભાદરવા સુદ-૧૦	ડિમ્પલબેન (ચુરમાના લાડુ)	ધમાસણા
ભાદરવા સુદ-૧૦	અ.નિ. પાર્ષ્ડ હિંગબર ભગત (જલેબી) (સ્વામિ. મંદિર, કાલુપુર)	દહીસરા-કર્ણા
ભાદરવા સુદ-૧૦	અ.નિ. જેસાણી વિરજ નાનજી (ચુરમાના લાડુ)	જયદેવપુરા
ભાદરવા સુદ-૪	પટેલ ઘનશ્યામભાઈ એમ. (દૂધપાક પુરી)	ડાંગરવા
ભાદરવા સુદ-૪	સોની સૂર્યાબેન ડાખાલાલ (દૂધપાક પુરી)	મુંબઈ
ભાદરવા સુદ-૫	પટેલ અમરતભાઈ મગનલાલ (દૂધપાક પુરી)	બોપલ
ભાદરવા સુદ-૫	શાહ દિપ અચિનભાઈ (દૂધપાક પુરી)	વક્તાપુર
ભાદરવા સુદ-૮	દરજી ભાગીરથીબેન કાંતિલાલ (દૂધપાક પુરી)	રાજકોટ
ભાદરવા સુદ-૮	અ.નિ. ઠક્કર રતિલાલ જેઠાલાલ (દૂધપાક પુરી)	અમદાવાદ
ભાદરવા સુદ-૮	અ.નિ. પટેલ સાંકાભાઈ માધ્યાભાઈ (બુંદીના લાડુ)	માંડવી-કર્ણા
ભાદરવા સુદ-૮	રાઠોડ અમૃતલાલ ડિરાલાલ (મોહનથાળ)	જીવરાજપાર્ક
ભાદરવા સુદ-૮	ખત્રી નટવરલાલ રૂપસીભાઈ (ચુરમાના લાડુ)	અમદાવાદ
ભાદરવા સુદ-૮	શ્રી નરનારાયણદેવ ઓચ્છવ મંડળ (દૂધપાક પુરી)	માંડવી
ભાદરવા સુદ-૮	મરોડીયા જયેશભાઈ ગોપાલભાઈ (ચુરમાના લાડુ)	કર્ણા
ભાદરવા સુદ-૧૦	અ.નિ. રાબીરીયા લક્ષ્મણ દેવરાજ (ચુરમાના લાડુ)	અમદાવાદ
ભાદરવા સુદ-૧૦	ઠક્કર રણાણોડભાઈ બુધાભાઈ (દૂધપાક પુરી)	શેલત શારદભા વિનોદભાઈ (મગસ)

શ્રી સ્વામીનગરાયાણ

ભાદરવા વદ-૧૦	પટેલ વિનોદભાઈ મંતુભાઈ (માલપુંવા)	વાવોલ
ભાદરવા વદ-૧૦	સોની દર્શનભાઈ લાલભાઈ (ચુરમાના લાડુ)	અમદાવાદ
ભાદરવા વદ-૧૦	પટેલ સીતાબેન સોમાભાઈ (મોહનથાળ)	અમદાવાદ
ભાદરવા વદ-૧૦	ખત્રી વિરેનભાઈ પોપટલાલ (દૂધપાક પુરી)	ધમાસણા
ભાદરવા વદ-૧૦	કોરાટ સમજુબેન જીઝાભાઈ (કાજુ બદામ મૈસુબ)	અમેરિકા
ભાદરવા વદ-૧૦	પટેલ કાંતિભાઈ ભૂલાભાઈ (માલપુંવા)	વડદલા
ભાદરવા વદ-૧૦	મસ્ટી મિનાકીબેન રવિકાન્ત (દૂધપાક પુરી)	અમદાવાદ
ભાદરવા વદ-૧૧	અ.નિ. પટેલ વાઘજીભાઈ માધવદાસ (ફરાળ ડ્રાઇફ્ટ હલવો)	અમદાવાદ
ભાદરવા વદ-૧૨	અ.નિ. ડોબરીયા ભીમજીભાઈ મેધજીભાઈ (મોતીયા લાડુ)	અમદાવાદ
ભાદરવા વદ-૧૨	અ.નિ. પારેખ દમયંતિબેન ચંપકલાલ (મોહનથાળ)	અમદાવાદ
ભાદરવા વદ-૧૨	પટેલ પરસોતમભાઈ ભોળાભાઈ (મગસ)	રાયશીલા
ભાદરવા વદ-૧૨	અ.નિ. ડિરાણી રામભાઈ કરશન (મોહનથાળ)	માંડવી-કૃદ્ધ
ભાદરવા વદ-૧૨	અ.નિ. ડિરાણી રતનભાઈ લક્ષ્મણ (મોહનથાળ)	માંડવી-કર્દ્ધ
ભાદરવા વદ-૧૩	અ.નિ. સુપુત્રી કાંતાબેન માવજીભાઈ ટાંક (ચુરમાના લાડુ)	જીરાગઠ
ભાદરવા વદ-૧૩	અ.નિ. પૂજારી નટવરલાલ કુવરજી (દૂધપાક)	અમદાવાદ
ભાદરવા વદ-૧૪	પટેલ પરસોતમભાઈ ભોળીદાસ (ચુરમાના લાડુ)	વડુ
ભાદરવા વદ-૧૪	અ.નિ. પટેલ અમથીબેન માણેકલાલ (મોહનથાળ)	નારણપુરા
ભાદરવા વદ-૧૪	અ.નિ. પટેલ જર્યંતીલાલ ભૂલાભાઈ (ચુરમાના લાડુ)	અમદાવાદ
આસો સુદ-૧	સાં. કંકુલા (મોહનથાળ)	હવેલી
આસો સુદ-૧	પટેલ હિનેશકુમાર રમણભાઈ (મોહનથાળ)	ગોઢીબ
આસો સુદ-૧	પટેલ બિંદેશ જગદીશભાઈ (મોહનથાળ)	ગાંધીનગર
આસો સુદ-૩૦	પટેલ વિજયભાઈ વિનયચંદ્ર (મોહનથાળ)	ખેડવા
આસો સુદ-૩૦	અ.નિ. ચૌહાણ કલ્યેશભાઈ કેશુભાઈ (મોહનથાળ)	ફોટી-કર્દ્ધ
આસો સુદ-૩૦	હિરાણી મેધભાઈ કાનજી (દૂધપાક-માલપુંવા)	કર્દ્ધ
આસો સુદ-૩૦	અ.નિ. વેકરીયા લાલજી વાધજી (ચુરમાના લાડુ)	અંજાર
આસો સુદ-૨	દક્ષિણી આનદભાઈ પ્રવિષણભાઈ (દૂધપાક પુરી)	
આસો સુદ-૨	માંગુણીયા સોનલબેન ભદ્રેશભાઈ (મોહનથાળ)	
આસો સુદ-૪	અ.નિ. સ. ગુ. સ્વામી ધર્મપ્રકાશદાસજી (મોહનથાળ) (સ્વા. મંદિર, કાલુપુર)	ગાંધીનગર
આસો સુદ-૬	પ્રજાપિત અમિતકુમાર કાંતિલાલ (બુંદીના લાડુ)	અમદાવાદ
આસો સુદ-૭	પટેલ નવનીતભાઈ પી. (દૂધપાક પુરી)	અમદાવાદ
આસો સુદ-૮	પટેલ વિનુભાઈ હિરાભાઈ (દૂધપાક પુરી)	વડુ
આસો સુદ-૮	પટેલ ઘનશ્યમભાઈ ગાંડાલાલ (પ.પૂ. મહારાજશ્રીના જન્મોત્સવ પ્રસંગે)	મુંબઈ
આસો સુદ-૧૦	અ.નિ. પટેલ નટવરલાલ ગંફરભાઈ (ચુરમાના લાડુ)	નાગનેશ
આસો સુદ-૧૨	અ.નિ. કાનાણી વિહૃલભાઈ હરજીભાઈ (સાટા)	અમદાવાદ
આસો સુદ-૧૨	પિડોરીયા હરિશ પ્રેમજી (મૈસુબ)	અમદાવાદ
આસો સુદ-૧૩	અ.નિ. પટેલ મણીબા ભલાભાઈ (મોહનથાળ)	અમદાવાદ
આસો સુદ-૧૩	શાહ કિશનભાઈ છબીલદાસ (મોહનથાળ)	અમદાવાદ
આસો વદ-૩	પટેલ રમેશભાઈ છોટાભાઈ (ચુરમાના લાડુ)	નિકોલ
આસો વદ-૪	હિરાણી વિરીતા મનજી શિવજી (કાજુબદામ મૈસુબ)	સુરન
આસો વદ-૪	પટેલ કિના કનુભાઈ (સાટા)	પલીયદ
આસો વદ-૫	રાબડીયા રવજી હરજી (મોહનથાળ)	વાડાસર-કર્દ્ધ
આસો વદ-૫	ઝેશી નિરજભાઈ (મોહનથાળ)	વડોદરા
આસો વદ-૫	ગૌહાણ ધવલ અશોકભાઈ (ચુરમાના લાડુ)	અમદાવાદ
આસો વદ-૭	નાકરાણી ભગવાનભાઈ મનોહરભાઈ (ચુરમાના લાડુ)	અમદાવાદ
આસો વદ-૮	અ.નિ. સ. ગુ. મહંત શા.સ્વા. પૂર્ણપ્રકાશદાસજી (ચુરમાના લાડુ)	ધોળકા
આસો વદ-૮	અ.નિ. પટેલ અંબાબેન વિરજીભાઈ (દૂધપાક પુરી)	અમદાવાદ
આસો વદ-૧૦	અ.નિ. સુપુત્રી કાંતાબેન માવજીભાઈ ટાંક (મોહનથાળ)	જીરાગઠ
આસો વદ-૧૩	પટેલ ઓમ મહેન્નભાઈ (મોહનથાળ)	અમદાવાદ

જૂનન વર્ષ પ્રસંગે શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર કાલુપુરમાં દેવોના અભક્તોટોસવની આરતી ઉત્તારતો પ.પુ. લાલજી મહારાજશ્રી

સમસ્ત સત્સંગ જોગ સૂચન

સમસ્ત સત્સંગ (સંત-હરિભક્તો સમસ્ત) ને આથી ખાસ જણાવવામાં આવે છે જે, આપના દ્વારા પ્રસંગોપાત પત્રિકા, પોસ્ટર, બેનર, પુસ્તક, સીડી, કેસેટ કવર આદિ પ્રકાશનમાં ધર્મકુળના ફોટો છાપતા પહેલા પ.પુ. આચાર્ય મહારાજશ્રીની મંજૂરી-આજ્ઞા ખાસ લેવી. આ અગાઉ નામનો તથા ફોટોનો ઉપયોગ કરેલ હોય તેમાં અમદાવાદ દેશની મંજૂરી નથી આપેલ. તેનું ખાસ અનુસંધાન રાખવું. વળી કેટલાક પ્રસંગોની આમંત્રણ પત્રિકાઓમાં અમદાવાદ દેશના સંતોના નામજુદા જુદા મથ્યાળા નીચે તેમની જાણ કે અનુમતિ વગર છપાતા હોય જેથી સત્સંગમાં ગેર સમજ ફેલાય છે. માટે સાવધાની રાખવા અમારો અનુરોધ છે. આ અંગે કોઈને કાંઈ શંકા લાગે તો કોઠાર ઓફિસમાં સંપર્ક કરવો.

(આજ્ઞાથી)